



คู่มือ

การจัดการระบบศูนย์ข้อมูล และการสนับสนุนผู้นำในการวางแผน
สร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ระดับพื้นที่ของชนเผ่าพื้นเมือง

โดย

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ
ชนเผ่าพื้นเมืองชาวยขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย

สนับสนุนโดย



จัดทำโดย



CESD

โครงการฝึกอบรม
การจัดการระบบศูนย์ข้อมูล และการสนับสนุนผู้นำ
ในการวางแผนสร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ระดับพื้นที่ของชนเผ่าพื้นเมือง

ภายใต้โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับ
กลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย

ที่มาและความสำคัญ

ตามที่มีมูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม ได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป (EU) และ IWGIA ดำเนินโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย ระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นจะสามารถรองรับการพัฒนาศักยภาพของชนเผ่าพื้นเมืองอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกมิติของการขับเคลื่อนการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเชิงนโยบาย การวางยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ การผลักดันการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของชนเผ่าพื้นเมืองในระดับชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ตัวแทนของชนเผ่าพื้นเมืองจะต้องสามารถเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจ เข้าถึง และนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามที่คาดหวังได้ อีกประการหนึ่งชนเผ่าพื้นเมืองในฐานะที่เป็นเจ้าของข้อมูลจะต้องจัดการข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้วย

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาทางชนเผ่าพื้นเมือง 10 ชนเผ่าได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นไประดับหนึ่งแล้ว ต่อจากนี้ไปจะเป็นการจัดการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมการจัดการระบบศูนย์ข้อมูล การจัดทำแผนที่ชุมชน และการสนับสนุนผู้นำในการสร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ ด้วยการให้ความสำคัญต่อการวางแผนอย่างเป็นระบบบนฐานของการมีข้อมูลและจำเป็นต่อชนเผ่าพื้นเมืองทั้ง 10 กลุ่ม จะได้มีการเรียนรู้และนำไปจัดการข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการจัดการระบบศูนย์ข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมืองกลุ่มเป้าหมาย 10 ชนเผ่า
2. เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมด้านเทคนิคการทำแผนที่ชุมชนเพื่อสนับสนุนศูนย์ข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมืองกลุ่มเป้าหมาย 10 ชนเผ่า
3. เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมภาวะผู้นำในการวางแผนสร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ให้กับชนเผ่าพื้นเมืองกลุ่มเป้าหมาย 10 ชนเผ่า

เป้าหมาย

เป็นการเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการ ตรวจสอบ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลให้แก่ตัวแทนชนเผ่าพื้นเมือง 10 ชนเผ่าเป้าหมาย ชนเผ่าละ 10 คน โดยแบ่งการฝึกอบรมระดับท้องถิ่นออกเป็น 3 ภูมิภาค ได้แก่

ภาคเหนือ

1. ชนเผ่าพื้นเมืองมละบริ
2. ชนเผ่าพื้นเมืองบีซู
3. ชนเผ่าพื้นเมืองก่อ (อิมปี้)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ชนเผ่าพื้นเมืองญ้อ
5. ชนเผ่าพื้นเมืองของ
6. ชนเผ่าพื้นเมืองแสก

ภาคใต้

7. ชนเผ่าพื้นเมืองมอแกน
8. ชนเผ่าพื้นเมืองมอกลน
9. ชนเผ่าพื้นเมืองอูรักลาไย
10. ชนเผ่าพื้นเมืองมานิ

โดยผู้แทนชนเผ่าพื้นเมืองทั้ง 10 คน จะประกอบด้วย

1. ผู้ทำหน้าที่จัดการดูแลระบบศูนย์ข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมือง เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์
2. ผู้ทำหน้าที่ประสานงานของชนเผ่าพื้นเมือง
3. ผู้นำชนเผ่าพื้นเมืองที่ทำหน้าที่ในการสร้างเครือข่าย การสื่อสารและรณรงค์

วิธีดำเนินการ

จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตร 3 วัน คือ โดยแบ่งเป็นหัวข้อการฝึกอบรมดังนี้

หลักสูตรที่ 1 การฝึกอบรมเรื่อง การจัดการระบบข้อมูลของศูนย์ข้อมูลชนเผ่าพื้นเมือง 1 วัน

หลักสูตรที่ 2 การฝึกอบรมเรื่องภาวะผู้นำและการใช้ประโยชน์จากศูนย์ข้อมูลเพื่อการวางแผนสร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ 2 วัน

วันที่ 1	
08.00 น.	ลงทะเบียนฝึกอบรมวันที่ 1
08.30 น.	เปิดการฝึกอบรม
09.00 น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์
09.30 – 12.00 น.	กระบวนการทบทวนความรู้และการจัดการข้อมูลที่ผ่านมา
12.00 – 13.00 น.	พัก รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	ปรับพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสาร
13.00 – 14.00 น.	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลออกสู่ระบบรายงานผลบนหน้าเว็บไซต์และการปรับ

	เอกสารรายงานข้อมูล
14.00 – 17.00 น.	การเรียนรู้เครื่องมือการสร้างแผนที่ชุมชน และการจัดการแผนที่ชุมชนเพื่อสนับสนุนระบบศูนย์ข้อมูล
วันที่ 2	
08.30 - 09.00 น.	กระบวนการปรับพื้นฐาน (เกมส์)
09.00 – 10.00 น.	ข้อมูลกับผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง
10.00 – 12.00 น.	กระบวนการของผู้นำ
12.00 – 13.00 น.	พัก รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	การสร้างเครือข่ายของผู้นำ
วันที่ 3	
08.30 - 09.00 น.	ทบทวนภาวะผู้นำ
09.00 – 10.00 น.	ผู้นำและเครือข่ายกับการวางแผนสื่อสารและรณรงค์โดยมีศูนย์ข้อมูลเป็นฐาน
10.00 – 12.00 น.	การพัฒนาแผนสื่อสารและรณรงค์
12.00 – 13.00 น.	พัก รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.00 น.	การนำเสนอแผนสื่อสารและรณรงค์
16.00 – 17.00 น.	สรุปและปิดการฝึกอบรม

สถานที่จัดฝึกอบรม:

เป็นไปตามข้อตกลงของกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองในพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตัวแทนชนเผ่าพื้นเมืองทั้ง 10 ชนเผ่า 100 คน อย่างน้อยร้อยละ 90 เกิดการเรียนรู้ ตระหนักถึงความสำคัญของระบบศูนย์ข้อมูล และสามารถบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนผู้นำในการวางแผนสร้างเครือข่ายสื่อสารและรณรงค์ให้เกิดประโยชน์ทั้งการสร้างความมั่นคงและดำรงอยู่ของภูมิปัญญาชนเผ่าพื้นเมือง

หน่วยงานรับผิดชอบ

มูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม

ร่างตารางการฝึกอบรมทักษะการรณรงค์และเจรจาหวานล่อม

โครงการ KPEMIC

เวลา	เนื้อหา	ผู้รับผิดชอบ	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้
วันที่ 1			
ช่วงเช้า	แนะนำกระบวนการ		
	ทบทวนข้อมูลรายงานของแต่ละ เล่มและข้อมูลสังเคราะห์ ร่วม (ประเด็นปัญหา, ข้อ กังวลและทางออก)	ทีมวิทยากรและ อาสาสมัคร	สรุปรายงานแต่ละเล่ม ข้อมูลสังเคราะห์
	พัก		
	นิยามและขอบข่ายของการ รณรงค์และการเจรจาหวาน ล่อม	ทีมวิทยากร	เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม
	การวางแผนการรณรงค์+ เจรจาหวานล่อม : ปฏิญญา สหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชน เผ่าพื้นเมือง	ทีมวิทยากร	เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม
	พักเที่ยง		
ช่วงบ่าย	การวางแผนการรณรงค์+ เจรจาหวานล่อม (ต่อ)	ทีมวิทยากร	เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม
	พัก		
	ยุทธศาสตร์ทักษะและวิธีการร ณรงค์	ทีมวิทยากร	เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม

	- แกลงข่าว - การใช้โซเชียลมีเดีย - ฝึกพูดสาธารณะ - การเจรจาหวานลิ้ม - ฯลฯ		สื่อ ประกอบ
	แผนรณรงค์ร่วม+กิจกรรมร่วม + สื่อการรณรงค์	ผู้เื้อ้อำนวย	เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม
	สรุปและปิดการประชุม	ทีมวิทยากร	

หมายเหตุ เวลาให้ยืดหยุ่นและปรับตามสภาพของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

สรุป

โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย

1. ความเป็นมา

ชนเผ่าพื้นเมืองของประเทศไทย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภูมิศาสตร์สามภาคของประเทศ ได้แก่ภาคใต้ ที่ราบสูงโคราชของภาคอีสานและภาคตะวันออก และภาคเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ ในแต่ละภาคจะมีประชากรชนเผ่าพื้นเมืองกลุ่มต่างๆ อาศัยอยู่ เช่น มอแกน มอกลน อูรักลาโว้ย และมานิ อาศัยอยู่ทางภาคใต้ ญัฮกุร แสก โส้ กูย และซอง อาศัยอยู่แถบที่ราบสูงโคราชของภาคอีสานและภาคตะวันออก กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน ลีซู ลาหู่ อาข่า มลาปรี อิมปี บีซู ไทดำอาศัยอยู่ทางภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นต้น ประชากรชนเผ่าพื้นเมืองหลายกลุ่มอาศัยอยู่กระจายไปตามประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการขีดเส้นพรมแดนของรัฐชาติสมัยใหม่ในช่วงยุคล่าอาณานิคม และในช่วงตื่นตัวของ การปลดปล่อยจากอาณานิคม ทำให้ชนเผ่าพื้นเมืองหลายกลุ่มถูกแบ่งแยกและอยู่กระจายตามที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาและสอบถามผู้รู้เกี่ยวกับจำนวนประชากรและสถานการณ์ของชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย ปรากฏว่ายังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ยกเว้นข้อมูลชุมชนบนพื้นที่สูง 20 จังหวัดที่สำรวจโดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในปี 2545 แต่การสำรวจครั้งนั้นยังไม่ครอบคลุมประชากรของอีกหลายกลุ่ม เช่น อิมปี บีซู ญัฮกุร ซอง มอแกน มอกลน อูรักลาโว้ย มานิ ฯลฯ ซึ่งอาศัยอยู่ในภาคอื่นๆ ของประเทศไทย และหลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ไม่มีการสำรวจและจัดทำข้อมูลเพิ่มเติมอีก ทำให้ขาดข้อมูลที่ทันสมัยและไม่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่สถานการณ์ของชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบางเริ่มเผชิญภาวะวิกฤต เช่น การถูกแย่งชิงที่ดิน ถูกละเมิดสิทธิ ถูกจำกัดสิทธิในการทำมาหากิน ถูกกลืนกลายทางวัฒนธรรม ฯลฯ จากการหารือกับผู้นำชนเผ่าพื้นเมือง มีความเห็นพ้องกันว่า การจัดทำระบบฐานข้อมูลและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชนเผ่าพื้นเมืองกลุ่มเล็กๆ เหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องกระทำอย่างเร่งด่วน

เพื่อให้แนวคิดและความต้องการดังกล่าวบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ทางมูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม (ม.ก.ส) และมูลนิธิภูมิปัญญาชนเผ่าพื้นเมืองบนพื้นที่สูง (IKAP) โดยความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกองเลขาธิการชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย จึงได้ร่วมมือกันพัฒนาระบบฐานข้อมูลชนเผ่าพื้นเมืองขึ้น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลกลางที่ทุกฝ่ายสามารถนำไปใช้ได้ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยในระยะแรกจะเน้นกลุ่มเป้าหมายนำร่อง 10 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรไม่มากนัก ได้แก่ อิมปี บีซู มลาปรี ญัฮกุร แสก ซอง มอแกน มอกลน อูรักลาโว้ย และมานิ

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์โดยรวมของโครงการนี้ คือ องค์กรชุมชนและสมาชิกชุมชน รวมทั้งเครือข่ายในพื้นที่เป้าหมายสามารถใช้ระบบข้อมูลองค์ความรู้ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในขบวนการของชนเผ่าพื้นเมือง ทั้งในระดับภาคและระดับชาติ และมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำนโยบาย การบริหารจัดการและมีความรับผิดชอบในระดับต่างๆ

เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์โดยรวม ตัวโครงการได้กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะไว้ดังนี้

- 1) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรชุมชนและสมาชิกชุมชนให้สามารถจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลระดับจุลภาคเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคม-เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง และมีทักษะในงานรณรงค์เพื่อให้สามารถเข้าร่วมเจรจาเชิงนโยบายกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สิทธิของพวกเขาได้รับการยอมรับ
- 2) เพื่อจัดตั้งระบบศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ชุมชนที่เปิดให้เข้าถึงได้ สำหรับนำไปใช้วางแผน ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีและสร้างความรับผิดชอบอย่างมีส่วนร่วม โดยผ่านการขับเคลื่อนและสนับสนุนชุมชนและความร่วมมือและ/หรือการติดตามแผนงานที่ได้รับทุนและเข้าไปดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายต่างๆ

3. กิจกรรมโครงการ

โครงการมีกิจกรรมหลัก 3 องค์ประกอบ คือ

- องค์ประกอบที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการจัดทำข้อเสนอ
- องค์ประกอบที่ 2 การสร้างความตระหนักและงานสนับสนุน
- องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารและการรณรงค์

องค์ประกอบที่ 1: การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการจัดทำข้อเสนอ

องค์ประกอบนี้จะช่วยหนุนเสริมศักยภาพและความมั่นใจให้กับชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองที่เปราะบาง และจัดทำข้อเสนอที่มีความน่าเชื่อถือสำหรับนำไปใช้ในการรณรงค์และการสนับสนุน โดยทำความเข้าใจและประยุกต์ใช้กฎหมายแห่งชาติ รวมทั้งกรอบงานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (UNDRIP) กิจกรรมนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายแห่งรัฐและการบริหารงานสาธารณะ และเสริมสร้างความร่วมมือและการร่วมงานระหว่างหน่วยงานในระดับท้องถิ่นและชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง

กิจกรรมหลักๆ ได้แก่:

- การฝึกอบรมผู้นำชุมชนเรื่องการทวิจายแบบมีส่วนร่วมและการรณรงค์ การจัดการองค์ความรู้ ฯลฯ
- ทำงานวิจัยพื้นฐานและจัดทำแผนที่ชุมชน
- ยกระดับ หรือขยายผลการปฏิบัติการที่ดี

องค์ประกอบที่ 2 – การสร้างความตระหนักและงานสนับสนุน

ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักในเรื่องกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ส่วนหนึ่งเพราะขาดความรู้และตั้งถิ่นฐานอยู่ห่างไกล ดังนั้นกิจกรรมการสร้างความรู้ความตระหนักและการรณรงค์จึงมีความสำคัญ และชุมชนต้องเป็นตัวหลักในการดำเนินการ งานรณรงค์จะเน้นการดำเนินงานตามกฎหมาย นโยบายและแผนงานที่มีอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการหรือดำเนินการไปไม่เต็มที่ เช่น 1) มติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเลและชาวกะเหรี่ยง 2) ร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านสังคมและสวัสดิการสำหรับชนเผ่าพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย และ 3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน เป็นต้น

กิจกรรมที่อยู่ภายใต้องค์ประกอบนี้ได้แก่

- การสร้างความตระหนัก การปรึกษาหารือและการจัดเวทีให้กับชุมชน
- การแบ่งปันข้อมูลกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำเป้าหมายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ที่ชัดเจน
- ผลิตสื่อเพื่อการศึกษาและรณรงค์
- สร้างหุ้นส่วนที่เข้มแข็งกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

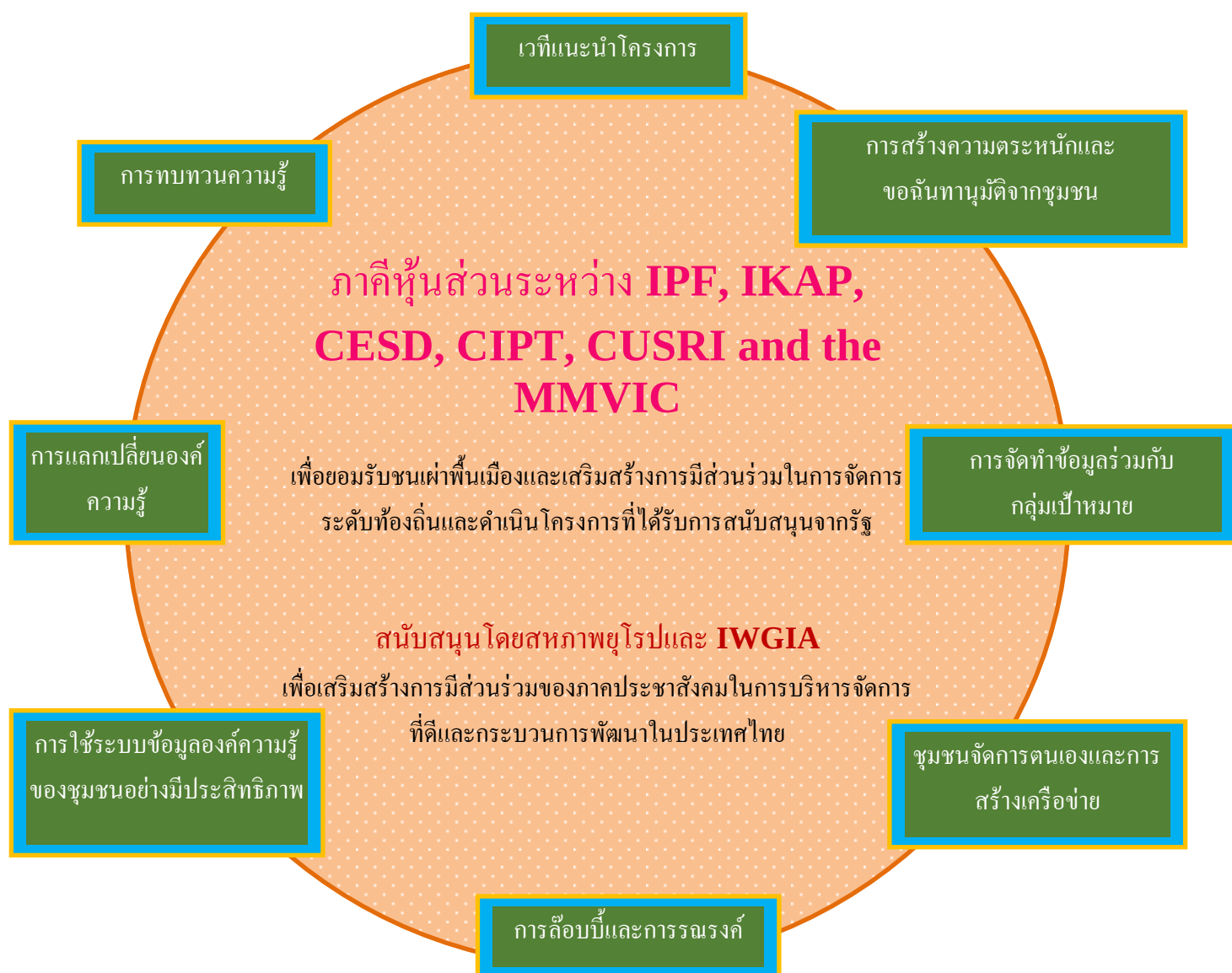
องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารและการรณรงค์

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง คือ การไม่มีข้อเสนอแนะที่สมบูรณ์และทันสมัยเกี่ยวกับพวกเขา ดังนั้น การจัดทำข้อเสนอแนะที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบและเปิดให้มีการเข้าถึงโดยภาคส่วนต่างๆ จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายและมีความจำเป็น ข้อเสนอแนะนี้จะมีการนำไปใช้ โดยเฉพาะหน่วยงานและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้เสียของโครงการนี้

กิจกรรมหลักขององค์ประกอบนี้ได้แก่

- การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลออนไลน์ที่จัดการโดยมูลนิธิ ม.ก.ส และระบบข้อมูลที่ไม่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตที่ชุมชนเป็นคนจัดการ รวมทั้งระบบองค์ความรู้และการเผยแพร่ข้อมูล
- การรณรงค์ผ่านสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือก
- สนับสนุนนักข่าวเยาวชนชนเผ่าพื้นเมือง โดยเฉพาะเครือข่ายสื่อชนเผ่าพื้นเมือง
- สร้างแหล่งจัดเก็บองค์ความรู้ของชนเผ่าพื้นเมือง

กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองที่เปราะบาง



4. กลุ่มเป้าหมาย

มีสองกลุ่ม คือ กลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง คือ

- 1) กลุ่มเป้าหมายหลักคือชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองที่เปราะบาง 10 กลุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ 15 จังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ มอแกน มอแกลน อูรักละโว้ย มานี มลาบรี ปิซู อึมปี ซอง ญัฮกูร และแสก
- 2) กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก เช่น
 - ผู้แทนรัฐบาล และผู้แทนสถาบันของรัฐ
 - สถาบันพหุภาคีที่มีอยู่ในประเทศไทย (ILO และ UNICEF, UNESCO ฯลฯ)

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์การด้านสิทธิมนุษยชนกระแสหลัก
- นักวิชาการและสถาบันที่เกี่ยวข้อง – อาทิเช่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอื่น ๆ – รวมทั้งสื่อด้วย

5. พื้นที่การดำเนินงาน

จังหวัดเชียงราย แพร่ น่าน ชัยภูมิ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ จันทบุรี สกลนคร นครพนม ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง ระนอง สตูล

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ✓ หนุนเสริมองค์กรจากฐานชุมชนและพัฒนาศักยภาพในการจัดทำเอกสารและปฏิบัติการของชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมและมีส่วนในกระบวนการการเจรจาเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมทั้งการติดตามกำกับและการประเมินผล
- ✓ เพิ่มปฏิบัติการสร้างความตระหนัก การสร้างเครือข่ายและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับองค์กรชนเผ่าพื้นเมืองและองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ และการมีส่วนร่วมในงานสนับสนุนและการปฏิรูปกฎหมายโดยใช้กรอบของสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง
- ✓ เพิ่มการจัดทำเอกสาร การแบ่งปันและเผยแพร่ความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องในหมู่ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองและกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ระยะเวลาการดำเนินงาน

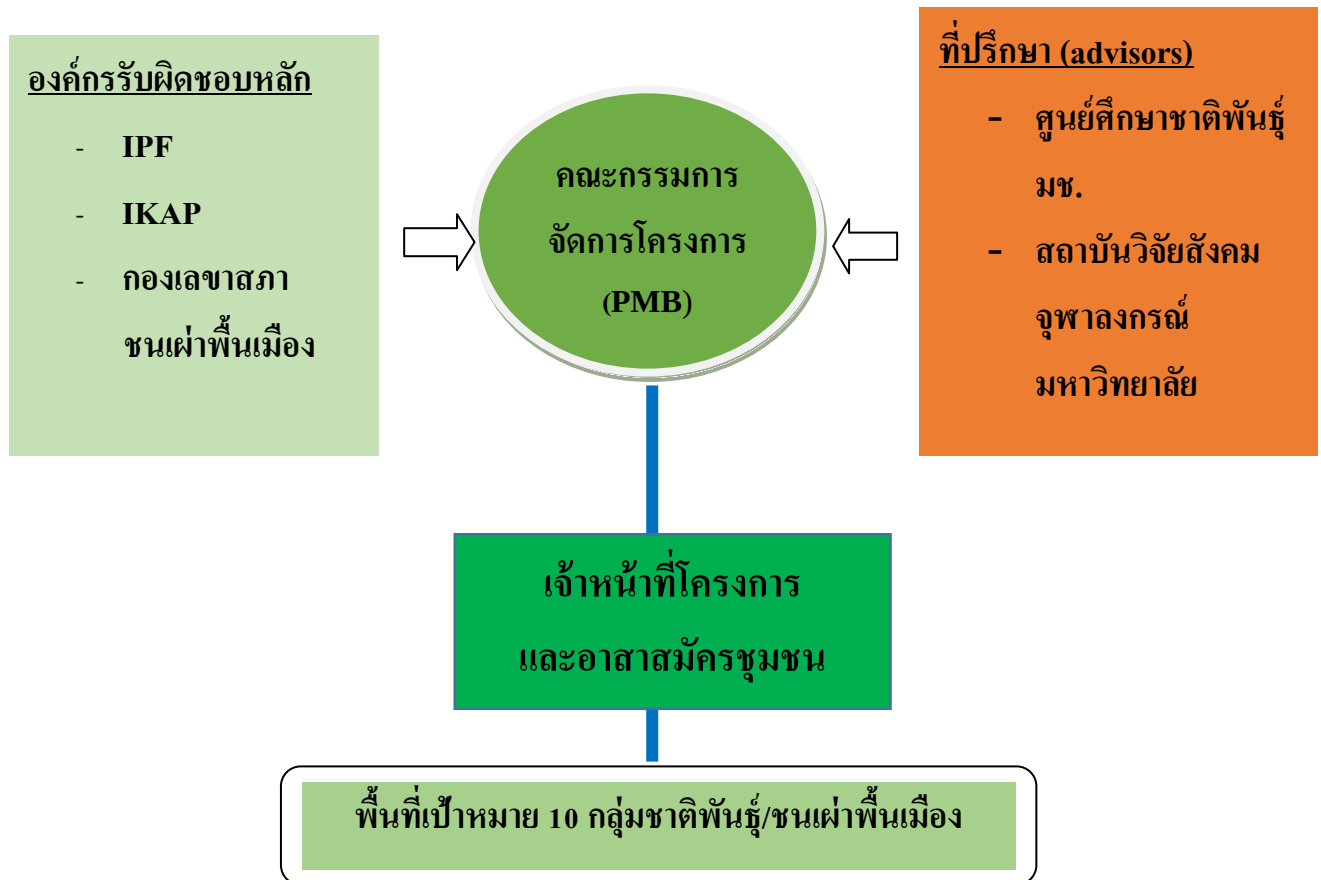
โครงการนี้มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 3 ปี คือ 2559 - 2561

8. งบประมาณและผู้สนับสนุน

โครงการนี้ได้รับงบประมาณและการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป (EU) และ International Workgroup on Indigenous Affairs (IWGIA) จำนวน 480,000 ยูโร



โครงสร้างการดำเนินงานของโครงการ



ถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

มูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม (ม.ก.ส)
188/525 ม. 10 ซ. 21 บ้านครูสภา ต.สันนาเม็ง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ 053 344945 แฟกซ์ 053344581
Email: ipf@thai-ips.org
Website: www.thai-ips.org



CESD



คู่มือ

การบริหารจัดการ

เครือข่ายศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

โดย

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ
ชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย



CESD



เกริ่นนำ

โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เฉพาะประการหนึ่งที่สำคัญ คือ การจัดตั้งระบบศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ชุมชน ที่สามารถเข้าถึงได้และนำไปใช้สำหรับการวางแผน การบริหารจัดการที่ดีและมีความรับผิดชอบต่ออย่างมีส่วนร่วม ซึ่งภายในศูนย์ข้อมูลจะมีองค์ประกอบหนึ่งนั่นคือ แผนที่ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองและแบบแผนการเปลี่ยนแปลงของชุมชนทั้งในด้านประชากร กิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

อาสาสมัครชนเผ่าพื้นเมือง ได้เคยผ่านการฝึกอบรมการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำแผนที่เดินดินหรือแผนที่ทำมือ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นมาระดับหนึ่งแล้ว และเพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลไว้เป็นระบบฐานข้อมูล และสามารถปรับปรุง/แก้ไขข้อมูลให้ทันสมัยได้อย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการเสริมศักยภาพการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล การจัดทำแผนที่ผ่านระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศข้อมูลผ่านโปรแกรม “กูเกิล เอิร์ธ” และในอนาคตจะสามารถพัฒนาไปสู่การใช้งานโปรแกรมจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ที่มีความซับซ้อนและมีมาตรฐานอื่นๆ ได้ เช่น ArcView, QGIS

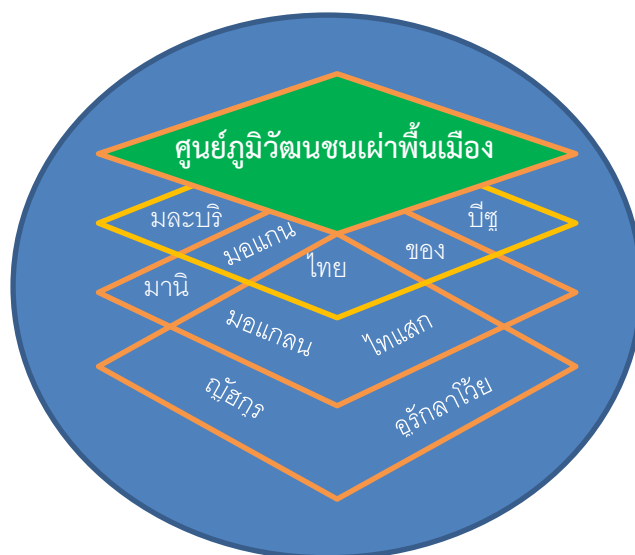
การฝึกอบรมการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลครั้งนี้ มีเป้าหมายให้แต่ละชุมชนสามารถนำข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลที่สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพการวางแผนการใช้ทรัพยากรของชนเผ่าพื้นเมืองได้ โดยในเบื้องต้นชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองจะมีความสามารถในการผลิต (1) แผนที่ขอบเขตหมู่บ้าน (2) แผนที่การใช้ที่ดิน และ (3) แผนที่แสดงการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน จากการตัดสินใจหรือได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย/เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน เมื่อชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองมีศักยภาพในการใช้ข้อมูลแผนที่ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แล้วจะทำให้ชุมชนมีศักยภาพและมั่นใจในสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินและวางแผนการจัดการการใช้ที่ดินและทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม และนำไปอธิบายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดถึงการใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการจัดการร่วมกับองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องต่อไป

แนะนำศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง

ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย เกิดขึ้นจากความพยายามในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย จากปัญหาการขาดข้อมูลที่เป็นระบบ จึงทำให้เกิดช่องว่างต่อการนำเสนอข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมืองต่อการเชื่อมโยงถึงนโยบายของภาครัฐในการดำเนินการพัฒนาชนเผ่าพื้นเมืองให้มีศักยภาพ โดยเฉพาะการนำเอาองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันชนเผ่าพื้นเมืองที่มีอยู่ให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์กลางการรวบรวมข้อมูลชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นแกนกลางประสานงาน บริหารจัดการ โดยการเริ่มต้นของมูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย ที่ได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทยทำหน้าที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระบบข้อมูลที่เริ่มต้นจาก 10 ชนเผ่าพื้นเมืองในปี พ.ศ. 2561 นี้ ได้แก่ มละบริ บีซู ก่อ-อิมปี ของ ญ้อกูร ไทแสก มอแกน มอแกลน อูรักลาโว้ย และมานิ

ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง มีความหมายดังนี้.....



สัญลักษณ์ของศูนย์

ปัจจุบันได้เตรียมการจัดตั้งศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง 1 เครือข่าย คือ เครือข่ายศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย และมีภาคีเครือข่าย 10 ศูนย์ คือ

- 1) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองมะละปรี
- 2) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองก่ออิมปี
- 3) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองบิซู
- 4) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองซอง
- 5) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองญัฮกูร
- 6) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองไทแสก
- 7) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองมอแกน
- 8) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองมอแกลน
- 9) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองอุรักลาไวย์
- 10) ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองมานิ

แต่ละศูนย์มีการบริหารจัดการระบบข้อมูลเฉพาะของตนเอง แต่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันโดยมีเครือข่ายศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่บริหารจัดการระบบข้อมูลกลาง และสร้างระบบรองรับการขยายภาคีเครือข่ายในอนาคต ในขณะที่ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละชนเผ่าจะทำหน้าที่บริหารจัดการระบบข้อมูลของตนเองและดำเนินการจัดการรวบรวมข้อมูลตามที่เครือข่ายศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยร้องขอ

เครื่องมือสนับสนุน การทำงานของศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง

เครือข่ายศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบริหารจัดการระบบข้อมูลของชนเผ่าพื้นเมืองต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อเชื่อมโยงและสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะ จึงมีบทบาทหนึ่งคือ การกำหนดรูปแบบและกระบวนการจัดการศูนย์ภูมิวัฒนของชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละแห่งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละเผ่าให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เครือข่ายศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย จึงมีหน้าที่ให้การสนับสนุนเครื่องมือการทำงานของศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง 10 ชนเผ่าในาร่องในประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนระบบข้อมูลระยะเริ่มแรกดังต่อไปนี้

- 1) ฮาร์ดแวร์ ให้การสนับสนุน คอมพิวเตอร์โน้ตบุค 1 เครื่อง และสมาร์ตโฟน 1 เครื่อง
- 2) ซอร์ฟแวร์ ให้การสนับสนุน โปรแกรมระบบปฏิบัติการวินโดวส์และระบบแอนดรอยด์ พร้อมทั้งระบบฐานข้อมูลออนไลน์
- 3) บุคลากร ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือ 1-2 และการปฏิบัติการนำเข้าข้อมูล

การดำเนินงานของศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละชนเผ่า จะมีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการรวบรวมข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลและแปลงออกมาเป็นสารสนเทศข้อมูลเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น “บุคลากร” ของแต่ละชนเผ่าที่ทำหน้าที่จัดการศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองของตนเอง จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการรักษาความปลอดภัยให้กับซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์อย่างรัดกุม เพื่อไม่ให้ขัดต่อกฎหมายของประเทศไทย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์) (ดูภาคผนวกแนบท้ายคู่มือ)

แนะนำฮาร์ดแวร์

ฮาร์ดแวร์ หมายถึง คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุน

- 1) คอมพิวเตอร์ เป็นคอมพิวเตอร์กระเป๋าทัว 1 เครื่องพร้อมอุปกรณ์ ภายในคอมพิวเตอร์มีองค์ประกอบหลักคือ
 - หน่วยประมวลผล (CPU) intel core i3-
 - หน่วยความจำสำรอง (RAM) DDR3-4 ขนาด 4 GB
 - หน่วยความจำหลัก (HDD) 1 TB
 - หน้าจอขนาด 15.6 นิ้ว

- 2) สมาร์ทโฟน ให้การสนับสนุนสมาร์ทโฟน 1 เครื่อง ในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

แนะนำซอฟต์แวร์

- 1) คอมพิวเตอร์กระเป๋าคือ เป็นคอมพิวเตอร์ที่ใช้ระบบปฏิบัติการเดี่ยว คือ ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ 10 (windows 10) เป็นระบบหลักที่ใช้ควบคุมและสั่งการทำงานของคอมพิวเตอร์ เพื่อเชื่อมโยงกับซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่ให้ใช้เพื่อจัดการข้อมูล ซึ่งศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละชนเผ่า จะใช้ระบบปฏิบัติการเดียวกันและมีซอฟต์แวร์สนับสนุนเดียวกัน
- 2) สมาร์ทโฟน เป็นสมาร์ทโฟนที่ใช้ระบบปฏิบัติการเดียวกัน คือ ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เป็นระบบหลักที่ใช้ควบคุมและสั่งการทำงานของสมาร์ทโฟน

การทำงานของคอมพิวเตอร์กระเป๋าคือและสมาร์ทโฟน จะทำงานเสมือนเป็นเครื่องเดียวกันสามารถทำงานกับระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงถึงกันเมื่อมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยจะเก็บข้อมูลหลักไว้ในระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) โดยการควบคุมการปฏิบัติงานด้วยผู้ใช้เดียวกัน (รายละเอียดติดตามต่อไป)

แนะนำบุคลากร

บุคลากรผู้ทำหน้าที่จัดการระบบข้อมูลผ่านเครื่องมือสนับสนุนที่ให้ อย่างน้อยต้องมีความรู้ความเข้าใจในการรักษาความปลอดภัยให้กับข้อมูลในคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟน ซึ่งจะได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ต่อไป และจะต้องทำหน้าที่สื่อสารกับเครือข่ายศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยผ่านช่องทางต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ให้ โดยบุคลากรของแต่ละชนเผ่าต้องมีการคัดเลือกกันเองในแต่ละชนเผ่าและเป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ 3 คน ดังนั้นทั้ง 3 คนจะต้องมี 1 คนที่ทำหน้าที่ดูแลทรัพยากรระบบซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ของตนเองได้

ขั้นตอนการใช้เครื่องมือสนับสนุน

1. คอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้ว (Notebook) ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ 10

เมื่อทำการเปิดเครื่อง จะมีหน้าจอให้เข้าสู่ระบบ โดยการใส่พาสเวิร์ดของอีเมลที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมือง จะมีอีเมลที่สมัครไว้ให้ อีเมลจะมีรูปแบบดังนี้

ชื่อชนเผ่าพื้นเมืองภาษาอังกฤษ.(จุด)kpemic@gmail.com

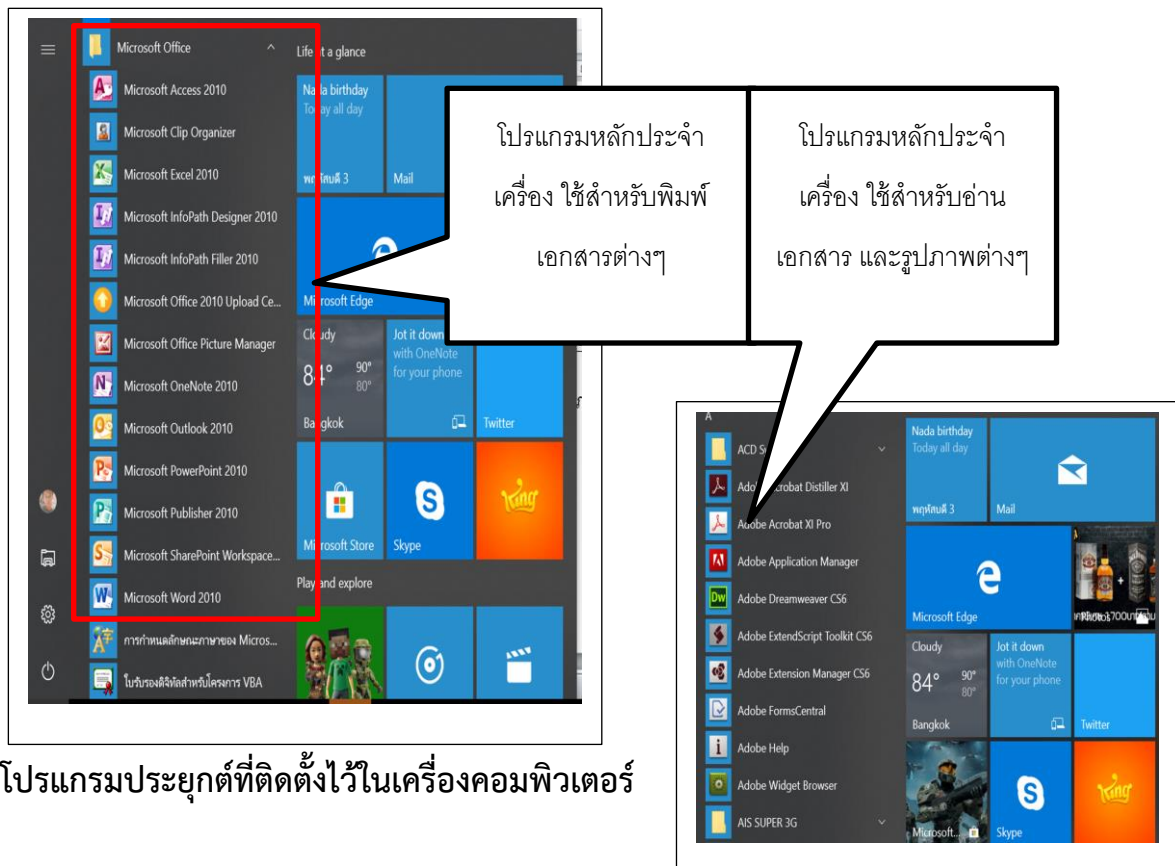
KPEMIC หมายถึง โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

การกำหนดรหัสผ่านมีรูปแบบดังนี้

ชื่อย่อภาษาอังกฤษของโครงการ/ปีคริสต์ศักราชปัจจุบัน/ชื่อชนเผ่าพื้นเมืองภาษาอังกฤษ
(พิมพ์ติดต่อกันไม่เว้นวรรคไม่มีเครื่องหมายคั่นใดๆ)

ศูนย์ภูมิวิวัฒน ชนเผ่าพื้นเมือง	อีเมล	รหัสผ่าน
1. ก่อ-อิมปี	gor.kpemic@gmail.com	
2. มละบริ	mlabri.kpemic@gmail.com	
3. บีซู	bisu.kpemic@gmail.com	
4. ชอง	chong.kpemic@gmail.com	
5. ญัฮกุร	nyahkur.kpemic@gmail.com	
6. ไทแสก	thaisaek.kpemic@gmail.com	
7. มอแกน	mogan.kpemic@gmail.com	
8. มอแกลน	moglan.kpemic@gmail.com	
9. อูรักลาโว้ย	uraklawoi.kpemic@gmail.com	
10. มานี	mani.kpemic@gmail.com	

เมื่อเข้าระบบวินโดวส์ประจำเครื่องแล้ว ภายในจะมีโปรแกรมประยุกต์ที่พร้อมให้ใช้งาน ประกอบด้วยโปรแกรมในกลุ่มของไมโครซอฟออฟฟิต รุ่น 2016 ดังภาพ



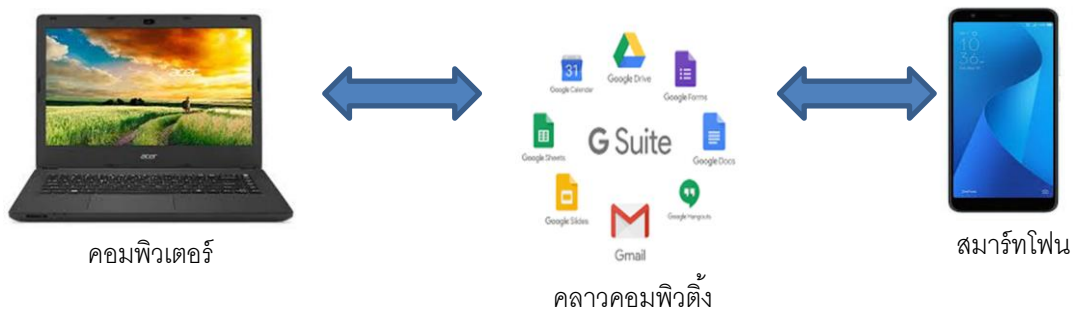
2. สมาร์ทโฟน เป็นระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ที่ควบคุมการทำงานเช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้ว นั่นคือ ใช้อีเมลเดียวกันเพื่อเชื่อมโยงไฟล์ข้อมูลไปเก็บไว้ในระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์

สมาร์ทโฟนของแต่ละศูนย์ภูมิพัฒนาฯ จะมีความเฉพาะเจาะจงของข้อมูลในแต่ละศูนย์ ดังนั้นผู้ใช้/จัดการสมาร์ทโฟนต้องไม่ทำการเปลี่ยนการตั้งค่าที่ตั้งไว้ให้ หากเกิดปัญหาการใช้งาน ขอให้ติดต่อเครือข่ายศูนย์ภูมิพัฒนาฯ ณเขตพื้นที่เมืองแห่งประเทศไทยเพื่อทำการแนะนำการตั้งค่าหรือส่งเครื่องมาทำการเซ็ระบบใหม่

3. การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้วและสมาร์ทโฟน

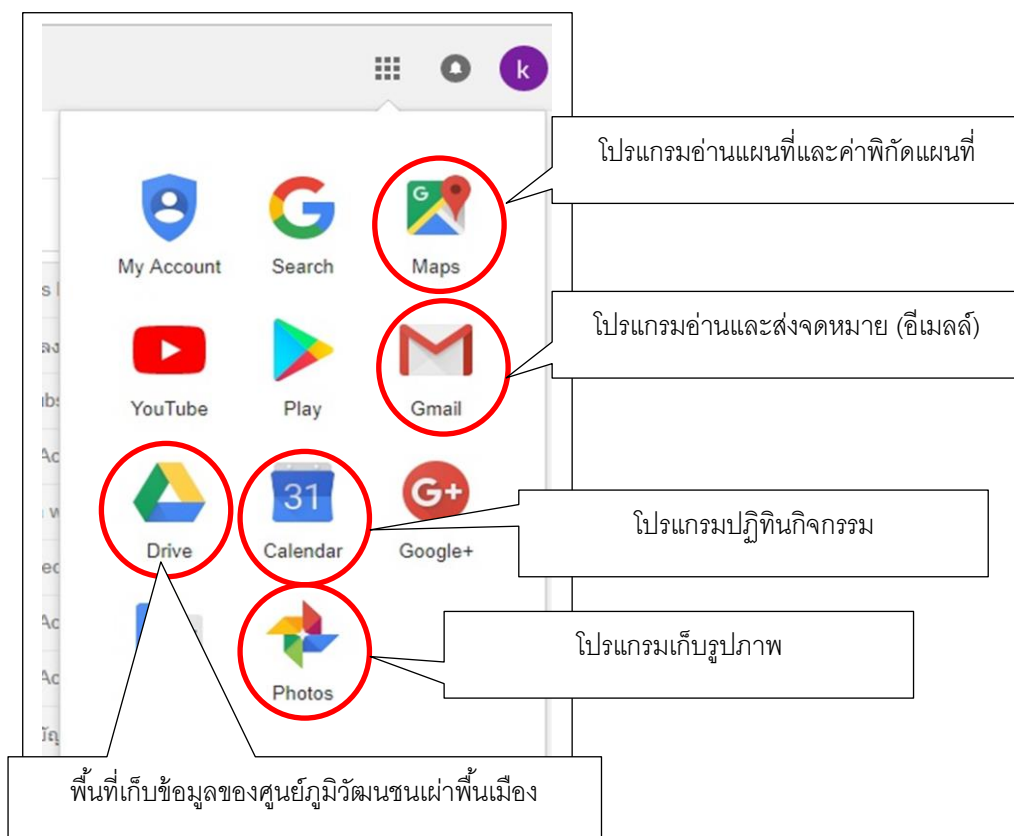
การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์กับสมาร์ทโฟน ทางเครือข่ายศูนย์ภูมิพัฒนาฯ ได้ใช้บริการคลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) คือ เป็นระบบเครือข่ายบริการข้อมูลที่มีการบริการที่มากกว่าการจัดเก็บไฟล์ข้อมูลไว้ในระบบก้อนเมฆ (อากาศ) โดยที่เราเลือกใช้ทรัพยากรระบบในการประมวลผลข้อมูลได้จากที่ไหนก็ได้ที่มีการให้บริการอินเทอร์เน็ต นั้นหมายความว่าทางศูนย์ภูมิพัฒนาฯ ณเขตพื้นที่เมืองแต่ละศูนย์ มีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟนที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ก็จะสามารถทำงานข้อมูลของศูนย์ได้ตลอดเวลา หรือแม้กระทั่งในพื้นที่ที่

ไม่มีอินเทอร์เน็ตผู้จัดการศูนย์สามารถทำงานในระบบออฟไลน์ได้ และเมื่อเข้าสู่การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็จะสามารถเชื่อมต่อข้อมูลไปเก็บไว้ในระบบคลาวด์ได้โดยไม่ต้องกังวลว่าข้อมูลจะสูญหายและต้องไปตามเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนอีกต่อไป

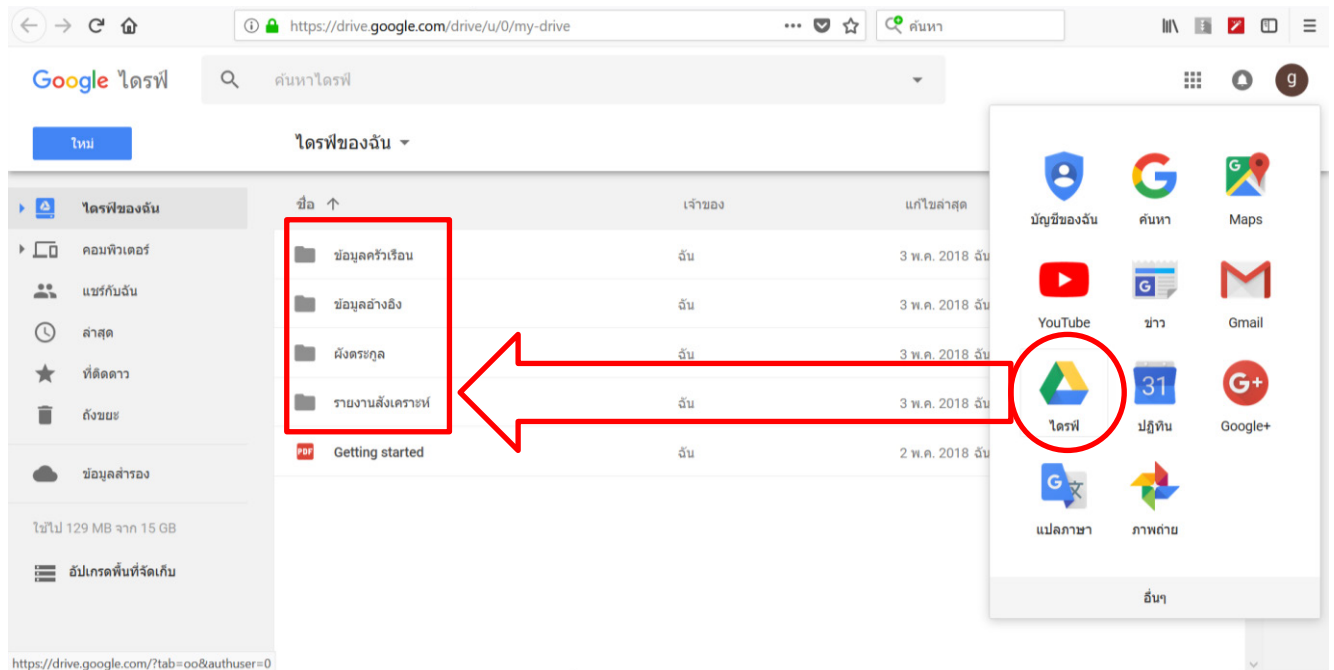


ภาพ การเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์

การทำงานของศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละศูนย์ การทำงานหลักจะอยู่บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ โดยมีโปรแกรมสำเร็จรูปหลักประจำคอมพิวเตอร์ คือ ไมโครซอฟท์ต่างๆ เป็นตัวเสริมการทำงาน ดังนั้นผู้จัดการศูนย์ฯ จึงต้องเรียนรู้ระบบการทำงานของกูเกิลคลาวด์ ที่จะใช้เป็นระบบหลักของเครือข่ายศูนย์ภูมิวิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ดังนี้



ทั้งคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟนของคุณยังมิพัฒนาชนเผ่าพื้นเมืองจะมีระบบโปรแกรมเหล่านี้ประจำเครื่องอยู่และเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยทางผู้ดูแลได้จัดเตรียมไว้ให้แล้ว โดยระบบไฟล์ข้อมูลต่างๆ ของแต่ละศูนย์จะถูกจัดเก็บไว้ในไดรฟ์ ดังภาพด้านล่าง



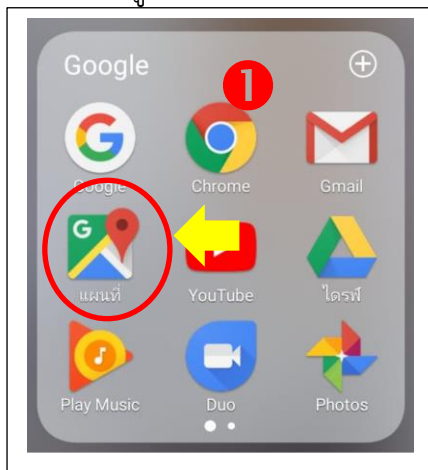
ภาพการจัดเก็บไฟล์ข้อมูลลงไดรฟ์ในระบบคลาวด์ของแต่ละศูนย์ภูมิวิวัฒนฯ

การใช้เครื่องมืออ่านแผนที่

เครื่องมืออ่านแผนที่ที่มีอยู่หลากหลายชนิด/รูปแบบที่นอกเหนือไปจากการอ่านแผนที่ที่แสดงอยู่บนกระดาษแล้ว ในปัจจุบันมีเครื่องมืออ่านแผนที่ที่เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยสนับสนุนการอ่านแผนที่ได้มากขึ้น การฝึกอบรมครั้งนี้จะแนะนำเครื่องมือการอ่านแผนที่อย่างง่ายโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า “กูเกิลแมปส์” (Google Maps) ถ้าผู้ใช้โทรศัพท์มือถือที่เป็นสมาร์ทโฟน (โทรศัพท์ที่เป็นเสมือนคอมพิวเตอร์) จะสามารถใช้งานกูเกิลแมปส์ได้อย่างง่ายดาย

การอ่านแผนที่กูเกิลแมปส์

แผนที่กูเกิลแมปส์ในโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนระบบแอนดรอยด์



1) เปิดหน้าจอโทรศัพท์

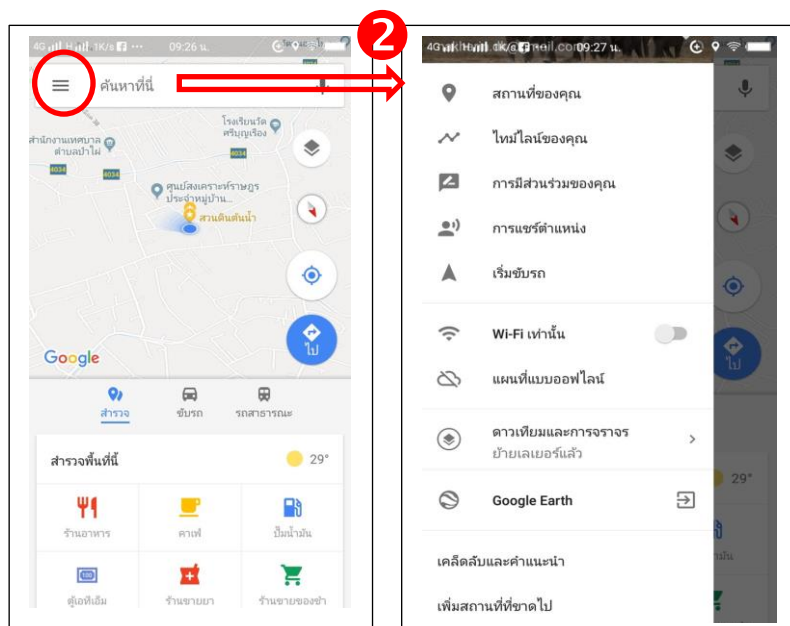
ค้นหาภาพไอคอนของแผนที่ดังรูป ①

ในวงกลมที่ลูกศรชี้

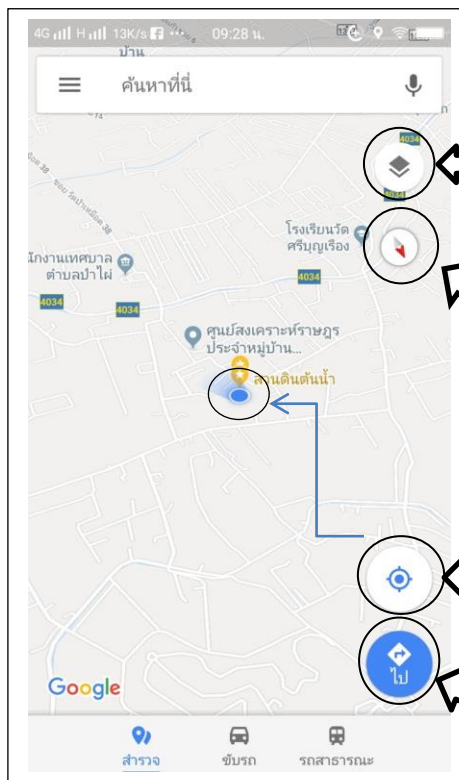
เมื่อเจอแล้วคลิก (แตะ) บนภาพแผนที่

2) เมื่อโปรแกรมได้เปิดขึ้นแล้วจะได้ดังรูป ②

ในวงกลมเมื่อใช้นิ้วแตะ (คลิก) จะปรากฏเมนูต่างๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ตั้งค่าและกำหนดค่าตามเมนูย่อยที่มีอยู่ได้



สำหรับแผนที่ในระบบ IOS ของโทรศัพท์ไอโฟน ก็จะมีลักษณะไม่แตกต่างกัน



3) การใช้งานแผนที่กูเกิลแมปส์ เพื่อจัดทำ “แผนที่ชุมชน” เริ่มต้นจากเรียนรู้เครื่องมือ

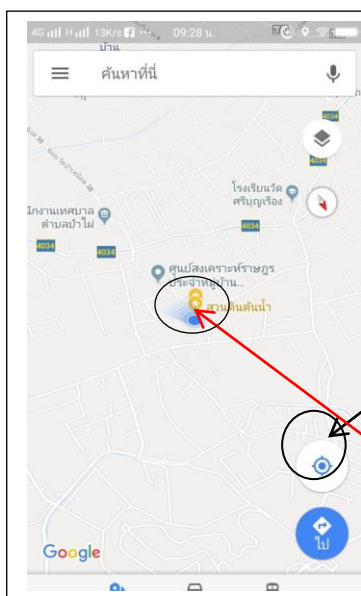
เปลี่ยนโหมดจากแผนที่ภูมิประเทศเป็น
ภาพถ่ายเทียม

ปรับทิศทาง/เข็มทิศ (สีแดง) เพื่อให้
ด้านบน (จอภาพ) เป็นทิศเหนือ

กำหนดตำแหน่งปัจจุบันของโทรศัพท์
นั่นคือตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ที่เราอยู่

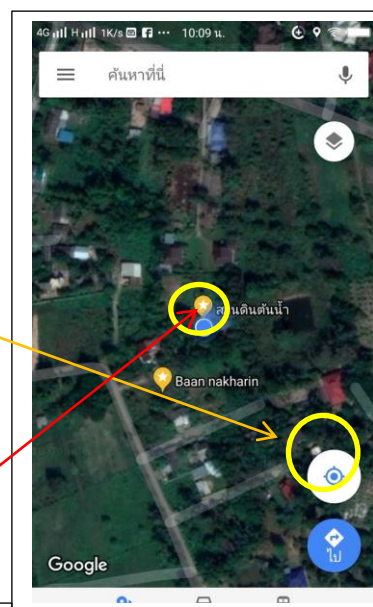
ใช้เพื่อกำหนดเส้นทางเพื่อให้นำทาง
เวลาเดินทาง/ขับรถ

4) การใช้เครื่องมือค้นหาตำแหน่ง เพื่อกำหนดค่าพิกัดภูมิศาสตร์

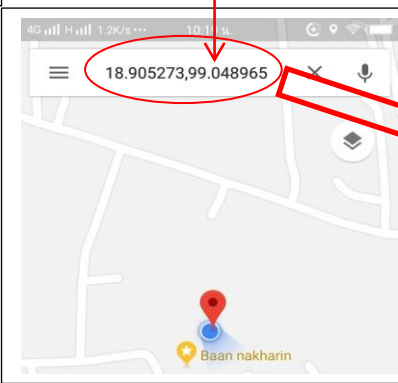


1. คลิก/แตะ แล้วรอให้เครื่อง
ค้นหาตำแหน่ง ปรับตำแหน่ง
เข็มทิศให้ด้านบนเป็นทิศเหนือ

2. ใช้นิ้วแตะไปที่จุดสีฟ้าขอบ
ขาว เพื่อรับค่าตำแหน่งพิกัด
ละติจูด ลองจิจูด



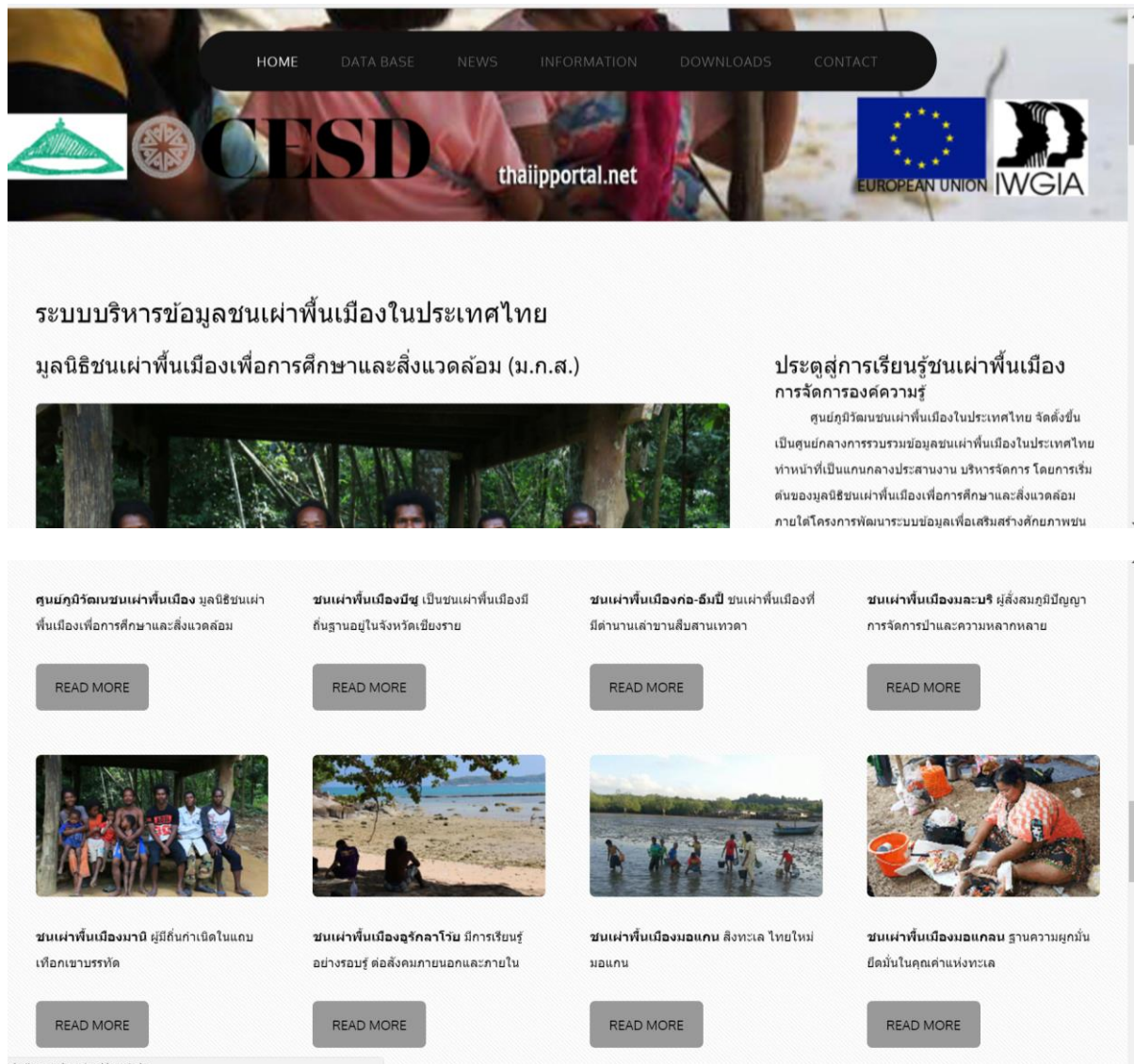
ข้อมูลในส่วนนี้เราจะนำไปใช้
เพื่อการจัดทำแผนที่ชุมชน
ต่อไป โดยการจัดทำขอบเขต
หมู่บ้าน ขอบเขตที่ดินทำกิน
และตำแหน่งสถานที่สำคัญๆ
ของหมู่บ้าน ฯลฯ



ค่าตำแหน่งพิกัดทางภูมิศาสตร์ที่ได้ เป็น
จุดที่เส้นภูมิศาสตร์ละติจูดมาตัดกับเส้น
ลองจิจูด ตรงตำแหน่ง
18.905273 คือ ค่าละติจูด (เหนือ-ใต้)
99.048965 คือ ค่าลองจิจูด (ออก-ตก)
เป็นตำแหน่งบ้านของ “นครินทร์”

การจัดการฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์

ศูนย์ภูมิวัฒนชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย จะมีการบริหารจัดการระบบข้อมูลทั้งหมดผ่านเว็บไซต์ที่ชื่อ “thaiportal.net” ร่วมกัน โดยมีหน้าโฮมเพจเป็นดังนี้



ระบบบริหารข้อมูลชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย



ชนเผ่าพื้นเมืองมiao



ชนเผ่าพื้นเมืองกะเหรี่ยง



ชนเผ่าพื้นเมืองลาหู่



ชนเผ่าพื้นเมืองมien



ชนเผ่าพื้นเมืองอาข่า



ชนเผ่าพื้นเมืองฮานี



ชนเผ่าพื้นเมืองมอแกน



ชนเผ่าพื้นเมืองมอแกน



ชนเผ่าพื้นเมืองญ้อ

ภาคผนวก

สรุป พรบ คอมพิวเตอร์ 2550 และ พรบ คอมพิวเตอร์ 2560

1. มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้น มิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
2. มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดย อัตโนมัติ “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจ ประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ด้วย “ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลาชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า (๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น (๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น “ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
4. มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้
5. มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
6. มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
7. มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
8. มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

9. มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
10. มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ (๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลัง และไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท (๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อ ประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี
11. มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
12. มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน (๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑)(๒) (๓) หรือ (๔)
13. มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔
14. มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือ บุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย
15. มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรและ (๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

ที่มา: <https://www.mindmeister.com/889661028/2550-2560> [พฤษภาคม 2561]

คู่มือ

การจัดทำแผนการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม

โดย

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ
ชนเผ่าพื้นเมืองชายขอบและเปราะบางที่สุดในประเทศไทย



(ร่าง) คู่มือ การจัดทำแผนการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม โครงการ KPEMIC

กิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้เข้าร่วมประชุม

- เริ่มด้วยเกมส์ละลายพฤติกรรม
- เล่นเกมส์เกี่ยวกับการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 1 - ทบทวนกรอบคิดและวัตถุประสงค์การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ ชนพื้นเมืองกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย

ระยะเวลาฝึกอบรม : 30 นาที

วัตถุประสงค์

- เพื่อทบทวนถึงเป้าหมายของการจัดทำโครงการ KPEMIC ร่วมกันก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาหลัก

วิธีการ

- นายสไลด์
- หรือใช้บัตรคำเขียนคำหลักติดไว้บนพินบอร์ด
- สรุปลงและเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม

สื่อประกอบ

- สรุปรายเนื้อหาโครงการ KPEMIC
- สไลด์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีแนวคิดตรงกันเกี่ยวกับเป้าหมายของโครงการ

กิจกรรมที่ 2 ทบทวนเนื้อหาจากรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละกลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

- เพื่อทบทวนข้อมูล ข้อกังวลและข้อเสนอแนะของแต่ละเผ่าสำหรับใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำแผนการ
รณรงค์

วิธีการ

- นำเสนอข้อมูลรายงานของแต่ละกลุ่ม รวมทั้งข้อมูลการสังเคราะห์ โดยเขียนคำหลักลงบัตรคำ
- อภิปรายเพิ่มเติม ถึงสาเหตุและแนวทางออกของปัญหา
- สรุปการอภิปราย

สื่อและเอกสารประกอบการฝึกอบรม

- บัตรคำ
- รายงานของแต่ละเผ่า
- รายงานสังเคราะห์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- แต่ละกลุ่มมีข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ใช้สำหรับการรณรงค์อย่างชัดเจน

**กิจกรรมที่ 3 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการรณรงค์และเจรจาหวาน
ล้น**

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

- เพื่อแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การรณรงค์และการเจรจาของแต่ละคน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการรณรงค์และการเจรจาหวานล้นร่วมกัน

วิธีการ

- แจกบัตรคำให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมแต่ละคน บัตรสีเหลืองใช้สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการรณรงค์ บัตรสีน้ำเงินใช้สำหรับการเจรจาหวานล้น
- แจกปากกาให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคน
- ให้ผู้เข้าร่วมเขียนกิจกรรมที่เคยเข้าร่วมในงานรณรงค์อย่างน้อย 1 กิจกรรม และความเข้าใจเกี่ยวกับการรณรงค์ว่าคืออะไรลงบนบัตรคำสีเหลืองที่แจกให้
- ให้ผู้เข้าร่วมเขียนกิจกรรมที่เคยเข้าร่วมในงานเจรจาหวานล้นอย่างน้อย 1 กิจกรรม และความเข้าใจเกี่ยวกับการเจรจาหวานล้นว่าคืออะไรลงบนบัตรคำสีน้ำเงินที่แจกให้
- รวบรวมบัตรคำและติดลงบนกระดาน แยกการ์ดสีน้ำเงินออกจากสีเหลือง
- ให้ผู้เข้าร่วมเล่าประสบการณ์สั้นๆ จากนั้นให้สรุปผลจากบัตรคำ
- เพิ่มเติมเนื้อหาการรอบคอบและคำนิยามของการรณรงค์และการเจรจาหวานล้น

สื่อและเอกสารประกอบการฝึกอบรม

- สรุปนิยามการรณรงค์และการเจรจาหวานล้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามการรณรงค์และการเจรจาหวานล้นอย่างชัดเจน

เนื้อหา สรุปนิยามการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม

การรณรงค์เป็นกระบวนการที่ทำให้เสียงของผู้เรียกร้องดังมากขึ้นและดังอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะได้มีอิทธิพลต่อคนกลุ่มอื่น ซึ่งกระทำได้โดยการให้การศึกษา การสร้างหรือเพิ่มความตระหนักให้กับสาธารณชน เจ้าหน้าที่รัฐและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในระดับนโยบายหรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น บริษัทเอกชน ในประเด็นที่มีผลกระทบและที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่และต้องการให้นโยบาย กฎหมาย แผนงานและโครงการสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

ข้อสังเกตที่สำคัญ คือ การรณรงค์นั้นเป็นกระบวนการมากกว่าที่จะเป็นผลผลิต เป็นวิธีการมากกว่าเป็นการหาข้อยุติ เป็นวิธีที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มคนชายขอบและกลุ่มที่มีอำนาจน้อยให้ได้มาซึ่งนโยบายที่ดีสำหรับพวกเขา ผลของกระบวนการ หรือ “ผลผลิต” ที่ได้จากการรณรงค์ อาจจะเป็นกฎหมาย นโยบาย แผนงานหรือโครงการที่ดีสำหรับชุมชนที่สะท้อนถึงผลประโยชน์ของชาวบ้าน

การเจรจาหว่านล้อมนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ ในชุดของการฝึกอบรมนี้ การเจรจาหว่านล้อมจะเป็นกิจกรรมหลักที่เราจะได้เรียนรู้ และใช้สำหรับดำเนินการเพื่อให้งานรณรงค์ของเราบรรลุผล

การเจรจาหว่านล้อมมีจุดมุ่งหมายเพื่อ**จูงใจ** หรือ**สร้างอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจในระดับนโยบาย** เช่น รัฐบาลหรือบริษัทเอกชน ซึ่งมีอำนาจในการออกกฎหมาย แก้ไขกฎหมาย จัดทำนโยบายและแผนงานที่มีผลกระทบต่อกลุ่มที่กระทำการเจรจาหว่านล้อม กล่าวง่าย ๆ คือ การเจรจาหว่านล้อมนั้นเป็นการสร้างอิทธิพลเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจคัดค้านหรือสนับสนุนประเด็นนโยบายและแผนงานเฉพาะของเรา มากไปกว่านั้นคือ การเจรจาหว่านล้อมมีจุดมุ่งหมายในการปกป้องผลประโยชน์ของคนกลุ่มน้อยในกรณีนี้ คือ ชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อให้ประเด็นและความต้องการของเขาได้รับการพิจารณา ใส่ใจและมีการจัดการอย่างเป็นธรรม

กิจกรรมที่ 4 ความสำคัญของปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองและแนวทางบนฐานสิทธิมนุษยชนในงานรณรงค์และการเจรจาหวานล่อม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

- เพื่อชี้ให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเข้าใจและใช้เนื้อหาของปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองในงานรณรงค์และการเจรจาหวานล่อมได้

วิธีการ

1. ฉายวิดีโอการตูนเกี่ยวกับปฏิญญา ที่จัดทำโดยเอไอพีพีและแปลโดย IPF ให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมชม
2. เมื่อชมวิดีโอเสร็จแล้วให้ถามคำถามดังต่อไปนี้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อเริ่มการสนทนา
 - ตามความเข้าใจของคุณหลังจากที่ดูวิดีโอแล้ว คุณคิดว่าทำไมการยืนยันถึงสิทธิของเราในฐานะที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองจึงมีความสำคัญ?
 - ทำไมปฏิญญา มีความสำคัญเมื่อเราทำกิจกรรมการรณรงค์?
3. สรุปประเด็นการพูดคุยและให้ข้อมูลดังต่อไปนี้เพิ่มเติม โดยใช้โปสเตอร์ UNDRIP และหนังสือ UNDRIP ประกอบ

สื่อและเอกสารประกอบการฝึกอบรม

- หนังสือ UNDRIP
- สไลด์ UNDRIP
- วิดีโอ UNDRIP

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองและแหล่งข้อมูลที่ใช้อ้างอิงสำหรับงานรณรงค์

สรุปความสำคัญของ UNDRIP

สำหรับชนเผ่าพื้นเมือง การยืนยันถึงการใช้ประเด็นสิทธิเป็นศูนย์กลางในงานการรณรงค์และการเจรจา หว่านล้อมนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ

การใช้แนวทางการพัฒนามาบนฐานของสิทธิมนุษยชนจะช่วยให้เรามองเห็นถึงรากของปัญหาความยากจน และการถูกทำให้เป็นคนชายขอบแทนที่จะมองเห็นถึงผลของปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ชนเผ่าพื้นเมืองมีประชากรโดยประมาณ 370 ล้านคนทั่วโลก ถือเป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุดและเป็นคนชายขอบที่สุด ประชากร 2 ใน 3 ของชนเผ่าพื้นเมืองอาศัยอยู่ในทวีปเอเชีย เฉกเช่นเดียวกับชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศและภูมิภาคอื่นๆ ชนเผ่าพื้นเมืองในเอเชียจัดอยู่ในระดับขั้นที่ต่ำสุดของการพัฒนา ชนพื้นเมืองในเอเชียส่วนใหญ่ยังอยู่ในกลุ่มของคนที่ยากจน มีอัตราการอ่านออกเขียนได้น้อย ขาดสารอาหารและมีสุขภาพไม่สมบูรณ์

พวกเขามักจะถูกละเมิดสิทธิเป็นประจำ ทั้งการละเมิดสิทธิเชิงปัจเจกและสิทธิองค์รวม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พวกเขากลายเป็นคนชายขอบทั้งในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ชนเผ่าพื้นเมืองหลายกลุ่มในเอเชียต้องเผชิญกับปัญหาการถูกรังเกียจด้านเชื้อชาติและถูกเลือกปฏิบัติ พื้นที่ที่เขาอาศัยอยู่บ่อยครั้งที่พวกเขาต้องเสียสละให้กับกิจกรรมการพัฒนาและโครงการความร่วมมือที่รัฐเป็นผู้สนับสนุน และนำไปสู่การละเมิดสิทธิองค์รวมของชนเผ่าพื้นเมือง โดยเฉพาะสิทธิในที่ดิน เขตแดนและทรัพยากร เช่น มีการเข้าไปตั้งฐานทัพ แย่งชิงทรัพยากร การบังคับอพยพ ทำลายวัฒนธรรมและการเลือกปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้คือประสบการณ์ที่ชนเผ่าพื้นเมืองส่วนใหญ่เผชิญเหมือนกัน¹

“สำหรับชนเผ่าพื้นเมือง เป้าหมายของการพัฒนา... คือ การมีความเป็นอยู่ที่ดีทั้งในเชิงปัจเจกและองค์รวม ความอยู่ดีกินดีและการพัฒนาของชนเผ่าพื้นเมืองจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้ความเคารพ การยอมรับ การคุ้มครอง รวมทั้งการใช้สิทธิของเขาทั้งสิทธิในเชิงปัจเจกและสิทธิองค์รวม สิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน เขตแดนและทรัพยากร และสิทธิในการกำหนดตนเอง ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการอยู่รอดและการพัฒนาร่วมกันของชนเผ่าพื้นเมืองบนพื้นฐานของอัตลักษณ์ วัฒนธรรม จิตวิญญาณและสถาบันทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของเขา”

¹ AIPP, 2012, “Asia’s Indigenous Peoples and Sustainable Development: A Report by the Asia Indigenous Peoples Pact.”

การถูกเลือกปฏิบัติที่ชนเผ่าพื้นเมืองประสบอยู่นั้นจึงไม่ใช่สิทธิมนุษยชนที่เป็นแค่ปัจเจกบุคคลเท่านั้นแต่ยังเป็นสิทธิองค์รวมในฐานะที่เป็นประชาชาติด้วย ดังนั้นสำหรับชนเผ่าพื้นเมืองแล้ว กลไกสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสมกับพวกเขามากที่สุด คือ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (UNDRIP) และอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าและชนพื้นเมืองในประเทศอิสระ หรืออนุสัญญา ILO ฉบับที่ 169 เครื่องมือทั้งสองนี้พูดถึงสิทธิองค์รวมของชนเผ่าพื้นเมืองไว้อย่างชัดเจนและเป็นการเฉพาะ

ในสถานการณ์เช่นนี้ การใช้แนวทางสิทธิมนุษยชนสำหรับเป็นกรอบในการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อมของชนเผ่าพื้นเมืองนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น และวัตถุประสงค์ของงานการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อมนั้น เป้าหมายสูงสุดก็คือการสร้างคามเข้มแข็งให้กับชนเผ่าพื้นเมือง ให้พวกเขาสามารถนำไปใช้ในการเรียกร้องสิทธิของเขาทั้งสิทธิเชิงปัจเจกและสิทธิองค์รวมได้

สรุปประเด็นเนื้อหาหลัก

ของปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง

การกำหนดตนเอง (มาตรา 3, 4, 5, 33)
1. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในการกำหนดตนเอง อันหมายถึงสิทธิที่จะกำหนดอนาคตของตนเองในฐานะที่เป็นกลุ่ม พวกเขาพึงมีอิสระที่จะตัดสินใจในสถานภาพทางการเมืองของตน และตัดสินใจในวิถีทางการพัฒนาของตนเอง อันรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม พวกเขายังมีสิทธิในการบริหารตนเอง หากพวกเขาต้องการ (มาตรา 3-4) 2. พวกเขามีสิทธิที่จะรักษาสถาบันและวิถีชีวิตของตน อันรวมถึงระบบยุติธรรมของตน กระบวนการทางการเมือง หรือกระบวนการตัดสินใจ ระบบเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ของวิถีชีวิตแห่งตน พวกเขายังมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในวิถีแห่งรัฐที่เขาอยู่ (มาตรา 5) 3. พวกเขามีสิทธิในการกำหนดอัตลักษณ์ของตนเองและผู้ที่เป็สมาชิกของพวกเขา พวกเขายังมีอำนาจควบคุมสถาบันของตนเอง เลือกว่าใครควรอยู่ในตำแหน่งผู้นำ ตามขั้นตอน ขนบธรรมเนียมและประเพณีของตน (มาตรา 33)
สิทธิในที่ดิน เขตแดน และทรัพยากร (มาตรา 26, 27, 28, 29)
4. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในที่ดิน เขตแดน และทรัพยากร ซึ่งโดยประเพณี พวกเขาเป็นเจ้าของ อยู่อาศัย ใช้หรือได้มาโดยวิธีการอื่น ๆ พวกเขามีสิทธิที่จะยังคงเป็นเจ้าของ ใช้ พัฒนา และควบคุมมัน รัฐจำเป็นต้องให้การรับรอง และคุ้มครองทางกฎหมายต่อที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรเหล่านี้ และเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าพื้นเมืองในการเป็นเจ้าของระบบการถือครองที่ดิน (มาตรา 26) 5. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะได้รับคืนที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรที่เคยถูกยึดไปจากพวกเขา ถูกนำไปใช้ หรือทำให้เสียหาย โดยปราศจากฉันทานุมัติโดยอิสระ ล่วงหน้าและได้รับการบอกแจ้งของพวกเขา เมื่อไม่สามารถคืนที่ดินให้แก่พวกเขา ดังนั้น พวกเขาจึงต้องได้รับการจ่ายค่าชดเชยที่เหมาะสมและเป็นธรรมสำหรับที่ดินและเขตแดนเหล่านั้น (มาตรา 28) 6. พวกเขามีสิทธิที่จะอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่มีสุขอนามัย และเพื่อให้สภาพแวดล้อมนั้นยังคงมีสุขอนามัยและการคุ้มครองความสามารถในการผลิตสินค้าที่จำเป็นจากที่ดินและทรัพยากรของพวกเขา (มาตรา 29)

7. พวกเขาจะมีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณกับที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรอื่นๆ ของตนและเสริมให้แข็งแกร่งมากขึ้น และส่งมอบความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณนี้ให้กับคนรุ่นอนาคตต่อไป (มาตรา 25)
8. รัฐจำเป็นต้องสถาปนาและดำเนินการร่วมกับชนเผ่าพื้นเมืองที่เกี่ยวข้อง กระบวนการที่เปิดและโปร่งใสในการรับรองและคุ้มครองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองเหนือที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรของตน นี่รวมถึงสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองเหนือที่ดินและทรัพยากรที่พวกเขาได้มีการครอบครองตามประเพณี หรืออาศัยอยู่และใช้ประโยชน์ในวิถีทางอื่นใด ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ (มาตรา 27)

ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้งล่วงหน้า และเป็นอิสระ (เอฟพีค-FPIC) (มาตรา 10, 19, 28, 29(2), 30 และ 32(2))

9. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะให้หรือระงับฉันทานุมัติของตนโดยอิสระ ล่วงหน้า และได้รับการบอกแจ้งต่อกิจกรรมบางอย่าง เอฟพีคหมายถึงการที่ชนเผ่าพื้นเมืองสามารถตัดสินใจให้ดำเนินหรือยกเลิกกิจกรรมเหล่านี้เมื่อไรก็ได้ที่พวกเขาต้องการ และใครก็ตามที่ต้องการเห็นกิจกรรมเหล่านี้เกิดขึ้น จำเป็นต้องถามชนเผ่าพื้นเมืองว่าพวกเขาเห็นชอบหรือไม่ ก่อนหน้าที่กิจกรรมเหล่านี้จะเริ่มขึ้น โดยปราศจากการบังคับให้ตัดสินใจด้วยวิธีใด ๆ และให้เวลาพวกเขาเพียงพอในการตัดสินใจตามกระบวนการในการตัดสินใจของตน

กิจกรรมที่รวมอยู่ภายใต้สิทธินี้ ได้แก่:

ก. การกระทำใด ๆ ด้วยวิธีการที่พวกเขาอาจถูกเคลื่อนย้ายโดยการบังคับ หรือโดยวิธีการอื่น ๆ ให้ออกจากที่ดินหรือเขตแดนของตน (มาตรา 10)

ข. การเปลี่ยนแปลงใดในกฎหมายที่มีอยู่หรือการสร้างกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ โดยรัฐบาลที่อาจมีผลต่อพวกเขา (มาตรา 19)

ค. โครงการที่มีผลต่อที่ดินและเขตแดนของพวกเขาด้วยวิธีใดก็ตาม โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การใช้หรือนำออกทรัพยากรประเภทใดก็ตามจากที่ดินของพวกเขา (มาตรา 32-2)

ง. การเก็บหรือสิ่งที่เป็นพิษหรือมีอันตรายลงในที่ดินหรือเขตแดนของพวกเขา (มาตรา 29)

นอกจากนี้ ชนเผ่าพื้นเมืองจะต้องเห็นชอบล่วงหน้าก่อนที่กิจกรรมทางทหารใด ๆ จะเกิดขึ้นในที่ดินและเขตแดนของตน ยกเว้นในกรณีที่มีการคุกคามต่อรัฐอย่างร้ายแรง และแม้เช่นนั้น รัฐบาลก็ต้องปรึกษาปฏิบัติการและทางเลือกทั้งปวงกับชนเผ่าพื้นเมืองเป็นการล่วงหน้า (มาตรา 30)

สิทธิในการพัฒนา (มาตรา 18, 20, 21, 23)

10. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะดำรงรักษาและพัฒนาระบบและสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของตน และในการแสวงหาและมีวิถีทางของตนเองในวิถีชีวิตและการพัฒนา รวมทั้งเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมตาม ประเพณีและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ บรรดาผู้ซึ่งวิถีชีวิตได้ถูกพรากออกไป จำต้องได้รับการชดเชยอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรม (มาตรา 20)
11. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะตัดสินใจในการจัดลำดับและวางยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนเอง นี่รวมถึงการมี ส่วนร่วมอย่างแข็งขันในเรื่องสุขภาพ ที่อยู่อาศัยและแผนงานทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเมื่อเป็นไปได้ พวกเขาจะ บริหารโดยผ่านสถาบันของตนเอง (มาตรา 23)
12. รัฐจำเป็นต้องปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชนเผ่าพื้นเมือง และแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจเป็น พิเศษในสิทธิและความต้องการพิเศษของชนเผ่าพื้นเมืองที่เป็นผู้อาวุโส สตรี เยาวชน เด็ก และผู้ไร้ความสามารถ รัฐจำเป็นต้องคุ้มครองเด็กชนเผ่าพื้นเมืองจากการถูกใช้เพื่อผลได้ทางเศรษฐกิจ และจากประเภทใด ๆ ของการใช้ แรงงานเด็ก โดยตระหนักว่าเด็กชนเผ่าพื้นเมืองมีความเปราะบางเป็นพิเศษ และตระหนักถึงความสำคัญของการ ให้การศึกษาเพื่อทำให้เด็กเหล่านี้มีความเปราะบางน้อยลง (มาตรา 18, 21(2))

วัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรม (มาตรา 8, 11, 12, 13 และ 31)

13. ชนเผ่าพื้นเมืองและบุคคลมีสิทธิที่จะดำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน และไม่อาจถูกบังคับให้ เปลี่ยนแปลงหรือละทิ้งวัฒนธรรมของตนเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของรัฐและฝ่ายอื่น ๆ รัฐจักต้องกระทำ การเพื่อให้แน่ใจว่าชนเผ่าพื้นเมืองจะไม่ถูกบีบบังคับให้เปลี่ยนแปลงหรือสูญเสียวัฒนธรรมของตน และจักต้องให้ การชดเชยสำหรับช่วงเวลาในอดีตหรืออนาคตที่สิ่งนี้อาจเกิดขึ้นได้ (มาตรา 8)
14. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในวัฒนธรรมของตนเอง รวมทั้งสิทธิในการปฏิบัติ พัฒนาและพลิกฟื้นประเพณีของตน และส่งผ่านประวัติศาสตร์ ปรัชญา วัฒนธรรมประเพณีและขนบธรรมเนียมของตนไปยังคนรุ่นอนาคต หาก ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ศาสนาหรือจิตวิญญาณถูกพรากไปโดยปราศจากฉันทานุมัติโดยอิสระ ล่วงหน้า และได้รับการบอกแจ้งของพวกเขา หรือในการละเมิดกฎหมาย ขนบธรรมเนียมและประเพณีของพวกเขา เมื่อนั้น รัฐจักต้องจ่ายค่าชดเชยให้ หากทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทางกายภาพ เมื่อนั้น รัฐจักต้องส่งคืนทรัพย์สิน นั้นให้แก่ชนเผ่าพื้นเมืองในที่ที่เป็นไปได้ (มาตรา 11-13)
15. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะดำรงรักษา ควบคุม คุ้มครองและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาตาม ประเพณี และการแสดงออกทางวัฒนธรรมตามประเพณีของตน กับทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม

ของตน รัฐจำเป็นต้องกระทำเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิเหล่านี้ (มาตรา 31)

การศึกษา (มาตรา 14 และ 15)

17. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะสร้างและควบคุมระบบการศึกษาของตนเอง และการเรียนรู้โดยใช้ภาษาของตนเอง และวิธีการของตนเองในการสอนและให้ความรู้ พวกเขายังมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาจากรัฐในทุกระดับและทุกประเภท รัฐพึงทำให้แน่ใจว่าบุคคลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองสามารถได้รับการศึกษาในวัฒนธรรมและภาษาของตนเอง ในที่สามารถทำได้ (มาตรา 14)

18. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์ของตน และประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเหล่านี้จะต้องถูกนำเสนอในเชิงบวกและอย่างเหมาะสมในการศึกษาและในข้อสนเทศสาธารณะ รัฐจำเป็นต้องกระทำ ร่วมกับชนเผ่าพื้นเมืองที่เกี่ยวข้อง ในการต่อสู้กับอคติใด ๆ ขจัดการเลือกปฏิบัติ และส่งเสริมความอดกลั้น ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีในหมู่ชนเผ่าพื้นเมืองและส่วนอื่น ๆ ของสังคม (มาตรา 15)

สุขภาพอนามัย (มาตรา 24 และ 29-3)

19. ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะใช้ รวบรวม และธำรงรักษาการแพทย์ของตน และวิธีที่พวกเขาจัดการกับความป่วยไข้ และส่งเสริมสุขภาพ และพวกเขามีสิทธิที่จะมีสุขภาพที่ดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ (มาตรา 24)

20. รัฐจักต้องให้แน่ใจว่าเมื่อไรก็ตามที่ชนเผ่าพื้นเมืองได้รับผลจากวัตถุที่มีพิษหรือมีอันตราย จะต้องมีความเหมาะสมที่จะช่วยปรับปรุงและซ่อมแซมสุขภาพของชนเผ่าพื้นเมือง และแผนงานเหล่านี้จะต้องถูกออกแบบโดยชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้รับผลนั้น (มาตรา 29-13)

กิจกรรมที่ 5 การวางแผนการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

- เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการวางแผนการรณรงค์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

วิธีการ

วิธีการวางแผนงานรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ก) ขั้นตอนและกระบวนการวางแผนงานรณรงค์ และ ข) มีข้อมูลพื้นฐานอะไรบ้างที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการวางแผน

วัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกอบรม

- กระดานไวท์บอร์ด หรือ กระดานดำ
- ปากกาเพนเทลและปากกาเขียนไวท์บอร์ด
- กระดาษมโนลา
- สไลด์นำเสนอเพาเวอร์พอยท์
- รูปภาพของชนเผ่าพื้นเมืองหว่านล้อมรัฐบาล การให้สัมภาษณ์นักข่าวและการแถลงข่าว เวทีประชุมปฏิบัติการร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน รัฐบาล กิจกรรมการคัดค้าน ฯลฯ
- เครื่องฉายแอลซีดี
- โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ในช่วงท้ายของการฝึกอบรม ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจะได้ความรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้:

- มีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนที่ต้องกระทำในการวางแผนงานรณรงค์
- จัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการรณรงค์
- สามารถจำแนกข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการวางแผนและการรณรงค์

ก) ขั้นตอนและกระบวนการวางแผนงานรณรงค์

ระยะเวลา : 30 นาที

ก่อนที่จะเริ่ม ให้มาทำความเข้าใจร่วมกันก่อนว่าการรณรงค์นั้นคืออะไร

ก.1 ขั้นตอนการรณรงค์มีอะไรบ้าง?

1. สรุปรู้อย่างไรจากประเด็นตอนเช้าที่ได้ระดมสมองร่วมกันเกี่ยวกับประสบการณ์และความเข้าใจเรื่องการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม
2. สรุปรู่ว่าการรณรงค์คืออะไร อะไรคือลักษณะเฉพาะของการรณรงค์ที่ประสบความสำเร็จ วงจรการรณรงค์มีอะไรบ้าง

สรุปเนื้อหาและขั้นตอนของการรณรงค์

กล่าวง่าย ๆ คือ การรณรงค์นั้นเป็นชุดหรือกลุ่มของกิจกรรมที่ต้องกระทำในระยะยาว ซึ่งประกอบไปด้วย

- การวิจัย
- การวางแผน
- การปฏิบัติการ
- การติดตาม
- การประเมินผล

ตัวอย่างของการรณรงค์ คือ การรณรงค์เพื่อให้มีความมั่นคงเกี่ยวกับสิทธิในป่าไม้ ที่ดินและทรัพยากรของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตป่า การรณรงค์เพื่อให้มีการยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตตามประเพณีที่ยั่งยืน การรณรงค์เพื่อให้มีการยอมรับถึงสิทธิของเราในการให้ฉันทานุมัติ (FPIC)

งานรณรงค์เป็นการรวมเอารูปแบบของการปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ บางอย่างอาจเป็นเป้าหมายระยะยาวที่สามารถบรรลุได้โดยการรณรงค์ในระยะยาวและมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิรูปกฎหมายและนโยบาย แต่ภายใต้เป้าหมายระยะยาวอาจมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่สามารถบรรลุได้ในช่วงระยะเวลาที่สั้นกว่า

อะไรคือลักษณะเฉพาะของการรณรงค์ที่ประสบความสำเร็จ? ลักษณะเฉพาะของการรณรงค์มีดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์

เราต้องวิจัยและวางแผนงานรณรงค์ของเราอย่างระมัดระวัง

ชุดของการปฏิบัติการ

การรณรงค์ไม่ใช่เป็นการกระทำแค่เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น มีการประชุมหนึ่งครั้งกับหน่วยงานรัฐบาล มีการโทรศัพท์หาสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งครั้ง หรือ ถูกสัมภาษณ์โดยหนังสือพิมพ์หรือสถานีโทรทัศน์หนึ่งครั้ง การรณรงค์คือชุดของกลุ่มกิจกรรมที่สอดคล้องประสานกัน

ออกแบบเพื่อจูงใจ

เราต้องมีความสามารถในการใช้ข้อโต้แย้งและความคิดของเราเพื่อชักจูงให้คนเห็นถึงสิ่งที่เราต้องการเปลี่ยนแปลงว่ามีความสำคัญและขอให้พวกเขาสันนิษฐาน ยกตัวอย่างเช่น ข้อโต้แย้งที่ว่าสิทธิในเอพียของเรา ซึ่งต้องได้รับก่อนที่จะมีการกระทำกิจกรรมใด ๆ ในชุมชนของเรา

เป้าหมาย

การจูงใจต้องหาค人或กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น คนที่มีอำนาจ หรือ อิทธิพลที่ทำให้การรณรงค์ของเราประสบความสำเร็จ ยกตัวอย่างเช่น นักกฎหมายท้องถิ่น หรือ เจ้าของบริษัท เป็นต้น

สร้างพันธมิตร

เราต้องทำงานกับกลุ่มอื่น หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนอื่น ๆ เพื่อสร้างผลกระทบให้กับงานรณรงค์ของเรา และทำให้ความพยายามของเราเข้มแข็งขึ้น

มีผลในการเปลี่ยนแปลง

การรณรงค์ของเราต้องส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกสำหรับชุมชนของเราที่เผชิญกับปัญหาเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้การรณรงค์ของเรามีประสิทธิภาพ เราต้องสามารถจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายของเราเห็นว่าสิ่งที่เราต้องการเปลี่ยนแปลงนั้นคือสิ่งที่เขาต้องการเช่นกัน

ก.2 วงจรการรณรงค์

ในการทำการรณรงค์จะมีขั้นตอนและกิจกรรมที่ดำเนินไปเป็นขั้นตอนที่เราเรียกว่า “วงจรของการรณรงค์” ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

- การนิยามปัญหาที่ต้องการจะแก้
- การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเด็นปัญหา
- การวางแผน
- การปฏิบัติการ (ชุดหรือกลุ่มของกิจกรรม)
- การประเมินผลการดำเนินงาน

5 ขั้นตอนสำหรับการรณรงค์

การนิยามปัญหา (Identify)

นิยามปัญหาที่ต้องการแก้ไข

การวิจัย (Research)

รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นและเข้าใจถึงเหตุและผลของปัญหา

แผนงาน (Plan)

เมื่อมีการกำหนดให้การรณรงค์เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนเชิงปฏิบัติในการรณรงค์ประกอบไปด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด วิธีการ กิจกรรมและกรอบเวลา

การปฏิบัติการ (Act)

ให้ปฏิบัติตามแนวทางการรณรงค์ที่ดี โดยกระทำตามข้อตกลงและประสานงานกับทุกคนที่เกี่ยวข้องในงานรณรงค์

การประเมินผล (Evaluate)

ให้ติดตามผลการปฏิบัติการและประเมินผลตลอดทั้งวงจรของการรณรงค์ และมาพิจารณาว่ากิจกรรมที่เหมาะสมและจะทำต่อไปคืออะไร หรือ จะมีการทำกิจกรรมการรณรงค์อะไรที่แตกต่างออกไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ก.2.1 การนิยามและการเข้าใจปัญหา

1) การนิยามปัญหา

ขั้นตอนแรกสำหรับการจัดทำแผนการรณรงค์ที่ดีคือ การนิยามปัญหาที่คุณหรือชุมชนของคุณกำลังเผชิญอยู่ ถ้าคุณเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สิ่งนี้อาจไม่ใช่เป็นเรื่องยากที่จะนำเอาปัญหานี้ออกมาเพราะคุณรู้ว่าชุมชนกำลังเผชิญกับปัญหาอะไรและได้รับผลกระทบอะไรบ้างเรียบร้อยแล้ว

มีเทคนิคหลายอย่างที่คุณอาจใช้สำหรับดึงเอาประเด็นปัญหาออกมา เช่น ใช้โปรแกรมแผนที่ความคิดของหมิง (Ming Mindmap) หรือการวิเคราะห์ต้นไม้เจ้าปัญหา

แผนที่ความคิด เป็นเทคนิคที่ทำให้เข้าใจถึงปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่มากขึ้น แผนที่ความคิดคือแผนที่รูปภาพที่ใช้จัดการกับของบางสิ่งหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล มีลักษณะคล้ายกับเซลล์สมองของคน ทุกๆแผนที่ความคิดจะมีจุดศูนย์กลางซึ่งอาจเป็นรูปภาพหรือเป็นตัวอักษรก็ได้ สิ่งนี้เป็นจุดเน้นหลักที่แสดงถึงเนื้อหาหลักของแผนที่ความคิด ในกรณีนี้จุดเน้นหลักคือปัญหาหรือประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชน ยกตัวอย่างเช่น ชุมชนแห่งหนึ่งในประเทศกัมพูชาที่กำลังเผชิญกับปัญหาการตัดไม้อย่างผิดกฎหมายและการยึดที่ดินของชาวบ้านเพื่อนำไปปลูกปาล์มน้ำมันของชุมชนบนเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น

หลังจากนั้นให้วาดกิ่งก้านออกจากประเด็นปัญหาหลัก (เช่น การทำไม้อย่างผิดกฎหมาย) โดยให้เขียนประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ลงไป จากนั้นให้ทำกิ่งเล็ก ๆ ออกมาอีกโดยให้เชื่อมกับประเด็นปัญหาหลัก กิ่งทั้งหมดจะเป็นโครงสร้างที่เชื่อมต่อกัน²

การวิเคราะห์ต้นไม้เจ้าปัญหา เป็นเครื่องมือที่จะช่วยค้นหาทางออกในการแก้ไขปัญหาโดยแยกแยะสาเหตุและผลกระทบของปัญหาออกมา ขั้นตอนแรกคือ ต้องกำหนดและเห็นชอบร่วมกันในตัวปัญหาหรือประเด็นที่จะวิเคราะห์ก่อน โดยเขียนประเด็นหรือปัญหาหลักไว้ตรงกลางกระดาษและทำเป็นลำต้นของต้นไม้ ถัดมาให้ระบุถึงสาเหตุของปัญหาหลัก สาเหตุนี้จะเป็นรากของต้นไม้ ลำดับถัดไปที่ต้องระบุคือผลที่เกิดขึ้นจากปัญหานั้น ผลนี้จะกลายเป็นกิ่งของต้นไม้

²

Tebtebba, 2010, *Indigenous Peoples and the Convention on Biological Diversity*

ก.2.2 เข้าใจปัญหา (การวิจัย)

สิ่งที่จะต้องทำคือ การขุดลึกลงไปอีกเพื่อหาเหตุปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะช่วยให้เข้าใจประเด็นมากขึ้น ในส่วนนี้จะใช้การวิจัยขั้นพื้นฐานมาช่วย

ซึ่งสามารถทำได้โดยการแลกเปลี่ยนเรื่องราว ประสบการณ์และข้อมูลกับสมาชิกอื่น ๆ ในชุมชนโดยทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ (วิธีนี้บางครั้งเรียกว่า การพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ) ในการทำวิจัยต้องมั่นใจว่ามีผู้หญิงและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย คุณอาจใช้แนวคำถามดังต่อไปนี้

- ปัญหาคืออะไร
- ใครที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และปัญหานี้มีผลกระทบต่อคุณ หรือชุมชนของคุณอย่างไร
- ปัญหานี้มีผลกระทบต่อชุมชนระดับไหน
- ปัญหานี้มีผลกระทบต่อคนกลุ่มอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร
- อะไรคือสาเหตุของปัญหา
- ใครคือคนที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา
- อะไรคือทางออกในการแก้ไขปัญหา หรือประเด็นในความเห็นของคุณ
- อะไรคือผลกระทบของแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลต่อชุมชนหรือกลุ่มย่อยในชุมชน

ทำไมการรวบรวมข้อมูลถึงมีความสำคัญ

การรวบรวมข้อมูลมีความสำคัญในงานรณรงค์เพราะว่า

- เป็นขั้นตอนที่สำคัญอันดับแรกที่จะช่วยให้นักรณรงค์เข้าใจถึงปัญหาอย่างถ่องแท้และมีข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการรณรงค์
- ข้อมูลที่ได้อาจใช้เปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ของนักรณรงค์และอาจมีประโยชน์สำหรับการจำแนกพันธมิตร หรือฝ่ายปรปักษ์
- เพื่อมีข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการดึงดูดความสนใจ ขอรับการสนับสนุนและมาร่วมในการปฏิบัติการ
- ถ้านักรณรงค์ดำเนินการก่อนที่จะเข้าใจถึงตัวปัญหา หรือมีข้อมูลที่ผิดและไม่ถูกต้องเขาหรือเธออาจถูกฝ่ายค้านโจมตีให้เสียหน้า และไม่น่าเชื่อถือของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ
- เพื่อเข้าใจถึงจุดยืนของฝ่ายตรงข้ามและจุดยืนของกลุ่มอื่น ๆ

เครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการจัดเก็บข้อมูลมีอะไรบ้าง

- * แผนที่ - เป็นรูปภาพที่แสดงถึงพื้นที่ภูมิศาสตร์ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่ง
 - * การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่าง เช่น ผลผลิตจากป่า พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ฯลฯ การถ่ายรูปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมหรือการทำลายสิ่งแวดล้อมก็มีประโยชน์เช่นกัน
 - * รวบรวมข้อมูล/วิจัยเกี่ยวกับมิติของปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ใช้การสัมภาษณ์ การพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การจัดเวทีประชุมปฏิบัติการในชุมชน ฯลฯ
 - * การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การประเมินจำนวนความหลากหลายและความหนาแน่นของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์
 - * การสำรวจทางสังคม เช่น การรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนโดยใช้วิธีการสำรวจ
- เมื่อคุณทำการวิจัยขั้นพื้นฐานเสร็จแล้วควรหาคำตอบสำหรับคำถามดังต่อไปนี้ด้วย
- มีคนกลุ่มอื่นที่ทำงานเกี่ยวกับประเด็นนี้หรือไม่
 - ในชุมชนของคุณมีผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เข้าใจประเด็นปัญหาและสามารถช่วยเหลือคุณในงานรณรงค์หรือไม่
 - ต้องมีการแก้ไขกฎหมาย (ยกตัวอย่างเช่น ข้อบัญญัติ ข้อกฎหมาย) ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือไม่
 - มีวัตถุประสงค์ระยะสั้นและระยะยาวที่จะใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาหรือไม่
 - มีแนวทางการแก้ไขปัญหาอะไรบ้างที่เหมาะสมที่สุด
 - มีหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดบ้างที่มีหน้าที่หรือรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับชาติ
 - มีหน่วยงานไหนบ้างที่น่าจะเป็นองค์กรภาคีที่ดีของเราได้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เอื้ออำนวย/ผู้ฝึกอบรม

มีการรณรงค์หลายครั้งที่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดความเข้าใจต่อปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เราไม่อาจคาดหวังให้คนอื่นเห็นด้วย โดยเฉพาะสถาบันของรัฐหรือบริษัทเอกชน ถ้าเราไม่มีความมั่นใจว่าเรามีข้อมูลที่เพียงพอที่ใช้พิสูจน์ข้อโต้แย้งของเรา ผลของงานวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของงานรณรงค์ของเรา เช่น นำข้อมูลไปใช้ในการแถลงข่าว ส่งจดหมายร้องเรียน และทำแถลงการณ์ ใช้เป็นแนวสำหรับการให้สัมภาษณ์ต่อสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ ฯลฯ ข้อมูลคืออำนาจและงานวิจัยจะให้ข้อมูลในสิ่งที่เราต้องการ

กิจกรรมกลุ่ม : การจำแนกและเข้าใจปัญหา (การใช้แผนที่ความคิด หรือการวิเคราะห์ต้นไม้เจ้าปัญหา)

สำหรับแผนที่ทางความคิด

- แบ่งผู้เข้าร่วมฝึกอบรมออกเป็นกลุ่ม โดยให้มีสัดส่วนของหญิงชายที่สมดุลย์หรือเหมาะสม หรือให้กลุ่มผู้หญิงอยู่ด้วยกัน ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้เอื้ออำนวย คนบันทึกและคนรายงานของกลุ่ม
- ให้แต่ละกลุ่มเขียนประเด็นปัญหาหลักที่ชุมชนของเขาประสบอยู่ลงตรงกลางกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่
- เมื่อมีเนื้อหาหรือความคิดหลัก ๆ แล้ว ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มลากเส้นออกมาจากศูนย์กลางและเขียนความคิดลงบนเส้นนี้ ถ้ามีประเด็นความคิดเห็นเพิ่มขึ้นให้ตรวจสอบว่าความคิดเห็นนั้นเป็นส่วนย่อยของความคิดที่มีอยู่แล้วหรือไม่ ถ้าใช่ให้เพิ่มเข้าไปในเส้นเดิม ถ้าแนวคิดนี้แตกต่างจากแนวคิดที่มีอยู่แล้วให้ลากเส้นใหม่ออกมาจากเส้นส่วนกลางและเขียนชื่อกำกับถ้าความคิดที่เสนอออกมาเป็นแนวคิดใหม่ ให้ขีดเส้นใหม่ออกจากรูปสี่เหลี่ยมที่อยู่ตรงกลางกระดาษ จากนั้นให้หาจุดเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละชิ้นที่อยู่ปลายของเส้นอาจจะเชื่อมโยงกันได้ในบางด้าน อาจมีการทำเครื่องหมายเชื่อมโยงในประเด็นที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ให้ใส่ตัวเลขหรือลากเส้นโค้งระหว่างสองจุด ถ้านำเอาแผนที่ความคิดนำไปใช้สำหรับการพูดคุยหรือเพื่อการวางแผนให้ใส่หมายเลขกำกับไว้ที่เส้นหลักแต่ละเส้นที่ออกมาจากสี่เหลี่ยมศูนย์กลางเพื่อแสดงถึงลำดับของประเด็น
- ให้พูดคุยกันในกลุ่มและนำเอาผลที่ได้รับมาแบ่งปันให้กับกลุ่มอื่นโดยผู้นำเสนอรายงานของกลุ่มสำหรับการวิเคราะห์ต้นไม้เจ้าปัญหา
- แบ่งผู้เข้าร่วมฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มโดยให้มีสัดส่วนของหญิงชายที่สมดุลย์หรือเหมาะสม หรือให้กลุ่มผู้หญิงอยู่ด้วยกัน ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้เอื้ออำนวย คนบันทึกและคนรายงานของกลุ่ม

- แจกกระต่ายชาร์ทแผ่นใหญ่ให้กับแต่ละกลุ่ม
- ตรงกลางกระต่ายให้ผู้เข้าร่วมระบุถึงปัญหาหลักที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่โดยผู้เข้าร่วมต้องเห็นชอบกับประเด็นปัญหาหลักนี้ ปัญหานี้จะเป็นลำดับขั้นของต้นไม้
- หลังจากนั้นให้กลุ่มระบุถึงสาเหตุของปัญหาโดยวาดเป็นรากของต้นไม้
- จากนั้นให้กลุ่มระบุถึงผลที่ตามมาของปัญหาโดยวาดเป็นรูปกิ่งไม้
- ให้มีการพูดคุยกันในกลุ่มและนำผลออกมารายงานให้กับกลุ่มอื่นได้รับทราบ

ก 2.3 การวางแผนการรณรงค์

ระยะเวลา 1.30 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

- แต่ละกลุ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา องค์ประกอบ
- แบ่งกลุ่มและจัดทำแผนการรณรงค์ของแต่ละกลุ่ม

วิธีการ

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและรายละเอียดขององค์ประกอบการจัดทำแผนแต่ละอย่างให้ชัดเจน
2. จัดทำแผนการรณรงค์ของแต่ละกลุ่ม

ในการจัดทำแผนเชิงปฏิบัติ โดยทั่วไปแผนงานจะประกอบไปด้วย

- เป้าหมาย
- วัตถุประสงค์
- ตัวชี้วัด
- องค์การพันธมิตร
- กลุ่มเป้าหมาย
- กิจกรรม

ด.ย องค์ประกอบสำหรับการทำแผนเชิงปฏิบัติในงานรณรงค์

เป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	จำแนกองค์กร พันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย (หลัก/รอง)	กิจกรรม	กรอบเวลา

1. เนื้อหาและรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในการจัดทำแผนการรณรงค์

ก). การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการรณรงค์

กล่าวง่าย ๆ คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่พวกเราต้องการให้บรรลุในงานรณรงค์ของเราเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ เป้าหมายจะกำหนดได้ก็ต่อเมื่อเรามีความเข้าใจถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนแล้วเป็นอย่างดี

เป้าหมาย คือ การเปลี่ยนแปลงที่เราต้องการให้มีการบรรลุผลในด้านนโยบายหรือการปฏิบัติการในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ หมายความว่าเป้าหมายนั้นจะมีเวลากำกับที่สามารถบรรลุได้ในช่วงเวลาของการรณรงค์ ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาที่ชุมชนประสบอยู่ คือ ชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการเรดด์พลัส หรือไม่ได้รับการปรึกษาหารือในการทำแผนหรือทำกิจกรรมในโครงการเลย จากปัญหาดังกล่าวการวางเป้าหมายควรจะเป็นดังนี้ คือ “มีผู้แทนของชนเผ่าพื้นเมืองอยู่ในคณะกรรมการเรดด์พลัสในระดับท้องถิ่น”

วัตถุประสงค์: บอกถึงสิ่งที่จะกระทำให้สำเร็จว่า ใครจะเป็นคนกระทำ อย่างไร และทำในช่วงเวลาใด วัตถุประสงค์อาจมีหนึ่งข้อหรือมากกว่านั้นก็ได้ วัตถุประสงค์จะช่วยให้เราบรรลุถึงเป้าหมายที่เรากำหนดไว้ จากตัวอย่างด้านบนวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งคือ “ในระยะเวลา 6 เดือน จะมีผู้แทนของชนเผ่าพื้นเมือง 2 คน เป็นผู้หญิง 1 คน เข้าไปเป็นคณะกรรมการเรดด์พลัสในระดับท้องถิ่น” เมื่อเรากำหนดวัตถุประสงค์แล้วเราต้องระลึกไว้ว่า วัตถุประสงค์ที่ได้นั้นต้องประกอบไปด้วยสิ่งที่เรียกว่า SMART

SMART คืออะไร

SPECIFIC (เฉพาะเจาะจง)

ชัดเจนหรือยังว่าจะเปลี่ยนพฤติกรรมของใคร

MEASURABLE (วัดผลได้)

ชัดเจนหรือยังว่าจะมีการเปลี่ยนพฤติกรรมระดับไหน

ACHIEVABLE (บรรลุผลได้)

เราสามารถบรรลุถึงสิ่งนี้หรือไม่ เรามีทรัพยากร (เงิน บุคคล) ที่จะมาสนับสนุน
งานของเราหรือไม่

REALISTIC (เป็นจริง)

เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ปัจจุบัน (ด้านสังคมและการเมือง) เราสามารถ
บรรลุถึงสิ่งนี้หรือไม่

TIME-BOUND (มีเวลากำกับ)

วัตถุประสงค์มีกรอบเวลาหรือเส้นตายกำกับหรือไม่

ข. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดคือเครื่องหมายที่บอกให้เราทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของเรา เมื่อเรากำหนด “เครื่องหมาย” เหล่านี้ เราต้องถามตัวเราว่า “เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของเราแล้ว?”

ตัวชี้วัดเหล่านี้สามารถนับได้ ดังนั้นบ่อยครั้งที่เราต้องตอบคำถามเกี่ยวกับตัวชี้วัดว่า “เท่าไร” “จำนวนกี่ครั้ง” นอกจากนี้ตัวชี้วัดก็ควรจะมีเวลากำกับด้วยเช่นกัน เหมือนกับวัตถุประสงค์ เราสามารถที่จะบอกได้ว่าเมื่อไหร่ที่ตัวชี้วัดจะบรรลุผล

เมื่อเราพัฒนาตัวชี้วัด เราต้องมั่นใจว่าเราเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุด หรือ สิ่งที่สามารถให้คำตอบที่ดีที่สุดแก่เราว่าเราบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของเราเรียบร้อยแล้ว ตัวชี้วัดอาจมีได้หลายอย่าง แต่เราต้องประเมินและเลือกเอา

ตัวที่ดีที่สุดไปใช้ การมีตัวชี้วัดมากเกินไปก็ไม่ดีเพราะจะทำให้เราสับสน วิธีที่ดีที่สุดคือ ทำให้ตัวชี้วัดเหลืออย่างมากที่สุด 3 ตัว บางครั้งเราอาจต้องการตัวชี้วัดเพียงตัวเดียวเท่านั้น

ยกตัวอย่างเช่น ในประเด็นที่เราได้พูดไปแล้วเกี่ยวกับความต้องการให้มีผู้แทนชนเผ่าพื้นเมืองเข้าไปนั่งอยู่ในคณะกรรมการเรดด์พลัส เราอาจใช้ตัวชี้วัดดังนี้ “หลังจาก 6 เดือนไปแล้วจะมีผู้แทนชนเผ่าพื้นเมือง 2 คนได้รับการแต่งตั้งเข้าไปอยู่ในคณะกรรมการเรดด์พลัส เข้าร่วมการประชุมและกิจกรรมของคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพ”

ตัวชี้วัดนี้สามารถวัดผลได้ คือ เราสามารถนับผู้แทนได้ (นี่เป็นวัตถุประสงค์ของเรา) มีระยะเวลากำกับด้วย คือ ตัวชี้วัดได้ระบุไว้ชัดเจนว่าเราจะบรรลุผลในเรื่องนี้ภายใน 6 เดือน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ง่าย เพราะเข้าใจได้ง่าย และตรงไปตรงมา และเป็นตัวชี้วัดที่ดีที่สามารถบอกให้เราทราบว่าเราได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของเราแล้ว

ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง คือ

เป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
ชนเผ่าพื้นเมืองที่พึงพิงป่าในอำเภอฮอยมีสิทธิในการถือครองที่ดินตามสิทธิในที่ดินของชุมชนที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย	1. จัดทำและจำแนกแนวเขตที่ดินส่วนรวมและที่ดินรายปัจเจกเพื่อให้มีการรับรองตามกฎหมาย	จำนวนแผนที่ที่ผลิตและนำเสนอเกี่ยวกับที่ดินส่วนรวมของชุมชน จำนวนแผนที่ (รายปัจเจกและส่วนรวม) ที่ได้รับการยอมรับและได้รับสิทธิในการถือครองที่ดิน
	2. สร้างศักยภาพให้กับผู้นำและสมาชิกของชุมชนในอำเภอฮอยในด้านการเจรจาหว่านล้อมเพื่อให้สิทธิในที่ดินของเขาได้รับการยอมรับ	จำนวนการฝึกอบรมและผู้เข้าฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ (ชาย หญิง เยาวชน) จำนวนของการศึกษา การสัมมนาและจำนวนของผู้เข้าร่วมประชุม (ชาย หญิง และเยาวชน) จำนวนของการประชุมที่จัดร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ และจำนวนของผู้นำท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุม (ชาย หญิง และเยาวชน)

ข้อสังเกต สำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/ผู้ฝึกอบรม ตัวชี้วัดมีความสำคัญเพราะจะใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินงาน
 ธรรมชาติของเราว่ามีความก้าวหน้าระดับไหนแล้ว

กิจกรรมกลุ่ม : การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตัวชี้วัด

1. ให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเข้ากลุ่มกันอีกครั้งหนึ่งตามกลุ่มเดิม
2. จากนั้นให้แต่ละกลุ่มพัฒนาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ 1-2 อย่างตามปัญหา/ประเด็นที่แต่ละกลุ่มได้ระบุไว้กิจกรรมที่ 2 และมีตัวชี้วัด 2-3 อย่าง
3. ให้ผู้เข้าร่วมกลับมารวมกันอีกครั้งและให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จากนั้นให้มีการพูดคุยกันในเวทีใหญ่

ค) การจำแนกพันธมิตรหน่วยงานที่เป็นกลางและฝ่าย ที่ไม่เห็นด้วยกับเรา

ในงานธรรมชาติ สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาอย่างหนึ่ง คือ การจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย คือ กลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากผลของการธรรมชาติ หรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหา (ยกตัวอย่างเช่นชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง) รวมทั้งกลุ่มที่เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหา หรือ เป็นผู้ที่ได้รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และกลุ่มที่มีความสนใจในการแก้ไขปัญหา

กระบวนการของการจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหา หรือ ประเด็นที่มีต่อพวกเขา และการจำแนกระดับของการมีอิทธิพลของแต่ละกลุ่มที่มีต่อการหนุนช่วยในการแก้ไขปัญหาของเรา คือ สิ่งที่เราเรียกว่าการวิเคราะห์และการจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โดยทั่วไป เราสามารถจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียออกเป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ กลุ่มที่เป็นพันธมิตร กลุ่มที่เป็นกลางและกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย (อยู่ตรงข้ามกับเรา)

กลุ่มที่เป็นพันธมิตร

คือ คนและองค์กรที่สนับสนุนงานธรรมชาติของเรา มีทั้งที่เป็นรายบุคคลและองค์กรที่เข้าใจถึงปัญหาของเรา เช่น ผู้นำ นักการเมืองทั้งในอดีตและปัจจุบัน สื่อ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มในชุมชน อาจารย์ และกลุ่มของชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ คนกลุ่มนี้จะแบ่งเวลาและเข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ด้านการเงินและการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่องานธรรมชาติของเราด้วย

กลุ่มที่เป็นกลาง

คือ คนและองค์กรที่ยังไม่มีความเห็นในเรื่องของประเด็นปัญหา กลุ่มที่เป็นกลางนี้มีความสำคัญในงานรณรงค์ของเรา เพราะบ่อยครั้งที่คนกลุ่มนี้สุดท้ายแล้วจะเข้ามาเป็นพันธมิตรของเรา หรือ อาจกลายเป็นฝ่ายคัดค้านของเราก็ได้

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย

คือ คนและองค์กรที่คัดค้านการรณรงค์ของเรา การรณรงค์บางครั้งเป็นการท้าทายถึงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคม และความท้าทายดังกล่าวบางครั้งก็ก่อให้เกิดการต่อต้านในด้านลบจากกลุ่มที่มีอำนาจอยู่ในขณะนั้น หรือจากกลุ่มคนที่มีมุมมองแตกต่างกันออกไป ฝ่ายที่คัดค้านมีตั้งแต่คนที่ไม่เห็นด้วยแต่ไม่มีการกระทำใด ๆ ไปจนถึงกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและถึงขั้นก่อให้เกิดความรุนแรง

- ในการจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เราควรใช้คำถามดังต่อไปนี้
 - มีกลุ่มหรือองค์กรเกี่ยวข้องกับกลุ่มไหนบ้าง
 - ใครคือบุคคลที่เราสามารถติดต่อได้ในองค์กรที่เกี่ยวข้องนั้น
 - อะไรคือความสนใจเฉพาะ หรือหุ้นส่วนของเขาในเรื่องนั้น
 - จุดยืนของเขาในเรื่องนั้นคืออะไร

นอกจากนี้เราอาจใช้ตัวอย่างของตารางดังต่อไปนี้สำหรับใช้จำแนกว่าใครที่เป็นพันธมิตร ใครที่เป็นกลาง และใครที่เป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับเราในงานรณรงค์

ระดับของการมีอิทธิพล	พันธมิตร	เป็นกลาง	ฝ่ายค้าน
มาก	หน่วยงานบรรเทาทุกข์/ องค์การสงเคราะห์ระดับ สากล	นักการเมือง	ความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐบาล
ปานกลาง	องค์กรรณรงค์ระหว่าง ประเทศ	ประชาคมนานาชาติ ประชาชนทั่วไป	บริษัทที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่
น้อย	ผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็ก ผู้พลัดถิ่น	รัฐบาลท้องถิ่น	เจ้าของที่ดินขนาดใหญ่

ข้อสังเกต : สำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/ผู้ฝึกอบรม

เมื่อเราจำแนกและวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สิ่งที่สำคัญคือเราต้องจำแนกถึงอิทธิพลที่เขามีต่อปัญหาหรือประเด็นที่เรากำลังรณรงค์อยู่ ถ้าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นมีอิทธิพลสูงต่อปัญหาไม่ว่าพวกเขาจะเป็นพันธมิตร เป็นกลางหรือฝ่ายค้าน พวกเขา คือ **เป้าหมายของเรา**

ง. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

ในงานการณรงค์ กลุ่มเป้าหมาย คือ คน หรือกลุ่มคนที่มีอำนาจในการกระทำบางสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามที่เรามุ่งหวัง

ข้อสังเกต : สำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/ผู้ฝึกอบรม

กลุ่มเป้าหมาย คือ คน ไม่ใช่สถาบัน เป้าหมายมี 2 ประเภท คือ เป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง

กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ คนที่มีอำนาจมากที่สุดและสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง

กลุ่มเป้าหมายรอง คือ คนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรงแต่มีอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมายหลัก

หมายเหตุ : บางครั้งการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลักนั้นค่อนข้างจะยาก หรือ อาจจะมีความเสี่ยงในทางการเมืองสำหรับการที่พวกเขาจะให้การสนับสนุนพวกเราอย่างเปิดเผย บางครั้งกลุ่มเป้าหมายของเราก็เป็นฝ่ายที่คัดค้านเราเอง ดังนั้นเราจำเป็นต้องรู้ว่าจุดยืนของเขาในเรื่องประเด็นปัญหาที่เราต้องการการณรงค์ให้มีการสนับสนุนนั้นเป็นอย่างไร การทำความเข้าใจเชิงลึกโดยผ่านการวิจัยอาจทำให้เรามีความเข้าใจ และสามารถที่จะจัดการกับกลุ่มเป้าหมายของเราได้ดีขึ้น

วิธีง่าย ๆ ของการจำแนกและการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ การใช้ข้อมูลตามตารางตัวอย่างด้านล่างสำหรับเป็นแนวทางในการทำ

ตารางกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

ชื่อกลุ่มเป้าหมาย	ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้	พวกเขา รู้จักปัญหาอย่างไร	ทัศนคติของเขามีสต่อปัญหาคืออะไร	ใครมีอิทธิพลเหนือเขา	อะไรคือสิ่งที่สำคัญสำหรับเขา
กลุ่มเป้าหมายหลัก				กลุ่มเป้าหมายรอง	

ยกตัวอย่าง จากตัวอย่างที่ได้เสนอไปแล้วก่อนหน้านี้เกี่ยวกับคณะกรรมการเรดด์พลัสในระดับท้องถิ่น เราอาจใช้แนวคำถามดังต่อไปนี้สำหรับใช้กำหนดว่าใครน่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายของเรา

- ใครเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกของคณะกรรมการเรดด์พลัส
- ใครคือหัวหน้าของคณะกรรมการ
- ใครคือสมาชิกที่มีอิทธิพลในคณะกรรมการเรดด์พลัสที่เราสามารถติดต่อได้
- สมาชิกของคณะกรรมการคนอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลบ้างคือใคร
- มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นคนไหนบ้างที่เราสามารถติดต่อมาช่วยงานเราได้
- ตารางกลุ่มเป้าหมายอาจมีลักษณะดังนี้

วัตถุประสงค์ : ภายใน 6 เดือน จะมีผู้แทนชนเผ่าพื้นเมือง 2 คน เป็นสตรี 1 คนเข้าไปเป็นสมาชิกของคณะกรรมการเรดด์พลัสท้องถิ่น

ชื่อกลุ่มเป้าหมาย	ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้	พวกเขารู้จักปัญหาอย่างไร	ทัศนคติของเขามีสู่ปัญหาหรือไม่	ใครมีอิทธิพลเหนือเขา	อะไรคือสิ่งที่สำคัญสำหรับเขา
กลุ่มเป้าหมายหลัก				กลุ่มเป้าหมายรอง	
เจ้าหน้าที่เทศบาล	นายกเทศมนตรี	มีข้อมูลเล็กน้อย	เป็นมิตรกับชนเผ่าพื้นเมือง	ประธานคณะกรรมการเรดด์พลัส	คณะกรรมการเรดด์พลัสดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
				เทศมนตรี	สนับสนุนในช่วงการเลือกตั้ง

กิจกรรมกลุ่ม : การจำแนกพันธมิตร ฝ่ายที่เป็นกลางและฝ่ายที่คัดค้าน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมาย

- แจงให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมทำงานเป็นกลุ่ม
- ให้แต่ละกลุ่มจำแนกฝ่ายที่เป็นพันธมิตร ฝ่ายที่เป็นกลางและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยและเป้าหมายตามประเด็นปัญหาที่เราได้กำหนดไว้แล้วก่อนหน้านี้ ให้ใช้ตัวอย่างข้อมูลจากตารางข้างบนเป็นแนวในการจัดทำ
- สำหรับเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมสามารถใช้ตารางข้างบนมาเป็นแนวทางได้
- จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเป้าหมายที่แต่ละกลุ่มได้จำแนกไว้ เสร็จแล้วให้มีการพูดคุยกันในเวทีใหญ่

จ. การกำหนดกิจกรรมการรณรงค์

เมื่อคุณกำหนดเป้าหมายเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดกิจกรรมที่คุณและชุมชนจะเป็นคนดำเนินการ จำไว้ว่าชนิดของกิจกรรมนั้นจะขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่คุณและชุมชนของคุณมีอยู่ ทรัพยากรที่ว่าคือ คน เข้าร่วม เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน งบประมาณ ฯลฯ

กิจกรรมบางอย่างของการรณรงค์ มีดังต่อไปนี้

- การแถลงข่าว
- การเจรจาหว่านล้อม
- การพูด
- วิทยุชุมชน
- วิทยุไอ
- การฝึกอบรม
- การประชุมปฏิบัติการ
- ละครวิทยุ
- การให้สัมภาษณ์วิทยุและโทรทัศน์
- การแถลงข่าวและทำข่าว
- ละครและการล้อเลียน
- การสร้างเครือข่าย
- การทำโปสเตอร์ ใบปลิว แผ่นพับ ป้ายผ้า การ์ตูน
- แถลงการณ์ และข้อเรียกร้อง
- คดีในศาล
- เว็บไซต์
- สื่อสังคม เช่น เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์
- การประชุม การเสวนา
- กิจกรรมมวลชน
- ฯลฯ

ข้อสังเกต สำหรับผู้เอื้ออำนวย/ผู้ฝึกอบรม กิจกรรมที่ดีที่สุดคือ กิจกรรมที่มีชุมชนเข้าร่วม โดยเฉพาะสตรี และเยาวชนชนเผ่าพื้นเมือง เมื่อมีการกำหนดกิจกรรม ต้องดูว่ากิจกรรมนั้นต้องไม่มีค่าใช้จ่ายที่สูงจนเกินไป และมีศักยภาพในการเข้าถึงคนจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มของชนเผ่าพื้นเมือง หรือกลุ่มคนชายขอบอื่น ๆ และกลุ่มพันธมิตรที่จะมาสนับสนุนงานรณรงค์ของเรา

กิจกรรมกลุ่ม: การจัดทำแผนเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการรณรงค์

เมื่อคุณนิยามปัญหาที่ชุมชนของคุณกำลังเผชิญอยู่และมีความเข้าใจในตัวอย่างชัดเจนแล้ว และได้กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และคัดเลือกเอากิจกรรมที่ดีที่สุดที่ชุมชนสามารถทำได้เสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือให้นำเอากิจกรรมเหล่านี้เข้ามาไว้ด้วยกันสำหรับทำเป็นแผนปฏิบัติการ

- นำเอาผลที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งก่อนมาทำเป็นแผนการรณรงค์
- แจกกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ให้แต่ละกลุ่ม และแนะนำให้ใช้ตัวอย่างจากตารางด้านบนเป็นกรอบในการจัดทำแผน
- หลังจากทุกกลุ่มทำงานเสร็จแล้ว ให้กลับเข้ามาที่ห้องประชุมและให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงาน จากนั้นเปิดเวทีให้มีการพูดคุยกันในเวทีใหญ่

ก 2.4 . การปฏิบัติการตามแผน

เมื่อเรามีแผนเชิงปฏิบัติสำหรับการรณรงค์และชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนนี้ร่วมกันเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำเอาแผนนี้ไปสู่การปฏิบัติการ

ในการดำเนินกิจกรรมเราต้องจัดระดับความสำคัญก่อนว่ากิจกรรมไหนควรจะทำก่อน กิจกรรมไหนควรจะทำทีหลัง

สิ่งที่เราต้องพิจารณาในการดำเนินกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

เดินไปตามแผน

ให้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้จนแล้วเสร็จ ไม่ใช่เริ่มต้นแล้วหยุดไป

จดจ่อกับแผน

ให้ทุกคนมุ่งเน้นไปที่แผน ไม่ไขว่ไขว

จัดในเวลาที่เหมาะสม

ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวันที่มีความสำคัญที่สามารถทำให้งานรณรงค์ของเรามีผลกระทบในวงกว้างมากขึ้น โอกาสที่สำคัญ ๆ เหล่านี้ เช่น การประชุมที่สำคัญ การประชุมของรัฐบาล วันหยุด วันสำคัญ ๆ ในระดับสากล เช่น วันสากลของชนเผ่าพื้นเมืองโลก ซึ่งจะมีการเฉลิมฉลองในวันที่ 9 สิงหาคมทุกปี

ก 2.5. การติดตาม การประเมินผลและการสะท้อนความคิดเห็น

นอกจากแผนเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้และมีการออกแบบมาอย่างดีแล้ว การรณรงค์ที่ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องมีการติดตาม การประเมินผลและการสะท้อนความคิดเห็นกลับมาเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรม การติดตามและการประเมินผลนี้จะช่วยให้เราสามารถจัดปรับแผนงานให้ทันกับเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

นอกจากนี้การติดตามการประเมินผลและการสะท้อนความคิดเห็นยังเป็นการตรวจสอบถึงความรับผิดชอบของเราด้วยสิ่งที่เราต้องกระทำคือต้องให้ข้อมูลที่ครบถ้วนและทันสมัยต่อชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมการรณรงค์ของเราอย่างสม่ำเสมอ การติดตามและการประเมินผลเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้แจ้งให้สมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับความก้าวหน้าของกิจกรรมการดำเนินงานและการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่วางไว้หรือไม่ ถ้ากิจกรรมนั้นดำเนินไปได้ไม่ดี เราก็ต้องมีการพิจารณาและจัดปรับแผนงานให้เหมาะสม

ก. การติดตามงาน

ในการติดตามงานจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้วัดผลกระทบของการทำกิจกรรมการรณรงค์ของเรา นอกจากนี้การติดตามงานยังช่วยให้เราทราบว่ากิจกรรมที่เราดำเนินไปนั้นดำเนินไปด้วยดีและเป็นไปตามกรอบเวลาที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้ในช่วงที่เราติดตามงานนั้นเรายังมีโอกาสได้เห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เราสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างทันท่วงที

แนวคำถามที่อาจช่วยคุณสำหรับใช้ในการติดตามงานมีดังต่อไปนี้

- คุณได้ทำในสิ่งที่คุณบอกว่าเราจะทำหรือไม่
- ถ้าไม่ ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น
- มีกิจกรรมใดบ้างที่เราต้องปรับเปลี่ยน

การติดตามงานนั้นควรกระทำในทุก ๆ ขั้นตอนของการรณรงค์ ให้จำไว้ว่าเมื่อเราติดตามงานนั้นเราสามารถที่จะบอกได้ว่า กิจกรรมที่เราทำนั้นจะช่วยให้เราบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้การติดตามงานยังเป็นการได้รับข้อมูลที่มีคุณค่าต่องานรณรงค์ของเรา

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราจะทำการรณรงค์กับสื่อมวลชน เราสามารถที่จะวัดได้ว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยดูจากจำนวนของข่าวที่ออกมาและที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หรือดูจากจำนวนของผู้ที่มาร่วมงานในหนังสือร้องเรียน เป็นต้น

ข. การประเมินผล

การประเมินผลนั้นจะมีความซับซ้อนมากกว่าการติดตามงาน เพราะเราต้องการดูเกี่ยวกับผลกระทบของกิจกรรมที่ทำไปแล้ว การประเมินผลจึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เราได้รวบรวมมาในช่วงการติดตามงาน การประเมินผลมีความสำคัญเพราะจะบอกให้เราทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อน และทำให้เราทราบว่าเราบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในระดับไหนแล้ว ซึ่งจะช่วยให้เรานำไปจัดปรับหรือวางแผนได้ตามความเหมาะสม

การประเมินผลให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานก่อนหน้านี้ประกอบ เพราะตัวชี้วัดจะเป็นตัวที่บ่งบอกว่าเราได้ทำอะไรเสร็จสิ้นไปแล้ว และทราบว่าเรามีการใช้ทรัพยากรอย่างไรบ้างในการดำเนินงาน

แนวคำถามที่ช่วยให้เราทำการประเมินผลได้ดีขึ้นมีดังนี้

- เราบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือยัง

- ถ้ายัง ทำไม่ถึงยังไม่บรรลุ
- มียุทธศาสตร์อะไรบ้างที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง

อาจใช้แผนภาพดังต่อไปนี้เพื่อทำให้มีความเข้าใจในการประเมินผลที่ดีขึ้น

ค. การสะท้อนกลับ

การสะท้อนกลับเป็นวิธีที่มีความสำคัญที่จะดูว่ามีปฏิกริยาหรือความเห็นต่องานรณรงค์ของเราอย่างไรบ้าง เราควรรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน จากองค์กรพันธมิตรและจากสาธารณชนเพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมที่เราทำไปนั้นมีผลกระทบต่อพวกเขาอย่างไร เพื่อที่เราจะได้้นำเอาไปปรับปรุงกิจกรรมการรณรงค์ของเราให้ดีขึ้น เราสามารถรวบรวมความเห็นจากพวกเขาโดยใช้วิธีหลายรูปแบบ เช่น การเข้าไปพูดคุยด้วย การฟังเสียงสะท้อนของพวกเขามีต่อกิจกรรมของเรา หรืออาจจะทำแบบฟอร์มแสดงความคิดเห็นให้ผู้เข้าร่วมประชุมกรอกหลังจากที่แต่ละกิจกรรมสิ้นสุดลง

ข้อพิจารณาในการวางแผนการรณรงค์ : ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น

1. ให้ตรวจสอบว่าคุณมีข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่จะทำการรณรงค์สมบูรณ์หรือยัง ถ้ายังมีช่องว่างอยู่ ให้หาข้อมูลมาให้ครบถ้วน
2. ผู้ที่รับผลประโยชน์จากงานรณรงค์ควรเป็นชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากประเด็นปัญหา ดังนั้นคุณจำเป็นต้อง
 - จำแนกให้ชัดเจนว่าชุมชนเหล่านี้คือใคร
 - ค้นหาว่าชุมชนเหล่านี้มีความตระหนักถึงประเด็นปัญหาหรือไม่
 - ถ้าพวกเขามีความตระหนักถึงปัญหาให้หาข้อมูลเพิ่มเติมว่าชุมชนมีข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องหรือยัง รวมทั้งความเข้าใจในตัวประเด็นปัญหาด้วย
 - ให้ดูว่าชุมชนคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร มีความรู้สึกร้อยละและสามารถที่จะดึงชุมชนออกมาร่วมทำกิจกรรมได้หรือไม่
3. ประเมินสถานการณ์ทางการเมือง

คุณต้องค้นหาว่าเจ้าหน้าที่รัฐกลุ่มต่าง ๆ มีจุดยืนในปัญหานี้อย่างไรและตัดสินใจว่าหน่วยงานรัฐไหนที่เราควรจะไปรณรงค์และมีเจ้าหน้าที่คนใดบ้างที่น่าจะเข้ามาเป็นพันธมิตรของเราได้บ้าง

และมีกลุ่มไหนบ้างที่ไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ให้พิจารณาดูว่ามีพื้นที่ทางการเมืองที่เปิดให้เราเล่นแค่ไหนในการทำกิจกรรมรณรงค์ตามแผนที่ได้วางไว้และประเมินว่าคุณควรจะเตรียมพร้อมสำหรับการถูกปราบปรามจากส่วนของรัฐหรือไม่และหรือกิจกรรมใดบ้างที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะใช้สำหรับการรณรงค์ภายใต้สถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้น

4. ให้ประเมินเกี่ยวกับการเสนอข่าวและความตระหนักของสาธารณชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา นอกจากนี้ให้ประเมินว่ามีข้อมูลและสื่อการศึกษาอะไรบ้างที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการดึงดูดความสนใจของสาธารณชน
5. ให้ประเมินถึงสภาพการรณรงค์ของคุณ
 - พิจารณาว่าใครคือคนในองค์กรของคุณที่สามารถสละเวลาสำหรับการรณรงค์ได้และพิจารณาว่าบุคคลนี้มีทักษะและศักยภาพอะไรบ้างและกำหนดว่าบทบาทที่เขาควรจะเล่นในงานรณรงค์นั้นคืออะไร
 - ให้ค้นหาว่ามีใครอีกบ้างที่อยู่นอกองค์กรของคุณที่คุณสามารถดึงมาร่วมการรณรงค์ได้ พวกเขา มีทักษะและศักยภาพอย่างไรและพิจารณาว่าเขาควรจะเล่นบทบาทอะไรในงานรณรงค์
6. จากข้อมูลการประเมินเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมและศักยภาพของผู้รณรงค์ ข้อมูลนี้จะนำไปกำหนดขอบเขตหรือพื้นที่เป้าหมายของการรณรงค์ ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์ในระดับท้องถิ่น (เทศบาล จังหวัด อำเภอ ฯลฯ) ระดับชาติ ระดับภูมิภาคหรือนานาชาติ
7. ประเมินถึงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่สำหรับใช้ในการรณรงค์และดูถึงความเป็นไปได้ รวมทั้งทางเลือกในการระดมทรัพยากรเพิ่มเติม
8. ใครน่าจะมาสสนับสนุนเป้าหมายนี้/เป็นพันธมิตรและจะติดต่อพวกเขาได้อย่างไร
9. มียุทธศาสตร์/กิจกรรมและการกระทำเกี่ยวกับการรณรงค์ใดบ้างที่มีประสิทธิภาพที่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์
10. ยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพเพียงใด อะไรคือผลที่เกิดขึ้นตามมา ความเสี่ยง ความสำเร็จหรือความล้มเหลว
11. จะมีการเชื่อมโยงการดำเนินการและยุทธศาสตร์เข้าด้วยกันเพื่อทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยลงได้อย่างไร
12. ในการรณรงค์ใช้ระยะเวลาานเพียงใด มีความยั่งยืนอย่างไร

ข้อพิจารณาตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเป็นตัวกำหนดรายละเอียดของแผนการรณรงค์ของ
คุณ สิ่งที่สำคัญคือ คุณควรจะทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของคุณ
ตัวอย่างดังต่อไปนี้ เป็นแผนเชิงปฏิบัติในการรณรงค์ที่จัดทำโดยองค์กรอามัน ประเทศอินโดนีเซีย

แหล่งอ้างอิงข้อมูล:

Aciro-Lakor, ed. 2010. *Advocacy Skills Training Manual for Stakeholders on PDRP*. Kampala: UWONET.

Ayer, Victoria, and Colin Bunn. 2004. *Advocacy Expert Series” Advocacy Campaign Management 1*. Accessed at <http://www.pactworld.org/galleries/resource-center/advocacy_series_module1.pdf>.

Gordon, Graham. 2002. *Practical Action in Advocacy*. UK: Tearfund. Accessed at <http://www.e-alliance.ch/typo3conf/ext/naw_securedl/secure.php?u=0&file=fileadmin/user_upload/docs/Advocacy_Capacity/2011/Tearfund_Roots_2_Practical_Action_in_Advocacy_2002.pdf&t=1364360301&hash=d4a9e240d53f7bf00e7345ccc1bbdcb6>.

http://halfinten.org/uploads/support_files/HiTtoolkit_2_StartingAdvocacyCampaign.pdf

<http://www.odi.org.uk/publications/5258-problem-tree-analysis>

Tebtebba. 2010. *Indigenous Peoples and the Convention on Biological Diversity*. Baguio City: Tebtebba.

กิจกรรม 6: ยุทธศาสตร์ ทักษะและวิธีการในการรณรงค์

ในชุดการฝึกอบรมก่อนหน้านี้เราได้พูดคุยเกี่ยวกับการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อมว่ามีความสำคัญอย่างไรในการใช้ยืนยันถึงสิทธิและประเด็นของชนเผ่าพื้นเมือง นอกจากนี้เรายังมาดูว่าการรณรงค์นั้นคืออะไร รวมทั้งขั้นตอนของวงจรการรณรงค์ จากนั้นเราได้นำมาพัฒนาเป็นการรณรงค์ของเรา โดยมีการกำหนดส่วนต่างๆ ของการรณรงค์ และนำสิ่งเหล่านี้มารวมกันเป็นแผนเชิงปฏิบัติสำหรับการรณรงค์ นอกจากนี้เรายังพูดถึงส่วนอื่นๆ ของการรณรงค์ ซึ่งมีทั้งการปฏิบัติการจริงของกิจกรรมที่เราได้กำหนดไว้ และพูดถึงความสำคัญของการติดตามงาน การประเมินผลและรับฟังความเห็นกลับมาเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการรณรงค์ของเรา

ตอนนี้เราจะมาดูในส่วนสำคัญอื่น ๆ ที่จะทำให้การรณรงค์ของเราสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่เราวางไว้ ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับทักษะที่เราและสมาชิกในชุมชนต้องการให้มีการพัฒนา

วัตถุประสงค์ ในช่วงท้ายของการฝึกอบรมชุดนี้ ผู้เข้าร่วม :

- ได้รับการฝึกอบรมมีทักษะในระดับที่สามารถนำไปใช้สำหรับงานรณรงค์เบื้องต้นได้

ระยะเวลา : 1.30 ชั่วโมง

อุปกรณ์การฝึกอบรม

- กระดาษมะนิลา
- กระดานดำ หรือ ไวท์บอร์ด
- ปากกาเพนเทลหลากสี
- เทปขาว/สก็อตเทป
- คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและเครื่องฉายแอลซีดี (ถ้ามี)
- กระดาษการ์ด
- ตัวอย่างโปสเตอร์การรณรงค์ และวีดีโอ
- รูปภาพกิจกรรมการขับเคลื่อนของมวลชน : เช่น การชุมนุมคัดค้าน การเดินขบวน ฯลฯ
- แผนเชิงปฏิบัติของการรณรงค์ที่ทำไปแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เอื้ออำนวย/นักฝึกอบรม

- ชุดการฝึกอบรมนี้จะประกอบไปด้วยการให้ข้อมูลและการพัฒนาทักษะ

- สำหรับการให้ข้อมูล ให้ถามผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับประสบการณ์จริงเท่าพวกเขาได้ประสบมา เพื่อนำเข้าสู่การฝึกอบรม นอกจากนี้ให้ถามว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างที่ทำแล้วสำเร็จและอะไรบ้างที่ทำไปแล้วแต่ไม่สำเร็จ ให้ยกตัวอย่างเหล่านี้ประกอบ เมื่อมีการพูดคุย หรือต้องการเน้นประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
- ให้เชื่อมโยงข้อมูลในการพูดคุยกับชุดการฝึกอบรมก่อนหน้านี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้เข้าร่วมรับข้อมูลมากเกินไป ให้ย้ำเสมอว่าการพูดคุยนั้นควรเชื่อมโยงกับวิธีการนิยามปัญหาและขั้นตอนที่ใช้เมื่อเราทำการแผนการณรงค์ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อมีการพูดคุยเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและพันธมิตร ก็จะเชื่อมโยงกับประเด็นการจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลข่าวสารก็จะเชื่อมโยงกับการนิยามประเด็นและปัญหาและการวางเป้าหมาย/วัตถุประสงค์และอื่น ๆ เป็นต้น
- สำหรับการพัฒนาด้านทักษะในชุดการฝึกอบรมนี้จะเน้นการพูดในที่สาธารณะและการให้สัมภาษณ์เป็นหลัก (หนังสือพิมพ์และวิทยุ) ทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการเขียนข่าว แลกเปลี่ยน ฯลฯ อาจจะมีการฝึกอบรมให้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลของการประเมินความต้องการในการฝึกอบรมที่ได้จัดทำล่วงหน้าก่อนการฝึกอบรม

ตอนที่ 6.1 : การนำเสนอสารออกสู่ภายนอก

ระยะเวลาฝึกอบรม : 1 ชั่วโมง

6.1.1 สารคืออะไร

ข้อสังเกตสำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/ผู้ฝึกอบรม

สารควรเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว

เราได้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของเราเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลนี้ควรทำก่อนที่เราจัดทำแผนเชิงปฏิบัติการรณรงค์ฉบับสมบูรณ์

องค์ประกอบที่สำคัญของยุทธศาสตร์เรา คือ การนิยามสารให้ชัดเจน สารโดยทั่วไปคือ สิ่งที่คุณต้องการส่งถึงเป้าหมายของคุณ สิ่งที่คุณอยากให้เขาเข้าใจและปฏิบัติตาม ถ้าคุณจำได้ เป้าหมายของเราอาจเป็นสาธารณชนทั่วไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานในระดับชาติและระดับท้องถิ่น บริษัทเอกชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่เราต้องการให้บรรลุถึง

ดังนั้น “สาร” จึงหมายถึง วิธีการนิยามสารและวิธีที่จะทำอะไรให้สารนี้ส่งไปถึงเป้าหมายโดยใช้รูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สารของคุณจะต้องมีลักษณะชัดเจน มีอิทธิพล มีความถูกต้องและเนื้อหากระชับ

เมื่อคุณได้กำหนดสารของคุณแล้ว คุณสามารถทำให้มันคมชัดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเป้าหมายของคุณ คุณอาจมีสารทั่ว ๆ ไปและมีเนื้อหา/สารหลักหลายอย่าง ยกตัวอย่างเช่น ในการออกแบบสารของคุณเพื่อส่งถึงผู้ออกกฎหมาย อาจแตกต่างจากสารที่คุณจะส่งให้กับสาธารณชน

นี่เป็นตัวอย่างของการพัฒนาสารและทำให้มีลักษณะเฉพาะมากขึ้น

สารในภาพรวม	เราดูแลพื้นที่ป่าของเรามาหลายชั่วอายุคน สิ่งเหล่านี้ควรจะได้รับการยอมรับเพื่อที่ป่าไม้ของเราจะได้รับการอนุรักษ์และรักษาสืบต่อไป
เป้าหมาย	สารหลัก
หน่วยงานป่าไม้	วิธีการดูแลป่าไม้ของเราแสดงให้เห็นว่าวิธีนี้เป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์ป่าไม้ หน่วยงานป่าไม้ควรมาเจรจากับพวกเราเพื่อที่เราจะได้มาแลกเปลี่ยนกันเกี่ยวกับแนวทางการยอมรับและสนับสนุนวิธีการแบบนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	กฎหมายป่าไม้ของเราต้องได้รับการแก้ไขหรือปฏิรูปเพื่อให้แนวทางการจัดการ การใช้และการดูแลป่าไม้ของเราได้รับการยอมรับและสนับสนุน
----------------------	--

กิจกรรมที่ 1: การกำหนดสาร

- ให้แบ่งผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเป็นกลุ่มย่อย
- จากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้วให้แต่ละกลุ่มจัดทำสารหลัก
- ให้แต่ละกลุ่มปรับปรุงสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่พวกเขาได้กำหนดไว้ ถ้าหากว่ามีกลุ่มเป้าหมายมากกว่า 2 กลุ่มหรือมากกว่านั้น
- ให้แต่ละกลุ่มอธิบายถึงสารที่จะทำออกมาโดยใช้หลักเกณฑ์ ความชัดเจน มีอิทธิพล มีความถูกต้องและเนื้อหากระชับ
- ให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นต่อสารที่แต่ละกลุ่มเสนอ

6.1.2 รูปแบบของการเผยแพร่สารที่หลากหลายมีอะไรบ้าง? สื่อมวลชนและรูปแบบอื่น ๆ

กิจกรรมที่ 2: การกระจายสารของเรา

- ให้แจกกระดาษการ์ดและปากกาเคมีให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม
- ให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเขียนคำตอบสั้น ๆ สำหรับคำถามดังต่อไปนี้ “ในประสบการณ์ของคุณ คุณมีวิธีในการส่งสารของคุณออกไปถึงกลุ่มเป้าหมายของคุณได้อย่างไร”
- ให้แต่ละคนอ่านคำตอบและอธิบาย
- นำเอากระดาษการ์ดติดบนกระดานดำและจัดกลุ่มเข้าด้วยกันตามกลุ่มดังนี้ รูปแบบดั้งเดิม (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) อินเทอร์เน็ตและสื่อทางสังคม วิดีโอสารคดี การบรรยาย ฯลฯ

ข้อสังเกตสำหรับผู้เฝ้าอำนวยการ/นักฝึกอบรม

กิจกรรมที่ถูกกำหนดว่าเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการเผยแพร่สารออกไปต้องมีอยู่ในแผนงานเชิงปฏิบัติด้วย

คำแนะนำบางอย่างสำหรับการนำเสนอข้อมูล : คุณต้องการใช้สื่อเพื่อส่งสารของคุณออกไปโดยจัดแสดงข่าวหรือไม่ หรือ คุณต้องการใช้การโฆษณาเพื่อดึงดูดความสนใจของสาธารณชนหรือไม่ ให้จำไว้ว่าไม่จำเป็นที่งานรณรงค์ทั้งหมดจะต้องใช้สื่อ บางครั้งการส่งสารออกไปข้างนอกโดยใช้การตลาดและการโฆษณากลับง่ายกว่าการส่งสารโดยผ่านการแถลงข่าวและการประชุม

การใช้สื่อจะพูดคุยเพิ่มเติมในวาระที่ 3.6 ส่วนรูปแบบอื่น ๆ นั้นจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้านล่าง ให้นำตัวอย่างของสื่อสิ่งพิมพ์ดังต่อไปนี้เมื่ออธิบายถึงรูปแบบการส่งสารอื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถใช้ได้

รูปแบบอื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถใช้ได้มีดังนี้

1. **เครื่องหมายซึ่งรวมทั้งโปสเตอร์และแผ่นป้าย** รูปแบบเหล่านี้เป็นวิธีที่ดึงดูดใจที่ใช้ส่งสารออกไปให้ส่งสารของคุณออกไปอย่างชัดเจนและทำให้น่าสนใจให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ บางครั้งวิธีการที่ง่าย ๆ คือวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. **แถลงการณ์ เอกสารจุดยืน จดหมายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว เอกสารข้อเท็จจริง เอกสารวิจัย การ์ตูน ฯลฯ** รูปแบบเหล่านี้มีประโยชน์มากในการเผยแพร่ข้อมูล โดยเฉพาะต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตามรูปแบบเหล่านี้อย่างน้อยต้องมีทักษะในการเขียนและทรัพยากรอื่น ๆ ดังนั้นคุณต้องพิจารณาว่าจะดึงเอาทรัพยากรมาจากไหนและอย่างไรหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการใช้รูปแบบของการเผยแพร่ข้อมูลนี้ การเป็นภาคีหุ้นส่วนกับองค์กรพัฒนาเอกชนและมีหน่วยงานพันธมิตรที่เชื่อถือได้ มีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างมากในการทำสื่อข้อมูลประเภทต่างๆ เหล่านี้
3. **การส่งข้อความ เว็บไซต์และสื่อทางสังคม** การส่งข้อความสามารถใช้เป็นวิธีในการเผยแพร่ข้อมูลได้ ยกตัวอย่างเช่น องค์กรอามัน (AMAN) ใช้การส่งข้อความสำหรับการรณรงค์ให้ชุมชนเผ่าพื้นเมืองและผู้สนับสนุนต่อต้านบริษัทปาล์มน้ำมัน การแย่งชิงที่ดิน การละเมิดสิทธิ ฯลฯ ปัจจุบันการเข้าถึงเครื่องมือเว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตเริ่มเติบโตมากขึ้น แม้กระทั่งในชนบทที่เช่นกัน คนที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชน ดังนั้นการใช้สื่อเว็บไซต์สำหรับการเผยแพร่ข่าวสารให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ นอกจากนี้คุณสามารถใช้เฟสบุ๊กและทวิตเตอร์เพื่อกระจายข้อมูลสู่สาธารณะได้

4. **การทำข้อมูลโดยใช้วิดีโอ** การทำข้อมูลโดยใช้สื่อวิดีโอเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลเพราะมีทั้งภาพและเสียงและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง แต่การผลิตวิดีโอสารคดีนั้นต้องมีทักษะและทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ ดังนั้นเราควรรหาภาคีในหมู่ขององค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันต่าง ๆ มาฝึกอบรมวิธีการทำวิดีโอให้อุปกรณ์และความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคในการผลิตวิดีโอ ถ้าวิธีนี้เป็นไปไม่ได้ อาจขอให้ภาคีกับองค์กร/สถาบันมาช่วยทำวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคุณ

6.1.3 การพูดในที่สาธารณะ

ทักษะการสื่อสารมีความสำคัญเพราะสามารถใช้ถ่ายทอด หรือบอกสารของเราไปสู่ผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำชุมชนเป็นตัวกลางที่มีประสิทธิผลในการเผยแพร่ข้อมูล โดยเฉพาะในระดับชุมชนและสาธารณชนทั่วไป หมายความว่า ผู้นำเอาสารไปให้โดยตรง วิธีนี้ทำได้โดยใช้วิธีการพบปะกันแบบบุคคลต่อบุคคล การรวมกันของกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (คนในร้านค้า กลุ่มผู้หญิงคุยกัน ฯลฯ) และการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการ เช่น การรวมตัวกันในโบสถ์ การประชุมของมวลชนจำนวนมาก การสัมมนาในชุมชน การรวมตัวกันในที่สาธารณะ ฯลฯ ผู้นำชุมชนนั้นไม่มากนักเคยพูดในเวทีของชุมชน ในที่สาธารณะ หรือ พูดกับเจ้าหน้าที่รัฐ หรือ ผู้สื่อข่าว แต่การพูดในบางครั้งก็มีปัญหาเช่นกัน เช่น ถูกข่มขู่ อย่างไรก็ตาม มีเทคนิคและแนวทางการปฏิบัติหลายอย่างที่จะทำให้เป็นนักพูดที่ดีได้ ไม่ว่าจะเป็นการพูดกับผู้ฟังประเภทไหนก็ตาม

ด้านล่างนี้เป็นแนวทางที่มีประโยชน์บางประการสำหรับการพูดในที่สาธารณะ ให้จำไว้ว่า นี่เป็นงานของคุณที่จะต้องส่งสารออกไป !!!

1. การเตรียมการพูดและการนำเสนอ

การพูดที่มีการเตรียมตัวมาดีจะประกอบไปด้วย คำขึ้นต้น เนื้อหาตอนกลางและตอนจบ ซึ่งอาจจะมีการเตรียมตามหัวข้อ ตามลำดับเหตุการณ์ (จากเหตุการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน) จากประเด็นที่สำคัญที่สุด และสิ่งที่ต้องทำ ใช้แนวคำถาม ใคร อะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน อย่างไรเป็นกรอบ การจัดการการพูด หรือ การนำเสนอขึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่ผู้พูดรู้สึกว่าจะอย่างไรหนะดวงที่สุด และสิ่งที่เหมาะสมกับกลุ่มของผู้ฟัง

เนื้อหาเริ่มต้น : เป็นการแนะนำที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังและเป็นการจัดวางแนวทางของการพูด

ยกตัวอย่าง: การเล่าเรื่องอย่างรวดเร็ว การอ้างอิงถึงคำพูดของบุคคลที่มีชื่อเสียง เริ่มต้นประเด็นและถามคำถามที่ทำให้ผู้ฟังสนใจ ฯลฯ การกล่าวขอบคุณผู้สนับสนุนและกล่าวต้อนรับบุคคลที่มีฐานะทางสังคม หรือเจ้าหน้าที่รัฐถ้าเขาเป็นผู้ฟังด้วยก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ แต่ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป

เนื้อหาส่วนกลาง : คือ เนื้อหาหลักและสาระสำคัญในการพูดของคุณ ซึ่งต้องมีการจัดการให้เป็นระบบและมีเหตุผล ถ้าการพูดของคุณค่อนข้างจะยาว ให้ใส่เรื่องราวเล็ก ๆ น้อย ๆ เรื่องซ้ำซ้อน เรื่องเล่าสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คุณพูด ฯลฯ

เนื้อหาตอนท้าย : คือ บทสรุป เป็นส่วนที่ผู้ฟังส่วนใหญ่จะจำได้ บทสรุปที่ดียังช่วยสร้างความตื่นตัวให้กับผู้ฟัง และถือเป็นการเชิญชวนให้มาร่วมกันดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ บทสรุปจะประกอบไปด้วย ข้อความสั้น ๆ/ข้อสรุปของประเด็นหลักจากการพูด ที่นำเสนอในแนวทางที่ทำให้จำได้ง่าย

2. การฝึกฝนและการพูด

ยิ่งฝึกฝนมากยิ่งดี เพราะจะทำให้คุณมีความมั่นใจมากขึ้น มีการจัดการที่เป็นระบบและจดจำได้มากขึ้น ให้อ่านบทพูดของคุณที่หน้ากระจกหลาย ๆ รอบ หรือ นำเสนอให้เพื่อนและสมาชิกในครอบครัวและขอความเห็นจากเขา

ให้จดคำหลัก ๆ หรือ วลีการพูดของคุณ เมื่อมีการฝึกฝน คำหลักที่จำเป็นจะต้องจำก็จะเหลือน้อยลงไปด้วยเรื่อย ๆ จนสุดท้ายคุณจำเป็นต้องใช้คำหลักเพียงไม่กี่คำ หรือ ไม่จำเป็นต้องใช้เลยก็ได้

การพูดขึ้นอยู่กับประเด็น เวที/ผู้ฟัง และสิ่งที่คุณพูดรู้สึกสะดวก ผู้พูดสามารถอ่านจากบทพูดที่เขียนไว้โดยตรง พูดจากความจำ หรือ อยู่ตรงกลางระหว่างสองอย่างนี้ ผู้พูดยังตัดสินใจว่าจะใช้แทนพูด หรือไม่ หรือ เคลื่อนไปรอบ ๆ บ้าง หรือ ใช้ภาษากาย

ผู้พูดบางคนมีเสียงดังและมีพลัง บางคนถึงแม้จะพูดเบาแต่มีความเชื่อมั่นก็ได้รับผลตอบกลับมาเท่ากัน การฝึกฝนจะทำให้ผู้พูดตัดสินใจว่าควรจะใช้แนวทางไหนในการพูดที่ดีที่สุด

การพูดบ่อยครั้งจะมาตามด้วยเวทีการถามตอบ ดังนั้นต้องเตรียมตัวให้พร้อมทั้งคำถามต่าง ๆ ที่จะตามมา ซึ่งสามารถทำได้โดยขอให้ผู้นำ/ผู้จัดประชุมฟังการพูดของเราล่วงหน้า และถามคำถามแบบเผชิญหน้า การตอบคำถามของผู้พูดควรมีการวิเคราะห์ล่วงหน้าเพื่อหาแนวทางที่จะมาปรับปรุงการตอบคำถามให้ดีขึ้น หลังจากนั้นให้ผู้พูดฝึกตอบคำถาม หรือ ความเห็นต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

บางครั้งผู้พูดอาจเผชิญกับคนที่ชอบหาเรื่อง (Hecklers) ที่พยายามขัดจังหวะการพูดโดยการตะโกน ถามคำถามซ้ำซาก หรือพูดเสียงดัง วิธีจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าว คือ หลีกเลี่ยงไม่สบตากับคนที่ชอบหาเรื่องนั้น

รับฟังข้อกังวลของเขาและเสนอให้มีการพูดคุยในเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะใช้วิธีไหน ผู้พูดไม่ควรสูญเสียการควบคุมอารมณ์ ไม่ควรโต้เถียงกับทุกคนในขณะที่คุณกำลังพูดอยู่ เพราะเป้าหมายของคุณ คือ การนำเสนอ “สาร” ให้กับผู้ฟัง

ข้อเสนอแนะสำหรับการพูดในที่สาธารณะ

ทำประเด็นของคุณให้ง่ายและชัดเจน – ตรงไปที่ปัญหาที่คุณต้องการแก้ ทำไมผู้ฟังต้องเกี่ยวข้องกับปัญหานี้ และควรจะมีการทำอะไรบ้างกับปัญหานี้

ทำข้อความของคุณให้มีพลัง – ดึงดูดใจและจูงใจ คุณจำเป็นต้องพูดบางสิ่งที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดใจของผู้ฟัง

พยายามคิดค้นข้อความใหม่และใส่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนเข้าไป – การทำประเด็นให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน จะส่งผลกระทบมากต่อสาธารณะมากกว่าที่อ้างอิงแต่ข้อมูลทางสถิติ

หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ที่ยาก – ให้ใช้ศัพท์ที่คนทั่วไปใช้กัน ไม่ควรใช้คำขวัญ ให้ใช้ภาษาทั่วไป หรือ คำที่ง่ายต่อการเข้าใจ

รู้จักผู้ฟัง – ต้องแน่ใจว่าเป้าหมายและผู้ฟังเป็นใคร ถ้าเป้าหมายเป็นผู้ออกกฎหมาย คุณต้องใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไปกับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

มีส่วนร่วมและท้าทายผู้ฟังด้วยคำถาม – ให้พูดกับผู้ฟังของคุณ

ข้อสังเกต สำหรับผู้เอื้ออำนวย/ผู้ฝึกอบรม

จะมีกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการแสดงถึงทักษะการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ครั้งที่สอง แสดงถึงทักษะการสื่อสารที่ดี ให้อาสาสมัครสองคนมาเล่นบทบาทดังกล่าว อธิบายให้อาสาสมัครทั้งสองคนว่าให้ทำอะไรบ้าง บอกให้ทั้งสองว่าให้พูดในหัวข้อที่เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น เราสามารถใช้ตัวอย่างของข้อความจากด้านบน : “ชุมชนของเราได้ดูแลรักษาป่ามาหลายชั่วอายุคน สิ่งนี้ควรได้รับการยอมรับเพื่อให้ป่าไม้ของเราได้รับการอนุรักษ์และรักษาสืบไป”

บทบาทสมมติที่ 1 ให้อาสาสมัครแสดงดังนี้

- พูดด้วยน้ำเสียงที่เบา
- ไม่สบตาผู้ฟัง สายตามองบนเพดาน หรืออยู่ห่างจากผู้ฟัง หรือ กรอกตาไปมา

- ใช้ภาษากายไม่ดี (ยืนหลังโก่ง ยืนไม่ดี แกว่งแขนแสดงความ ตื่นเต้น)
- ขาดความชัดเจน หรือมีแนวคิดที่ไม่ชัดในข้อความที่เสนอ

บทบาทสมมติที่ 2 ให้อาสาสมัครแสดงดังนี้

- เวลาพูดให้สบตากับผู้ฟัง
- พูดด้วยน้ำเสียงที่ดี
- ใช้ภาษากายดี (ยืนตัวตรง ใช้แขนประกอบ)
- ให้ข้อมูลที่ดีสำหรับการพูดคุย

ใช้เวลา 15-20 นาทีสำหรับการเตรียมตัว

กิจกรรมที่ 3 การพูด

แจ้งให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมว่าจะมีการแสดงบทบาทสมมติ 2 ครั้ง ที่จะบอกให้เราทราบเกี่ยวกับอะไร คือข้อเสนอแนะที่ดีของทักษะการพูด ให้ผู้เข้าร่วมสังเกตจากสิ่งที่พวกเขาเห็นจากการเล่นบทบาทสมมติ และให้แลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม

สรุปกิจกรรมโดยบอกให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมว่า ทักษะการสื่อสารมีบทบาทที่สำคัญในการรณรงค์

ข้อสังเกตสำหรับผู้เอื้ออำนวย/ผู้ฝึกอบรม

วาระดังต่อไปนี้ (3.2 – 3.5) สามารถรวมเข้าด้วยกันได้ เป็นวิธีการในการรณรงค์ นั่นคือ 1) การสร้างความตระหนัก/การพัฒนาศักยภาพ 2) พันธมิตรและเครือข่าย 3) การเจรจาหว่านล้อม การใช้สื่อในการรณรงค์ และ 4) กิจกรรมมวลชน

คุณสามารถสรุปการนำเสนอต่อไปนี้โดยใช้ตารางด้านล่างเพื่อให้คำแนะนำสั้น ๆ เกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ

วิธีการ	คืออะไร	ใช้เมื่อไหร่	ตัวอย่าง
เครือข่าย	การสร้างความภาคภูมิใจกับ พันธมิตรองค์กร ชุมชน	เพื่อทำให้การรณรงค์ ในระยะยาวมีความ	พบปะกับผู้นำชุมชน ชนเผ่าพื้นเมือง ผู้นำองค์กรประชาสังคม

	ชนเผ่าพื้นเมืองอื่น ๆ และองค์กรชนเผ่า สร้างการเคลื่อนไหว เพื่อการเปลี่ยนแปลง	ยั่งยืน เมื่อคุณไม่มีทักษะ หรือความเข้มแข็ง	แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางอีเมล จัดประชุม เวทีประชุมปฏิบัติการ และ การเสวนาร่วมกัน
การเจรจาหว่าน ล้อม	พูดคุยโดยตรงกับ เป้าหมาย (หน่วยงาน ป่าไม้ องค์กรการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ) เพื่ออธิบาย ถึงปัญหาและเสนอ ทางออก มีผลต่อ นโยบาย กฎหมายและ โครงการ	เมื่อเป้าหมายเปิดรับ และรับฟังข้อโต้แย้ง และข้อเสนอของเรา	การประชุม การโทรศัพท์ เอกสารนโยบาย เอกสารสรุป เอกสาร แสดงจุดยืน ข้อเรียกร้อง แถลงการณ์ การเสวนาและการประชุมสาธารณะอื่น ๆ
การสร้างความ ตระหนัก	ให้ ข้อมูล และ ให้ การ ศึกษา ต่อ คน (ชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง สาธารณชนทั่วไป ฯลฯ) เกี่ยวกับประเด็นปัญหา มักจะเป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการ รณรงค์	เมื่อไม่มีข้อมูล เมื่อข้อมูลอยู่ใน รูปแบบที่ไม่สามารถ เข้าใจได้ง่าย โดย ชุมชน(ประเด็นซับซ้อน ซับซ้อน หรือ เป็น วิชาการ) เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งให้องค์กรชน เผ่าพื้นเมืองและสร้าง ความมั่นใจ	ฝึกอบรมสำหรับ นักฝึกอบรม สัมมนา/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ประชุมในชุมชน พูดคุยในกลุ่ม โปสเตอร์และแผ่นพับ สื่อวีดิทัศน์
การระดมคน/	เชื่อมโยงใกล้ชิดกับการ	เมื่อผู้มีอำนาจในการ	เดินขบวน และการชุมนุม

กิจกรรมมวลชน	สร้างความตระหนักและสื่อ ใช้“การกดดันสาธารณะ” เพื่อให้คนมาสนับสนุนให้มากเท่าที่จะทำได้ในงานรณรงค์ของเราเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง	ตัดสินใจทางนโยบายสามารถโน้มน้าวใจตามข้อคิดเห็นสาธารณะ เพื่อแสดงถึงจุดแข็งของชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อใช้ความเข้มแข็งและจำนวนของชุมชนหรือองค์กรชนเผ่าพื้นเมือง	การยื่นหนังสือร้องเรียน การถือป้ายประท้วง
สื่อ	ใช้สื่อวิทยุ (สื่อพาณิชย์และสื่อชุมชน) หนังสือพิมพ์ ทวีต อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคม วิดีโอ	เมื่อคุณไม่สามารถเข้าถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจโดยตรง เพื่อเข้าถึงพื้นที่อื่น ๆ ที่อยู่นอกชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง	รายการวิทยุ หรือ ละครวิทยุ วิทยุ/ข่าวทีวี การสัมภาษณ์ การแถลงข่าวและให้ข้อมูลนักข่าว

ตอนที่ 6.2 : สื่อสำหรับการรณรงค์ : สื่อสาธารณะด้วยประเด็นและเนื้อหา

ระยะเวลาการฝึกอบรม : ... ชั่วโมง

6.2.1 ทำไมต้องใช้สื่อมวลชน?

ข้อสังเกตสำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/นักฝึกอบรม

- ให้เชื่อมวาระนี้กับวาระที่ 3.2 การส่งสารออกไป
- ให้ถามผู้ร่วมฝึกอบรม “มีใครจำได้ไหมว่า วิธีการเผยแพร่สารของเรานั้นมีอะไรบ้าง” เมื่อผู้เข้าร่วมเสนอหลายแนวทาง ให้บอกกับผู้เข้าร่วมว่าในวาระนี้เราจะเน้นเกี่ยวกับสื่อ และให้เริ่มต้นถามผู้เข้าร่วมว่า “จากประสบการณ์ของคุณ เมื่อเราพูดถึงสื่อมวลชน เราหมายถึงอะไร”
- รวบรวมคำตอบ สรุปและให้ข้อมูลดังต่อไปนี้แก่ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

สื่อมวลชน คือ แนวทางการสื่อสารให้กับมวลชน ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ (ยกตัวอย่าง เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุชุมชน โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต) ที่ต้องการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังขนาดใหญ่

การเสนอข่าวเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่จะได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการรณรงค์ เช่น ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น บริษัทเอกชน หน่วยงานของรัฐ อาทิจากกรมป่าไม้ หรือ กระทรวงต่างๆ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเรดด์พลัส และสาธารณชนทั่วไป เพราะคนกลุ่มนี้สนใจติดตาม หรือ อ่านข่าวที่น่าเสนอออกไป

การเสนอข่าวบางครั้งเป็นเรื่องที่ง่าย อาจใช้แค่รูปแบบการเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นและส่งไปให้กับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หรือหนังสือพิมพ์ระดับชาติก็ได้ โดยวิธีนี้องค์กรชนเผ่าพื้นเมืองสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นพัน ๆ คน รวมทั้งผู้มีอำนาจในการตัดสินใจด้วย เป็นการลงทุนน้อยแต่ได้รับผลตอบแทนค่อนข้างสูงสำหรับการรณรงค์

เหตุผลที่สำคัญอย่างอื่นในการร่วมมือกับสื่อมวลชน คือ

- สามารถกระจายข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการรณรงค์และข้อเสนอทางออกของเราอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง รวมทั้งเรียกร้องให้มีการปฏิบัติด้วย ซึ่งบางครั้งอาจเสียค่าใช้จ่ายบ้างเล็กน้อยหรือไม่ต้องเสียเลย
- เอื้อหรือช่วยทำให้สาธารณชนให้ความสนใจและสนับสนุนการเสนอสารออกไปสู่สาธารณะโดยผ่านสื่อมวลชน จะก่อให้เกิดการสนับสนุนทั้งทางด้านจิตใจและการสนับสนุนในรูปแบบอื่น ๆ

ด้วย เช่น การสนับสนุนด้านการเงิน เมื่อสารนั้นเป็นที่สนใจและเป็นข้อกังวลของคนหรือกลุ่มที่สนับสนุน

- ดึงดูดและดึงความสนใจของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ
- เมื่อความสนใจของสาธารณะในประเด็นปัญหาเพิ่มขึ้น ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจก็มักจะให้ความสนใจ หรือใส่ใจในประเด็นดังกล่าว
- สื่อมวลชนสามารถดึงเอาความสนใจของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจต่อประเด็นปัญหาประจำวัน และสามารถเน้นความสำคัญของกลุ่มผู้แทนเฉพาะ เช่น ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้รับการคุกคามจากการทำไม้ การสร้างเขื่อน น้ำท่วม ฯลฯ
- เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเจรจาหว่านล้อมนักการเมืองและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจอื่น ๆ
- สามารถให้ความคุ้มครองแก่นักกิจกรรมได้ โดยทำให้เป็นประเด็นสาธารณะ อันตรายที่ตามมาก็จะลดน้อยลง แต่ในบางประเทศกลับเป็นการเพิ่มความเสี่ยง การเผยแพร่ข่าวจะทำให้สาธารณชนมีความตระหนักมากขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายตรงข้ามไม่กล้าทำอันตรายต่อนักกิจกรรมฯ ถ้านักกิจกรรมฯเป็นที่สนใจของสาธารณแล้ว และถ้ามีอันตรายเกิดขึ้นแก่นักกิจกรรมฯ บุคคลที่จะเป็นผู้ต้องสงสัยมักจะมุ่งไปที่ฝ่ายตรงข้าม ดังนั้นทำให้ฝ่ายตรงข้ามไม่กล้าที่จะทำอันตราย

6.2.2 วิธีทั่วไปในการทำงานกับสื่อมวลชน

1. มีเรื่องที่ชัดเจนและกระชับ

เรื่องนั้นควรพูดถึงใคร-อะไร-เมื่อไหร่-ที่ไหน-อย่างไร ประเด็นต้องเฉพาะเจาะจง และเสนอเป็นเรื่องด่วน เพื่อดึงความสนใจของสื่อมวลชนและสาธารณะ จำไว่ว่านักบรรณาธิการต้องทำให้สื่อมวลชนเห็นว่าเรื่องนี้น่าสนใจเพียงพอที่จะรายงาน แม้ว่าจะมีเรื่องอื่นมากมายก็ตาม

2. เสนอทางออก

นักบรรณาธิการไม่ควรเสนอแต่ปัญหาหรือประเด็น แต่ควรเสนอทางออกด้วย หรือ ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการ วิธีนี้จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักบรรณาธิการด้วย

3. ใช้กฎแห่งสาม

ให้เสนอข้อมูลเป็นชุดละสาม – สามประเด็น สามปัญหา สามทางออก ที่สัมพันธ์กัน การเสนอทางออก 10 หรือ 20 อย่างจะทำให้ประเด็นยุ่งเหยิงและสาธารณชนสับสน “กฎแห่งสาม” นี้เป็นกฎของความรู้สึกทั่วไป ไม่ทำตามก็ได้ถ้าหากเห็นว่าไม่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับประเด็นและข้อพิจารณาอื่น ๆ ประกอบ

4. ให้เชื่อมโยงปัญหาเข้ากับสถานการณ์และเหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ

เพื่อให้ประเด็นของเราเป็นที่สนใจของสื่อมวลชนมากขึ้น นักบรรณาธิการอาจเชื่อมประเด็น/ข้อความของตนเองให้เข้ากับเหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ หรือเป็นประเด็นร้อนในช่วงนั้น หรือเป็นเหตุการณ์ที่ดึงดูดความสนใจของสื่อมวลชน หรือเวทีที่มีการนำเสนอข่าวอยู่แล้ว

5. ขอสนับสนุนจากบุคคลที่มีชื่อเสียง

การหาบุคคลที่มีชื่อเสียงที่น่าเชื่อถือและมีอิทธิพลจะช่วยให้งานการบรรณาธิการดีขึ้นและสามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายและสาธารณชนทั่วไปได้ บุคคลเหล่านี้อาจจะเป็นนักการเมืองที่น่าเชื่อถือ ผู้นำศาสนา นักวิชาการ นักกฎหมาย หมอ หรือ ผู้นำ ชนเผ่าพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงจากชุมชนอื่น หรือจากในระดับประเทศ

6. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชน

การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชนเป็นเรื่องสำคัญ การสร้างความไว้วางใจและมีการติดต่อสื่อสารกับสื่อมวลชนจะช่วยให้เป้าหมายการบรรณาธิการโดยใช้สื่อมวลชนประสบผลสำเร็จ การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีกับสื่อมวลชนจะช่วยดึงดูดความสนใจและความเห็นใจต่อปัญหา/ประเด็นของคุณ การมีความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับสื่อมวลชนจะเป็นหลักประกันว่าจะมีสื่อมาช่วยทำข่าวเกี่ยวกับประเด็นของคุณ

7. ใช้สื่อระหว่างประเทศเท่าที่เป็นไปได้

ให้พยายามเชื่อมประเด็นของคุณกับสื่อมวลชนระหว่างประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในเรื่องนี้อาจต้องมีการสืบค้นข้อมูลและมีเครือข่ายที่ดี สื่อระหว่างประเทศส่วนใหญ่มักจะตั้งอยู่ในเมืองหลวง ดังนั้นในส่วนนี้นักข่าวที่เป็นพันธมิตรของเราอาจช่วยเราได้ โดยแนะนำเราให้กับสื่อต่างประเทศ นอกจากนี้บรรณาธิการองค์กรพัฒนาเอกชนเองก็สามารถช่วยเชื่อมเรากับสื่อระหว่างประเทศได้

6.2.3 เครื่องมือสื่อสำหรับส่งสารออกไป

เครื่องมือสื่อบางอย่างที่ชุมชนของคุณสามารถนำไปใช้ได้มีดังนี้

ข่าวแจก (News release) – ดีสำหรับการเผยแพร่ข่าว ยกตัวอย่างเช่น ข่าวเกี่ยวกับการยึดที่ดินของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน

สารคดี/เข้าไปศึกษาในพื้นที่ – เป็นการพูดคุยในเชิงลึก เกี่ยวกับประเด็นที่คุณกำลังรณรงค์อยู่ ยกตัวอย่างเช่น คุณอาจเชิญนักข่าวเข้าไปในชุมชนของคุณเพื่อเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการแย่งชิงที่ดินอันเนื่องมาจากการสัมปทานป่าไม้ หรือจากโครงการเรดด์พลัสที่ลึกซึ้งมากขึ้น

การแถลงข่าว (Press conference) – เป็นการเผยแพร่ข่าวใหญ่ ยกตัวอย่างเช่น การแถลงข่าวเกี่ยวกับผลกระทบที่ร้ายแรงจากพายุไต้ฝุ่นที่เพิ่งจะเกิดขึ้นต่อชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองเป็นต้น

ให้คำแนะนำแก่สื่อมวลชน – โดยเชิญสื่อมวลชนมาร่วมงานด้วย ยกตัวอย่างเช่น คุณอาจให้คำแนะนำแก่สื่อมวลชนว่าจะมีการแถลงข่าวที่หมู่บ้านของคุณ เป็นต้น

การประชุมแบบสองฝ่าย – คุณอาจจัดประชุมกับนักข่าว หรือ บรรณาธิการ ถ้าหากว่าคุณมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพวกเขาเป็นการเฉพาะ หรือ พวกเขาเป็นคนที่ช่วยรณรงค์ให้กับชนเผ่าพื้นเมือง

ส่งความเห็นให้บรรณาธิการ – เพื่อแสดงถึงจุดยืนของคุณ หรือของชุมชนคุณ หรือ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว ยกตัวอย่างเช่น การแสดงความเห็นต่อนโยบายเรดด์พลัสของรัฐบาลที่ไม่ให้ชนเผ่าพื้นเมืองเข้าไปมีส่วนร่วม

อินเทอร์เน็ตและสื่อทางสังคม – เพื่อเข้าถึงและให้คนที่สนับสนุนมาร่วมด้วยโดยตรง วิธีนี้จำเป็นต้องมีการเปิดบัญชีผู้ใช้ของเฟสบุ๊ก หรือ ทวิตเตอร์

การสัมภาษณ์ – ต่อบันทึกสัมภาษณ์/ทีวี/วิทยุ/วิทยุชุมชน

ข้อสังเกต ให้ถามผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับเครื่องมือสื่ออื่น ๆ ที่พวกเขาใช้ในกิจกรรมการรณรงค์ก่อนหน้านี้

6.2.4 การให้สัมภาษณ์

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การให้สัมภาษณ์นั้นเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพรูปแบบหนึ่งของการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของคุณ รวมทั้งสาธารณะด้วย เป็นการแจ้งให้พวกเขาทราบ หรือเชิญชวนให้พวกเขามาสันนิษฐานงานรณรงค์ของคุณ ต่อไปนี้เราจะมาคุยเกี่ยวกับเคล็ดลับในการให้สัมภาษณ์ และจะมีการฝึกเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์

การทำให้เป็นบุคคลที่น่าจดจำ

เป็นตัวของตัวเองและมีอารมณ์ขัน – พูดยังเป็นตัวของคุณเอง แสดงออกถึงบุคลิกภาพของตัวเอง ยิ่งเป็นตัวของคุณเองมากเท่าใด ก็จะก่อให้เกิดความประทับใจมากเท่านั้น

มีข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่ต้องให้รายละเอียดมากเกินไป – ข้อมูลที่คุณพูดนั้น ไม่ควรจะมีรายละเอียดมากเกินไป ยกตัวอย่างเช่น คุณอาจพูดถึงขนาดของพื้นที่ป่าไม้ของคุณโดยประมาณ (ประมาณ 100 เฮคตาร์) ไม่จำเป็นต้องลงรายละเอียดของขนาดพื้นที่ที่แท้จริง ไปจนถึงจุดทศนิยม (102.75 เฮคตาร์) เป็นต้น

นี่เป็นโอกาส ไม่ใช่ห้วงแห่งความกลัว – การให้สัมภาษณ์ของคุณ จะเป็นโอกาสที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายและสาธารณชนมีความเข้าใจ ให้การสนับสนุนและปฏิบัติตามข้อเสนอของคุณ ดังนั้นไม่ต้องกลัวคนที่มาสัมภาษณ์ คุณจะเป็นคนควบคุมการสัมภาษณ์ หรือ ปล่อยให้ผู้สัมภาษณ์เป็นคนจัดการ

พูดด้วยความมั่นใจ – ให้มั่นใจในสิ่งที่เรากำลังพูดอยู่

มีความชัดเจนในประเด็นที่เสนอ – จำได้ไหมว่าสารหรือประเด็นนั้นคืออะไร? ต้องมีความมั่นใจในการเสนอ เวลามาเสนอให้คิดถึงประเด็นที่คุณต้องการให้ผู้ฟังจดจำได้ 2-3 ประเด็น ยกตัวอย่างเช่น เมื่อคุณพูดว่าชนเผ่าพื้นเมืองต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจของโครงการเรดด์พลัส ก็ให้พูดด้วยความมั่นใจ และให้เหตุผลสนับสนุนเรื่องนี้ 2-3 ประเด็น คุณอาจส่งข้อความนี้ให้กับเพื่อน หรือ มิตรสหาย และถามพวกเขาว่า “เข้าใจเรื่องที่เสนอหรือไม่”

พูดแบบง่าย ๆ และชัดเจน – ไม่ควรใช้คำศัพท์ที่ยาก ให้ใช้คำง่าย ๆ ที่เข้าใจได้โดยทั่วไป

รู้จักผู้ฟังของคุณ – จงจำไว้เสมอว่า “ผู้ฟังเขาต้องการฟังอะไรบ้าง” เรื่องนี้ มีประเด็นอะไรที่เกี่ยวข้องกับพวกเขาบ้าง? ทำไมพวกเขาต้องมาสนับสนุนข้อเรียกร้องของคุณ? ประเด็นที่เราต้องการให้พวกเขาช่วยเหลือนั้นก็ต้องมีความชัดเจนด้วย

เล่าเรื่อง-เรื่องสั้น – คน โดยเฉพาะสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะถูกกระตุ้นโดยเรื่องราวและอารมณ์ และหันมาสนใจประเด็นของคุณ ยกตัวอย่างเช่น เล่าให้พวกเขาฟังว่ามีครอบครัวหนึ่งสูญเสียที่ดินอันเนื่องมาจากการปลูกป่าสนน้ำมัน หรือ โครงการปลูกป่าอย่างไร

การให้สัมภาษณ์ควรจะสั้น เพราะไม่ใช่การสัมภาษณ์ หรือ การบรรยาย – การสัมภาษณ์โดยสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที บางครั้งคุณมีแค่ 3 นาที หรือน้อยกว่านั้นที่จะนำเสนอสารของคุณ

คาดว่าจะเจอปัญหาที่ตอบยาก ให้ฝึกตอบคำถาม – สื่อมวลชนมักจะถามคำถามที่มีลักษณะเชิงโต้สวน ดังนั้นต้องเตรียมตัวให้พร้อมและไม่ต้องป้องกันตัวเองมากเกินไป วิธีที่ดีที่สุดคือ ให้ลองจดรายการคำถามต่าง ๆ ที่คิดว่าตอบยากและฝึกตอบคำถามเหล่านั้น บางครั้งคำถามที่ตอบยากมากอันหนึ่งคือ “จะให้ผม/เราช่วยเหลือคุณได้อย่างไร?”

เคล็ดลับสำหรับการให้สัมภาษณ์รายการวิทยุ

ข้อสังเกต สำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/นักฝึกอบรม

- ให้ถามผู้เข้าร่วมฝึกอบรมว่า ใครบ้างที่มีประสบการณ์ในการถูกสัมภาษณ์ทางรายการวิทยุบ้าง?
- ให้ถามผู้เข้าร่วมคำถามต่อไปนี้ “ อะไรคือความแตกต่างระหว่างการให้สัมภาษณ์รายการวิทยุกับการให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์? การให้สัมภาษณ์ทางรายการวิทยุเป็นอย่างไร? มีประเด็นอะไรบ้างที่คุณจะมาแบ่งปันกับเรา?

สรุปและดำเนินการตามข้อเสนอแนะด้านล่าง

การให้สัมภาษณ์ในรายการวิทยุต้องเตรียมตัวเหมือนกับการให้สัมภาษณ์สื่ออื่นๆ เหมือนกัน คุณต้องเตรียมสารที่เสนอ หลีกเลี่ยงไม่ใช้คำศัพท์ยาก นำเสนอข้อความของคุณอย่างชัดเจนและโน้มน้าวจิตใจ ฯลฯ อย่างไรก็ตามมีปัจจัยบางอย่างที่คุณต้องพิจารณาเพื่อให้การสัมภาษณ์ทางวิทยุประสบผลสำเร็จ

1) ใช้เสียงของคุณ – ในรายการวิทยุ ผู้ฟังจะไม่เห็นหน้าคุณ เขาได้ยินเฉพาะเสียงของคุณเท่านั้น ดังนั้นคุณต้องนำเสนอโดยทำให้เสียงของคุณโดดเด่น ไม่ควรพูดด้วยน้ำเสียงโทนเดียว ให้ใช้เสียงสูงบ้างต่ำบ้าง และใช้เสียงสูงเมื่อต้องการเน้นประเด็นที่เสนอ พยายามทำให้มีความประทับใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีความจริงและความจริงใจ ไม่พูดเสียดสี ถ้าคุณไม่มีความจริงใจที่แท้จริง มันจะส่งผลกระทบตามมา

2) ฟังอย่างตั้งใจ – คุณต้องฟังอย่างตั้งใจเกี่ยวกับคำถามว่าเขาถามถึงอะไร และรู้ว่าเมื่อไหร่ที่จะต้องเสนอความคิดเห็น ถ้าหากว่ายังไม่ถึงคิวของคุณ ให้ฟังและคิดก่อนเพื่อพิจารณาว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมแล้วหรือยังที่จะพูดในประเด็นดังกล่าวและสามารถที่จะควบคุมประเด็นของคุณได้

3) มีจินตนาการ – มันจะง่ายขึ้น ถ้าคุณสามารถจินตนาการว่าตัวคุณกำลังพูดอยู่ด้านหน้าของผู้ฟัง หรือกำลังพูดอยู่กับเพื่อนของคุณ ไม่ใช่แค่ไมโครโฟน

4) เก็บอารมณ์ – บางครั้งอาจจะมีปัญหาทางด้านเทคนิคเกิดขึ้น ให้อยู่อย่างสงบและเริ่มพูดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อนักจัดรายการให้คิวพูดต่อ ให้เริ่มด้วยการทบทวนประเด็นอีกครั้งหนึ่งถ้าจำเป็น ให้เตรียมพร้อมสำหรับการตอบคำถามที่อาจจะออกมาในเชิงลบ/ไม่เป็นมิตร รวมทั้งความเห็นจากผู้จัด หรือ จากผู้ฟัง ในกรณีนี้ให้คุณโต้ตอบอย่างสุภาพและให้ข้อเท็จจริงสนับสนุนการตอบคำถามของคุณด้วย

กิจกรรมที่ 4 การสัมภาษณ์

- ให้หาอาสาสมัครจากผู้เข้าร่วมมา 2 คน เป็นชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคน บอกอาสาสมัครให้คิดถึงสาร/ข้อความที่พวกเขาต้องการเสนอให้กับสื่อมวลชน ให้เวลาในการเตรียมตัว 15 นาที
- ให้ผู้เอื้ออำนวยสัมภาษณ์อาสาสมัครคนละ 3 นาที
- ให้ผู้เข้าร่วมอื่น ๆ จดประเด็นที่พวกเขาสังเกตเห็นจากการสัมภาษณ์
- ให้มีการพูดคุยในกลุ่ม จากนั้นให้ผู้เอื้ออำนวยให้ประเด็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการควบคุมการให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 6.3 การสร้างความตระหนักและการพัฒนาศักยภาพ

ระยะเวลา : ชั่วโมง

6.3.1 การสร้างความตระหนักให้ชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรชนเผ่าพื้นเมืองในงานการรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อม

การเสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชน

สิ่งที่สำคัญคือผู้นำชุมชนต้องสร้างความตระหนักให้กับชุมชนก่อน โดยเริ่มเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชน สมาชิกในชุมชนจะสนับสนุนงานรณรงค์และออกมาร่วมด้วยหรือไม่นั้น ชาวบ้านต้องตระหนักถึงประเด็นปัญหา ก่อน เราควรสร้างความตระหนักให้กับกลุ่มเป้าหมายหลักก่อนโดยเฉพาะชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา เพื่อให้พวกเขามีความตระหนักและเข้าร่วมกิจกรรมในการรณรงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) การทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ/เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

กิจกรรมการสร้างความตระหนักบางอย่างที่ชุมชนคุณสามารถทำได้ เช่น

- การจัดประชุมใหญ่ในชุมชน การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการและการฝึกอบรม
- เทศกาลในชุมชน และการเฉลิมฉลองด้านวัฒนธรรม
- การฉายภาพยนตร์ ละครชุมชน การแสดงละครเสียดสี
- วิทย์ชุมชน

ข้อสังเกต วัตถุประสงค์และเป้าหมายสำหรับการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นฐานสำหรับการประเมินผลและการติดตามงาน

2) การเตรียมการสำหรับการประชุมใหญ่/กิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับชุมชน

- สิ่งที่สำคัญ คือ ให้ทำข้อตกลงกับผู้อาวุโส/ผู้นำในชุมชนก่อน โดยขอให้พวกเขามาสันับสนุนงานของเราให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรืออย่างน้อยขอความร่วมมือให้มีการจัดประชุมใหญ่/จัดสัมมนาในชุมชน หรือการทำกิจกรรมทางด้านการศึกษารองอื่น ๆ
- พิจารณาว่าเวลาไหน/ช่วงไหนที่เหมาะสมกับการจัดประชุม เวลาที่คนส่วนใหญ่ว่างและสามารถเข้าร่วมได้
- เลือกสถานที่จัดประชุมให้เหมาะสม เช่น ขนาดพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึง ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมที่จะจัด

- จัดทำหมายกำหนดการ/การนำเสนอ สื่ออื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมให้พร้อม
- ควรแจ้งให้ชาวบ้านทราบแต่เนิ่นๆ เพื่อให้พวกเขารับรู้/ตระหนักถึงเรื่องของเวลา สถานที่ประชุม และกำหนดการพูดคุยล่วงหน้า
- มีการติดตามและแจ้งเตือนเกี่ยวกับวันที่ประชุมและสถานที่ประชุมให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเป็นการส่วนตัวด้วย
- จัดการเรื่องการประชุมให้พร้อม เช่น อาหาร การเดินทางของวิทยากร เป็นต้น

การรับฟังความคิดเห็นจากผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนหลังจากที่กิจกรรมแต่ละอย่างเสร็จสิ้นลงและมีการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีประเด็นอะไรบ้างที่ต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม และมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องติดตามเป็นสิ่งที่สำคัญ

6.3.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรชนเผ่าพื้นเมือง

- ระบุถึงสิ่งที่ต้องการเพื่อให้การมีส่วนร่วมในงานรณรงค์และการเจรจาหว่านล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเมินความต้องการในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรชนเผ่าพื้นเมืองและผู้นำ
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำ
- ปรับปรุงเครื่องมือการวิเคราะห์และการกำหนดยุทธศาสตร์ให้ดีขึ้น

ตอนที่ 6.4 การรวมพลัง : ความสำคัญของการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย

ระยะเวลา : ...ชั่วโมง

ข้อสังเกต สำหรับผู้เอื้ออำนวย/นักฝึกอบรม

- ให้เชื่อมวาระนี้กับวาระที่ 2.1.3 การจำแนกพันธมิตรของเรา, ฝ่ายที่เป็นกลางและฝ่ายค้าน นอกจากนี้คุณสามารถใช้แผนงานเชิงปฏิบัติของการรณรงค์ที่ผู้เข้าร่วมได้ทำไว้ (ชุดการฝึกอบรมที่ 2 ข้อ 2.1.4 การจัดทำแผนเชิงปฏิบัติการรณรงค์) ให้อ้างอิงถึงเรื่องนี้เวลาพูดคุยในช่วงของการฝึกอบรมในวาระนี้
- ให้ถามผู้เข้าร่วมฝึกอบรมว่า “มีใครที่ยังจำได้ว่าการจำแนกและการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นคืออะไร? เราได้จำแนกอะไรบ้าง?”
- ให้เชื่อมโยงคำตอบจากผู้เข้าร่วมเข้ากับประเด็นที่เราจะพูดคุยในวาระนี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายและพันธมิตร

6.4.1 การสร้างพันธมิตรคืออะไร?

การสร้างพันธมิตร หมายถึงการนำเอาบุคคล และ/หรือ องค์กรมารวมกัน เพื่อปฏิบัติการและทำกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งรวมทั้งปัจเจกบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือในด้านหนึ่งด้านใดโดยเฉพาะ หรือ มีบทบาทในการรณรงค์ และทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ข้อสังเกตสำหรับ ผู้เอื้ออำนวย/นักฝึกอบรม

ตอนนี้คุณทราบแล้วว่ากลุ่มคนที่เราต้องการสร้างเครือข่าย หรือ เป็นภาคีด้วยนั้น คือ กลุ่มคนที่เราจำแนกว่าเป็นพันธมิตรของเรา ในช่วงที่เราจัดทำแผนการรณรงค์

6.4.2 ทำไมต้องมีการสร้างเครือข่ายและภาคีความร่วมมือ

สำหรับนักรณรงค์แล้ว การสร้างภาคีความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรที่มีแนวคิดคล้ายกัน เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขึ้นตอนหนึ่งในงานการรณรงค์ ด้วยเหตุผลดังนี้

- เป็นการสร้างความเข้มแข็งและมีอำนาจมากขึ้นเพราะมีเสียงและทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น
- เพิ่มโอกาสการเข้าถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ
- ขยายฐานข้อมูลและความเชี่ยวชาญให้กับนักรณรงค์

- มีโอกาสสร้างเครือข่ายและภาคีความร่วมมือใหม่
- ประหยัดค่าใช้จ่าย
- มีการแบ่งงานกันทำและไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
- นำไปสู่การสร้างความรู้สึกร่วมกัน “ในการทำงานร่วมกัน” – ทั้งหมดย่อมดีกว่าแค่บางส่วน

สำหรับชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้รับผลกระทบจากโครงการเรดด์ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายตามที่ได้กล่าวมาแล้วด้านบนนั้นมีความเกี่ยวข้องและสำคัญต่อการทำกิจกรรมการรณรงค์เพื่อก่อให้เกิดการยอมรับสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง

เป้าหมายนี้ไม่ใช่จะบรรลุได้ง่าย ๆ ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก และต้องใช้ยุทธศาสตร์การรณรงค์ที่หลากหลาย รวมทั้งต้องมีความยั่งยืนในระยะยาวด้วย ดังนั้นการมีภาคีความร่วมมือจึงมีความสำคัญมาก ทั้งภาคีที่เป็นรายบุคคล ผู้มีอิทธิพลทางสังคม หรือ ผู้ที่มีชื่อเสียง องค์กร สถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ

นอกจากนี้ การที่สาธารณชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองนั้น การมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือจะช่วยในเรื่องนี้ได้ โดยเฉพาะการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งถือเป็นย่างก้าวที่สำคัญในการสนับสนุนและมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของสาธารณชน ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจรวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาล เฉกเช่นเดียวกัน การที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของการรณรงค์นั้นต้องใช้ทรัพยากรมาก และต้องใช้ระยะเวลานาน ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนในหลายด้านในรูปแบบต่าง ๆ

6.4.3 ใครบ้างที่ผู้นำ/องค์กร/ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองควรเป็นภาคีและเครือข่ายด้วย?

จุดเริ่มต้นที่เป็นธรรมชาติในการจำแนกกลุ่มพันธมิตร คือ การพิจารณาถึงบุคคลและองค์กรที่ทำงานและต้องการให้มีการบรรลุถึงเป้าหมายที่เหมือนกัน หลังจากนั้นให้ขยับไปหาบุคคลและองค์กรที่สามารถเล่น หรือให้ความช่วยเหลือในประเด็นที่เราต้องการโดยเฉพาะ หรือ ช่วยแก้ไขปัญหาที่สำคัญ หรือทำให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์บรรลุผล การสร้างเครือข่ายและภาคีความร่วมมือไม่ควรทำเฉพาะในระดับท้องถิ่นเท่านั้นแต่ควรทำในระดับภูมิภาค ระดับชาติและนานาชาติด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของคุณและการทำงานที่จะทำให้เครือข่ายและภาคีความร่วมมืออยู่ได้อย่างต่อเนื่องได้อย่างไร เครือข่ายและภาคีความร่วมมือในแต่ละระดับจะให้ความช่วยเหลือในรูปแบบที่แตกต่างกัน

การสร้างภาคีมวลชน

คือ การรวมตัวกันของประชาชนกลุ่มใหญ่ในประเด็นเฉพาะหรือปัญหาทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นการนำกลุ่มคนและรายบุคคลเข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำงานตามประเด็นที่มีระบบและร่วมมือกัน เป็นการสร้างแนวร่วมเชิงราบเพราะส่วนใหญ่เป็นการก่อตั้งหรือรวมตัวกันของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากประเด็นหรือปัญหาที่เหมือนกัน หรือองค์กรและบุคคลจากสาขาเดียวกัน ที่เผชิญปัญหาร่วมกัน ภาคีมวลชนอาจเป็นภาคีความร่วมมือในระยะสั้นหรือระยะยาว มีลักษณะการรวมตัวที่หลวมหรือแน่นแฟ้น ไม่เป็นทางการหรือเป็นทางการขึ้นอยู่กับลักษณะของวัตถุประสงค์ที่สมาชิกหรือองค์กรที่อยู่ในเครือข่ายต้องร่วมกัน สำหรับชนเผ่าพื้นเมือง การสร้างเครือข่ายภาคีมวลชนเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะสามารถเชื่อมโยงความเป็นเอกภาพและความร่วมมือระหว่างชุมชนต่าง ๆ ที่เผชิญกับปัญหาค้ายหรือเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างภาคีความร่วมมือและเครือข่าย

1. ทำรายชื่อและที่ติดต่อของภาคีความร่วมมือ

- มีรายละเอียดข้อมูลและการติดต่อขององค์กรภาคี
- ใครที่สามารถให้ข้อมูลนี้ได้
- ความเชี่ยวชาญ/ประสบการณ์และบทบาทหรือการให้ความช่วยเหลือที่องค์กรภาคีสามารถให้ได้

2. ให้ทำแผนงานเฉพาะเกี่ยวกับงานด้านการสร้างภาคีและเครือข่าย

- ใครจะทำเรื่องอะไร เมื่อไหร่
- เราจะติดต่อบุคคลและองค์กรเหล่านี้ได้อย่างไร

3. เมื่อพูดถึงองค์กรภาคีความร่วมมือต้องแน่ใจว่า

- ได้อธิบายถึงประเด็นปัญหาให้กับพวกเขาแล้วอย่างดี อะไรคือสิ่งที่คุณต้องการจะทำ (แผนงาน/กิจกรรม)
- อะไรคือสิ่งที่คุณต้องการให้มีการสนับสนุนเป็นการเฉพาะ
- มีความสุภาพนอบน้อม ไม่ก้าวร้าว
- ให้เตรียมพร้อมที่จะตอบคำถาม และให้ตอบตรง ๆ ถ้าเป็นประเด็นคำถามที่คุณไม่รู้
- ฟังอย่างตั้งใจและยอมรับมุมมอง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรภาคี

4. รักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรภาคี

5. พิจารณาถึงสายสัมพันธ์ของชนเผ่าพื้นเมืองที่จะนำไปใช้ในการสร้างความร่วมมือและความสามัคคี

ยกตัวอย่างเช่น

- การมีเครือข่ายเครือข่ายที่กว้างขวาง และหน้าที่ที่ผูกติดกับเครือข่ายแม้แต่สัญญาหรือข้อตกลงที่ทำกัน แบบปากเปล่าถ้าหากได้รับการรับรองและทำให้ศักดิ์สิทธิ์โดยผ่านพิธีกรรมแล้ว ก็มีความน่าเชื่อถือและมีข้อผูกมัดเช่นกัน
- ความเห็นของผู้อาวุโสต้องได้รับการเคารพ
- สตรีชนเผ่าจำนวนมากอาจไม่มีเสียงแต่พวกเขาก็สามารถที่จะออกมาร่วมและทำกิจกรรมด้วยกันได้เป็นจำนวนมาก

6. องค์กรภาคีทำงานด้วยความเข้าใจและมีความอดทนหรือไม่

พยายามที่จะเข้าใจถึงแนวคิดและสถานการณ์ขององค์กรภาคี ให้พูดคุยกับองค์กรภาคีในประเด็นต่าง ๆ อย่างอดทน จนกระทั่งสามารถบรรลุถึงข้อตกลงได้ องค์กรภาคีบางส่วนอาจไม่เห็นด้วยกับคุณแต่อาจจะเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยในระยะต่อไป หรือมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นสำหรับการดำเนินการก็ได้ ให้นำสิ่งเหล่านี้ไปพิจารณาและวางแผนสำหรับขั้นตอนต่อไป

กิจกรรมกลุ่ม : บทบาทสมมติเกี่ยวกับการสร้างภาคีความร่วมมือ

- มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม 3 คน (อาสาสมัคร) ทำงานด้านการสร้างเครือข่าย เช่น คุยกับพระที่หมู่บ้านหรือคุยกับพระที่ใจกว้างแต่ไม่มีความเห็นอกเห็นใจแต่ว่าเป็นคนที่มีอิทธิพลมาก (โดยเฉพาะในกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐในท้องถิ่น) หน้าที่สำหรับคนที่ได้รับการมอบหมายคือ อธิบายให้กับพระเกี่ยวกับข้อกังวลของเขาในเรื่องที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นห้ามเก็บไม้พินจากป่า (ต้องขอใบอนุญาตจ่ายค่าธรรมเนียมและจำกัดจำนวนของไม้พิน รวมทั้งมีตารางเวลาสำหรับการเก็บไม้พิน) ให้อาสาสมัครอธิบายถึงข้อกังวลของเขาและหว่านล้อมให้พระมาช่วยสนับสนุนจุดยืนและข้อเรียกร้องของเขา (อาสาสมัครต้องออกแบบเอง) โดยมีข้อเรียกร้องเฉพาะที่จะให้พระมาช่วย (ให้เตรียมข้อมูลในส่วนนี้ด้วย) ให้ย้ายเดือนอาสาสมัครเกี่ยวกับคำตอบสำหรับคำถามหลักในขั้นตอนแรก คือ อะไรคือประเด็น/ปัญหา อะไรคือ

ปัจจัย/เหตุของปัญหา? อะไรคือสิ่งที่พวกเขาต้องการให้มีการแก้ไขประเด็น/ปัญหา ควรใช้เวลา
 อาสาสมัครในการเตรียมตัว เช่น 15 นาที หรือ ทำในช่วงพักรับประทานอาหารเที่ยง

- มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมคนหนึ่งเป็นพระ โดยให้คำแนะนำอย่างชัดเจนในการเล่นบทที่ไม่เห็น
 ด้วยกับนักธรรม และถามคำถามในหลายๆเรื่อง ถ้าพระเชื่อและยอมรับแล้ว ให้พระทำตามข้อ
 เรียกร้องนั้น ถ้าพระไม่เห็นด้วยให้เสนอแนะว่าสิ่งที่นักธรรมควรทำนั้นคืออะไรบ้าง หรือ จะปฏิเสธ
 ข้อเสนอทั้งหมดของนักธรรมก็ได้

- เมื่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเข้าใจถึงประเด็นและคำแนะนำสำหรับพระแล้ว ให้สังเกตการแสดงอย่างตั้งใจ
 ให้เล่นบทบาทสมมติอย่างน้อย 15 นาที ขึ้นอยู่กับว่าการแลกเปลี่ยน/การพูดคุยที่เกิดขึ้น หลังจากเล่น
 เสร็จแล้ว ให้ถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมตามคำถามต่อไปนี้

- ผู้นำชุมชน (อาสาสมัคร) สามารถอธิบายประเด็นและข้อกังวลของเราได้ชัดเจนหรือไม่?
- จุดยืน ข้อเสนอและข้อเรียกร้องในการขอรับการสนับสนุนชัดเจนหรือไม่? โน้มน้าวใจ
 หรือไม่?
- วิธีที่ใช้ การนำเสนอและพฤติกรรมเป็นอย่างไรบ้าง ดี? เหมาะสมหรือไม่?
- สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วม และชี้ให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อน/ข้อจำกัดจากการเล่นบทบาท
 สมมติ และตั้งเอาบทเรียนออกมา

6.4.4 เครือข่ายไม่เป็นทางการ

เครือข่ายไม่เป็นทางการสามารถทำให้เป้าหมายของคุณขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ โดยการติดต่อ หรือ
 แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับคนกลุ่มอื่น ๆ โดยวิธีที่ไม่เป็นทางการ

เครือข่ายยังช่วยให้นักธรรมทราบว่ามิจานอะไรบางอย่างที่ได้ทำไปแล้วทั้งในประเทศของตัวเอง และที่อื่นๆ
 และใครเป็นคนทำ ซึ่งจะช่วยให้ไม่ต้องทำซ้ำหรือลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้
 ประหยัดเงินและเวลาได้

การสร้างเครือข่ายไม่เป็นทางการทำได้หลายวิธี ติดต่อเป็นรายบุคคล ติดต่อทางอีเมล ทางโทรศัพท์ หรือ
 ใช้วิธีอื่นที่คนทั่วไปใช้สื่อสารกัน

ทุกเครือข่าย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ตาม สิ่งที่สำคัญ คือ ต้องรู้ว่าเครือข่ายเหล่านี้จะมาช่วยสนับสนุนงานรณรงค์ของเราได้อย่างไร

6.4.5 จะรักษาความสัมพันธ์ของภาคีความร่วมมือและเครือข่ายได้อย่างไร

ข้อสังเกตสำหรับผู้เอื้ออำนวย/นักฝึกอบรม

ให้ย้ำกับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมว่า เราต้องสร้างและทำให้ความสัมพันธ์ของเครือข่ายมีความเข้มแข็ง ซึ่งสามารถทำได้โดยการให้ความสนใจ มีการสื่อสารและมีการเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง ถ้าไม่มีการดำเนินการอะไรเลยจะทำให้ความเป็นเครือข่ายสิ้นสุดลงหรือพังไป การรักษาความสัมพันธ์นี้ต้องใช้เวลา ความอดทนและความเข้าใจ

นักรณรงค์ต้องถ่ายทอดความคิดของตนได้อย่างชัดเจน สามารถอธิบายถึงคุณค่าของเนื้อหาที่พูด และในตอนท้ายของการพูดต้องมีความชัดเจนว่าเราจะทำอะไรกันต่อไป บ่อยครั้งที่มีการพบปะกัน มีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และมีแนวคิดที่ชัดเจน แต่ไม่มีการติดตามและทำตามในสิ่งที่ได้พูดกัน

ดังนั้นการติดตามกลุ่มใหม่ๆ ที่สนใจโดยทันทีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

การสื่อสารโดยตรงเป็นรายบุคคลก็อาจจำเป็นต้องมี โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท

ให้ข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับประเด็น หรือ กิจกรรมการรณรงค์

ตอนที่ 6.5 การเจรจาหวานล่อมและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ระยะเวลา : ... ชั่วโมง

6.5.1 ทำไมเราต้องเข้าไปร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐ

ในทุก ๆ วัน จะมีการตัดสินใจหลายอย่างของเจ้าหน้าที่รัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และความเป็นอยู่ของเรา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติด้วย กิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น

- การออกกฎหมายโดยรัฐสภา
- การออกกฎระเบียบโดยหน่วยงานรัฐบาล
- การออกใบอนุญาตโดยคณะกรรมการท้องถิ่น หรือ เจ้าหน้าที่
- ความล้มเหลวของเจ้าหน้าที่รัฐในการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากการตัดสินใจของรัฐบาลมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในหลายๆ ด้าน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อแสดงออกถึงข้อกังวลในกระบวนการตัดสินใจ การเข้าไปมีส่วนร่วมของชาวบ้านในกระบวนการต่าง ๆ ของรัฐ เรียกว่า “การมีส่วนร่วมสาธารณะ”

บางครั้งกฎหมายเองก็มีกลไกที่ให้สาธารณชนใช้ในการแสดงออกถึงความคิดเห็น เช่น การทำประชาพิจารณ์ หรือ การปรึกษาหารือสาธารณะ นอกจากนี้ยังมีกลไกอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการโน้มน้าวการตัดสินใจของรัฐบาล

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้นำชุมชนควรจะต้องรู้และตระหนักถึงกลไกการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของรัฐบาลทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และจะใช้กลไกเหล่านี้สำหรับการส่งเสริม คุ้มครองและผลักดันการยอมรับสิทธิ สวัสดิการ ข้อกังวลและประเด็นของชนเผ่าเมืองได้อย่างไร

6.5.2 การเจรจาหวานล่อมคืออะไร และจะดำเนินการอย่างไร?

ข้อสังเกตสำหรับผู้เอื้ออำนวย/นักฝึกอบรม

- ให้เริ่มต้นการฝึกอบรมโดยตั้งคำถามผู้เข้าร่วมฝึกอบรมดังนี้ “ในชุดการฝึกอบรมที่ 1 เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเจรจาหวานล่อมไปแล้ว มีใครจำได้หรือไม่ว่าการเจรจาหวานล่อมนั้น คืออะไร?”
- ระดมความคิดเห็นและสรุป

การเจรจาหวานล่อมเป็นกระบวนการของความพยายามในการจูงใจให้นักกฎหมาย เช่น สภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่รัฐในระดับต่างๆ นักการเมือง หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจอื่นๆ มาร่วมทำตามสิ่งที่นักกฎหมาย

เสนอแนะ ซึ่งอาจจะเป็นการออกกฎหมายใหม่ การยกเลิกกฎหมาย และ/หรือการรับรองนโยบายใหม่ ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมาย คนที่หว่านล้อมนั้นจะแสวงหาการกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการเจรจาหว่านล้อม

- ให้ทำบัญชีรายชื่อของเจ้าหน้าที่/บุคคลที่คุณจะไปเจรจาหว่านล้อมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งจุดยืนของเขาต่อประเด็นที่คุณกำลังเรียกร้องให้มีการกระทำ
- จากรายชื่อที่ได้ ให้วางแผนว่าจะใช้วิธีไหนที่เหมาะสมที่สุดในการติดต่อกับพวกเขาเป็นการส่วนตัว โดยให้เริ่มจากคนที่น่าจะเป็นพันธมิตรก่อน
- ตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ขอความช่วยเหลือจากองค์กรพันธมิตร หรือคนที่เจ้าหน้าที่รัฐรู้จักช่วยแนะนำให้มีการประชุม/การนัดหมาย หรือ มีการนำเสนอ/พูดคุยในประเด็นของคุณ หรือเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ก่อน
- การดึงดูดความสนใจของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นขอเสนอแนะว่าถ้าเป็นไปได้ให้ติดต่อกับเลขานุการ/ลูกจ้างที่เห็นใจและเข้าใจถึงประเด็นปัญหาของคุณ คนเหล่านี้สามารถดึงให้ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ หรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาหนุนช่วยงานของเราได้ รวมทั้งอาจมีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนอื่นๆ ที่คุณต้องไปเจรจาหว่านล้อมด้วยก็ได้
- ประชุมกับผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจทั้งที่เป็นทางการ (ที่สำนักงาน) และไม่เป็นทางการ (ที่ร้านอาหาร หรือ สถานที่สาธารณะที่เจียบสงบ) ตามความเหมาะสม
- หาช่องทางที่คุณสามารถจะเข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนกับผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ โดยพิจารณาจากกิจกรรมและกำหนดการของเขา ยกตัวอย่างเช่น เข้าร่วมกิจกรรมการเปิดป้ายโรงเรียน เป็นต้น แต่ว่าอย่าเข้าไปก้าวก่าย หรือมีพฤติกรรมก้าวก่ายเพราะจะทำให้เขาตกใจและอาจส่งกระทบที่ไม่ดีตามมา
- เมื่อคุณทำการเจรจาหว่านล้อม ต้องมั่นใจว่าคุณมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือ เอกสารที่ใช้เสนอประกอบประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ่งที่คุณต้องการให้เขาช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้วย

- กิจกรรมการเจรจาหว่านล้อมไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แค่การประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการแสดงความเห็นทางสาธารณะด้วย การขอความช่วยเหลือจากแหล่งทุน สื่อมวลชน และบุคคลที่มีชื่อเสียง/มีอิทธิพล และความสนใจจากสาธารณะ วิธีนี้เป็นขั้นตอนทางอ้อมที่จะโน้มน้าว/สร้างแรงกดดันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจกระทำตาม
- เราควรเจรจาหว่านล้อมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจทุกประเภท ทั้งเป็นบุคคลและองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสินใจที่อาจมีประโยชน์ หรือส่งผลกระทบต่อองค์กรบุคคลเหล่านี้ เช่น ผู้นำตามประเพณี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการ/โรงพิมพ์ ผู้นำโบสถ์ ผู้แทนองค์กรแหล่งทุน/องค์กร องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ อย่างไรก็ตามให้ใช้สามัญสำนึกด้วยเมื่อจะโน้มน้าวใจของคนและสถาบันเหล่านี้ เมื่อเราต้องการให้เขามาช่วยหรือสนับสนุนงานของเรา

การเจรจา

การเจรจาเป็นกระบวนการของการต่อรองเกี่ยวกับประเด็น/ข้อกังวลเฉพาะก่อนที่จะมีข้อตกลง การเจรจาที่ประสบผลสำเร็จโดยทั่วไปจะไปสู่การทำสัญญา/ข้อตกลงระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ลักษณะของการเจรจาที่ดีที่สุด คือ “ได้ทั้งสองฝ่าย” (Win-Win) ซึ่งหมายความว่าทั้งสองฝ่ายต่างพึงพอใจกับผลที่เกิดขึ้น

การเจรจาแบบได้ทั้งสองฝ่ายนั้นเป็นการนำไปสู่ข้อตกลง ไม่ใช่ความขัดแย้ง การเจรจาที่ประสบผลสำเร็จจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น ลดความตึงเครียดและเกิดความร่วมมือระยะยาว ถ้าหากว่าทั้งสองฝ่ายเข้าร่วมการเจรจาด้วยความสุจริตใจ

ผู้นำชุมชนบางครั้งอาจต้องเข้าไปร่วมในการเจรจาด้วย โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่รัฐท้องถิ่น/นักการเมือง ผู้แทนของนักธุรกิจ หรือกลุ่มอื่น ๆ ในประเด็นหรือข้อกังวลอันใดอันหนึ่ง ไม่ว่าฝ่ายใดก็ตามที่ต้องการบรรลุถึงข้อตกลงกับอีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการเจรจา ประเด็นในการเจรจานั้นมีหลากหลาย อาจเป็น การกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการก่อนที่ชุมชนจะให้การยอมรับ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ของชุมชน การจัดสรรและการใช้กองทุนสำหรับชุมชน ฯลฯ

สิ่งที่สำคัญในการเจรจา คือ ทั้งสองฝ่ายต้องเข้าร่วมการเจรจาด้วยความสุจริตใจ ถ้าการเจรจาไม่ได้เป็นไปในลักษณะนี้และชุมชนถูกบังคับให้ยอมรับข้อเสนอ หรือข้อเรียกร้องที่ไม่ยุติธรรมและไม่เท่าเทียมจากอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้นำชุมชนต้องประเมินก่อนว่าชุมชนได้ผลประโยชน์หรือว่าเสียผลประโยชน์ถ้าหากว่ายังอยู่บนโต๊ะเจรจา ถ้าชุมชนเสียเปรียบตั้งแต่ต้นในกระบวนการเจรจา ผู้นำควรพิจารณาหาทางเลือก หรือ การกระทำอย่างอื่นมาแทน

ผู้นำชุมชนควรจัดให้มีการพูดคุยและกำหนดจุดยืน รวมทั้งประเด็นและยุทธศาสตร์สำหรับการเจรจา ร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน และผู้ที่ไปเจรจาย่อมต้องมีความรับผิดชอบต่อชุมชนโดยตรง

ดังนั้นผู้แทนที่ไปเจรจาย่อมต้องมีความโปร่งใส มีการปรึกษาหารือกับผู้นำ/ชุมชนอื่นๆ ตามความเหมาะสม ก่อนไปเจรจา ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงของชุมชน เนื่องจากการเจรจาเป็นกระบวนการ ดังนั้นผู้นำชุมชนไม่ควรที่จะ รับข้อเสนอที่อีกฝ่ายให้มาโดยทันที ถ้าผู้นำยังไม่ชัดเจน และไม่แน่ใจว่าสมาชิกในชุมชนจะยอมรับข้อเสนอนั้น หรือไม่ ผู้นำชุมชนที่ไปเจรจาควรขอเวลาเพื่อให้มีการปรึกษาหารือกับผู้นำ/ชุมชนอื่นๆ ก่อนที่จะมีการยอมรับ ข้อตกลงใดๆ

แนวทางที่นำไปสู่การเจรจาที่ประสบผลสำเร็จ (กระทำด้วยความสุจริตใจ)

- เตรียมตัวให้พร้อม
- ทำการประเมินก่อนว่ามีประเด็นอะไรบ้างที่สามารถบรรลุได้จริงโดยดูจากความเข้มแข็ง ของคุณ เมื่อเปรียบเทียบกับอีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งจุดยืน ข้อเสนอ/ข้อเรียกร้อง ประเด็น ในการพูด
- อะไรคือความเท่าเทียมและยุติธรรม
- จัดทำประเด็นสำหรับการพูดคุย ทั้งข้อเรียกร้องสูงสุดและข้อเรียกร้องขั้นต่ำที่สุด ข้อเสนอ/ความต้องการ ประเด็นที่สามารถยืดหยุ่นได้ ฯลฯ
- ตัดสินใจและมีความชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คุณต้องการบรรลุตามประเด็นที่ได้กล่าว มาแล้วข้างต้น ให้วางแผนเกี่ยวกับคำถาม ยุทธศาสตร์ ข้อเสนอทางเลือก และ ข้อเสนอแนะโดยใช้ฐานที่คาดว่าอีกฝ่ายจะตอบได้ ให้ศึกษาและประเมินข้อมูลพื้นฐาน จุดยืน ทักษะของฝ่ายอื่น ๆ ที่เข้าร่วมการเจรจา เพื่อที่จะทำให้การวางแผน ยุทธศาสตร์ของคุณดีขึ้น
- พังอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเข้าใจอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้คุณสามารถจัดเตรียมการ ตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงจุดยืนและข้อกังวลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ถ้าการเจรจา เป็นไปด้วยความสุจริตใจทั้งสองฝ่าย คุณสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและเป็นบวก สำหรับการสื่อสารได้
- ให้เครดิตคนอื่น นักเจรจาที่เก่งจะกล่าวขอบคุณและยกย่องคนที่เกี่ยวข้องและการ ช่วยเหลือของพวกเขา ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่ใช่วิธีคิดที่พวกเขาคิดเองก็ตาม สิ่งนี้จะทำ ให้ทั้งสองฝ่ายมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในความสำเร็จของการเจรจา

- มีการประนีประนอม ให้เตรียมพร้อมที่จะยืดหยุ่น และพิจารณาทบทวนจุดยืนและสิ่งที่คุณต้องการ ขึ้นอยู่กับว่าผลของการเจรจามีความก้าวหน้าไปแค่ไหน คุณควรมีข้อเสนอทางเลือก หรือสิ่งที่คุณต้องการสำหรับรับมือกับข้อเสนอหรือแนวคิดที่ออกมาโดยไม่คาดฝันจากฝ่ายตรงข้าม แม้ว่าการประนีประนอมเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเจรจา แต่นักเจรจาต้องชัดเจนว่ามีอะไรบ้างที่ไม่สามารถยืดหยุ่นหรือยอมได้ (Bottom line) ขณะที่รักษาความยืดหยุ่นและยอมเปิดรับผลของข้อตกลงที่จะบรรลุร่วมกัน ในส่วนของประเด็นที่ไม่สามารถยืดหยุ่นหรือยอมได้นั้นต้องมีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นจริง เพื่อที่จะไม่ให้อีกฝ่ายรุกไล่ได้ หรือกลายเป็นการป้องกันตัวเองเกินไปถ้าไม่สามารถสร้างการยอมรับได้
- สรุปผล - ในช่วงท้ายของวาระ ให้ดึงเอาประเด็นทั้งหมดที่ได้พูดคุยกันในที่ประชุม เช่น ประเด็นข้อตกลง ประเด็นที่ยังไม่มีข้อตกลง และประเด็นที่ต้องมีการพูดคุยกันต่อ ต้องแน่ใจว่าทุกคนมีความเข้าใจและการตีความที่ตรงกัน และมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนในระยะต่อไป

กิจกรรมกลุ่ม: บทบาทสมมติเกี่ยวกับการเจรจา

มีบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ชื่อว่า “แทนซี” สนใจที่จะทำสัญญากับชุมชนของคุณเพื่อทำกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้/ซื้อคาร์บอน ทางบริษัทต้องการให้ชุมชนปลูกต้นไม้ได้เร็ว หยุดการทำไร่หมุนเวียน ซึ่งชาวบ้านใช้ระยะเวลาในการทำไร่หมุนเวียน 3 ปี และควบคุมการเก็บหาไม้พื้นของชาวบ้าน

ทางบริษัทเสนอให้เงิน 20 เหรียญต่อตันคาร์บอน ในป่าของชุมชนมี 5000 ตันคาร์บอน และคาดว่าจะมีอัตราการดูดซับคาร์บอนอย่างน้อย 700 ตันคาร์บอนต่อปี ราคาที่เป็นจริงของคาร์บอนตอนนี้อยู่ที่ 25 เหรียญต่อตันคาร์บอน ทางบริษัทแทนซีต้องการทำสัญญากับชุมชนเป็นระยะเวลา 30-50 ปี

จุดยืนของชุมชน

ชุมชนต้องการที่จะเจรจากับบริษัทโดยมีเงื่อนไขดังนี้

- ชาวบ้านต้องการทำไร่หมุนเวียนต่อ แต่จะขยายวงจรการพักฟื้นดิน (ไร่เหล่า) เป็น 5-7 ปี (จะมีความยั่งยืนกว่า)

- ราคาควรจะเป็นอย่างน้อย 23 เหรียญและเพิ่มขึ้นได้ตามราคาตลาดของคาร์บอน ณ เวลาที่ซื้อ แต่จะเรียกร้องให้ได้ราคาที่ 25 เหรียญต่อตันคาร์บอนก่อน
- ชุมชนเป็นคนที่กำหนดเงื่อนไขในการเก็บหาไม้พื้เอง ตามความจำเป็นและบนฐานของความยั่งยืน
- ระยะเวลาของการทำสัญญาขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในภาพรวมของข้อตกลง (ยืดหยุ่น)
- ในส่วนของการปลูกไม้โตเร็ว ชาวบ้านจะเป็นคนที่เลือกพันธุ์ไม้เอง รวมทั้งสถานที่ปลูกต้นไม้เหล่านี้ โดยดูตามสภาพของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ และข้อพิจารณาอื่น ๆ

จุดยืนของบริษัทแทนที่

บริษัทแทนที่ที่ต้องการที่จะทำโครงการชดเชยคาร์บอนเป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินงานของโรงงานระยะต่อไปจะขึ้นอยู่กับจัดการกับปลดปล่อยคาร์บอนของโรงงาน ดังนั้นทางบริษัทจึงต้องการที่จะทำสัญญาระยะยาวกับชุมชน โดยต้องการได้ “ข้อตกลงที่ดีที่สุด” ที่บริษัทสามารถเจรจาได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

- ยินดีที่จะเจรจาราคาของคาร์บอนแต่ควรต่ำกว่าราคาตลาดที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน
- แน่ใจว่าชุมชนจะปลูกต้นไม้โตเร็วที่สามารถดูดซับคาร์บอนได้มากกว่า
- สำหรับการทำไร่มุมนั้นควรจะยุติ เพราะไม่มีความยั่งยืน และไม่ใช่ว่าเป็นการใช้ที่ดินที่ชาญฉลาดตามมุมมอง/ข้อคิดเห็นของบริษัท
- การเก็บหาไม้พื้เองต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวดเพราะจะทำให้คาร์บอนถูกปลดปล่อยออกไป
- ระยะเวลาของสัญญาควรจะเป็นอย่างน้อย 30 ปี

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เฝ้าอำนาจ/นักฝึกอบรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมติ

ถ้ามีเวลาเพียงพอ ให้กลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เป็นชุมชนได้พูดคุยและกำหนดจุดยืนและประเด็นสำหรับการเจรจาเอง แทนที่จะให้ข้อมูลตามด้านบน วิธีนี้จะดีกว่าเพราะจะทำให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมได้เรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างเอกภาพในการกำหนดจุดยืน/ข้อเรียกร้องและยุทธศาสตร์สำหรับการเจรจา

ตอนที่ 6.6 กิจกรรมมวลชน : แสดงความเข้มแข็งและสร้างพื้นที่ทางการเมือง

ระยะเวลา : ... ชั่วโมง

- ในการเปิดประเด็นการฝึกอบรม ให้ผู้เฝ้าอำนวยความสะดวก/นักฝึกอบรมนำภาพการแสดงพลังมวลชนรูปแบบต่างๆ ให้ผู้เข้าร่วมได้ดู เช่น การถือป้ายประท้วง การชุมนุม การเดินขบวน ฯลฯ
- ให้ถามผู้เข้าร่วมว่า “มีใครบ้างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมวลชน?”
- ให้ถามผู้เข้าร่วมอีกครั้งว่า “เมื่อไหร่ที่เราควรจะใช้กิจกรรมมวลชน?” “มีอะไรบ้างที่เราต้องจำเมื่อเป็นผู้จัด หรือเข้าร่วมในกิจกรรมมวลชน?”
- สรุปผลการพูดคุยและให้ข้อมูลเพิ่มเติม
- การระดมมวลชน หมายถึง การดึงการมีส่วนร่วมของคนจำนวนมากมากระทำการเพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบาย โครงการ แผนงาน หรือ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
- การกระทำอาจประกอบไปด้วย การแสดงความเป็นเอกภาพ ที่เรียกว่าเป็นกิจกรรมมวลชนก็เพราะว่ามีคนจำนวนมากมาร่วม การแสดงออกดังกล่าวสามารถใช้ในกิจกรรมดังต่อไปนี้ :
 - ถือป้ายประท้วงวาระของหน่วยงานรัฐบาล หรือการประชุมของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบรรษัทเอกชน สำหรับกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชน
 - การเจรจาหว่านล้อมหน่วยงานรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบรรษัทเอกชน ให้ใช้มาตรการที่เรียกร้อง หรือ เปลี่ยนมาตรการ
 - การชุมนุมสาธารณะเพื่อสนับสนุนหรือรับรองปัญหาของคุณ
 - แสดงการคัดค้านขนาดใหญ่
- กิจกรรมมวลชนบางอย่างไม่ใช่แค่การประท้วงแค่นั้นแต่เป็นมาตรการจริงของชุมชน ยกตัวอย่างเช่น
 - เพื่อปกป้องที่ดินของเขา ชุมชนจำนวนมากอาจยืนตามถนน สะพาน ท่าเรือ โดยทำเป็นกำแพงมนุษย์เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำคนและอุปกรณ์เข้ามาทำลายที่ดินของตน
 - เพื่อยืนยันถึงสิทธิในที่ดิน ชาวบ้านจำนวนมากอาจนั่งลง เต็มพื้นที่ที่พวกเขาอาศัยอยู่ หรือใช้เพื่อทำมาหากิน สำหรับต่อสู้การถูกอพยพ
 - เหตุผลเดียวกัน ชาวบ้านอาจจัดให้มีการปลูกต้นไม้จำนวนมาก หรือพืชในวันที่มีกำหนดการว่าจะอพยพพวกเขา

- เพื่อรับอิสรภาพ หรือ เพื่อป้องกันการทรมาน หรือการถูกประหารชีวิตของผู้คัดค้านที่ถูกจับและขังในคุก ชาวบ้านอาจมารวมตัวกันที่ด้านนอกของศาล เรือนจำ หรือ ค่ายทหารซึ่งเป็นที่คุมขังนักโทษ อยู่ที่นี่จนกว่าจะมีการปล่อยนักโทษ
- รูปแบบสุดท้ายของกิจกรรมมวลชนนั้นต้องใช้ความเป็นเอกภาพและการจัดการในระดับสูง รวมทั้งมีความเข้มแข็งด้วย

สิ่งสำคัญที่ควรระวังคือ การใช้กิจกรรมมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองของประเทศที่ชุมชนอาศัยอยู่ ในบางกรณี การทำกิจกรรมมวลชนอาจจะยาก ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศลาว หรือ เวียดนาม ในการจัดกิจกรรมมวลชนต้องมีมาตรการฉุกเฉินรองรับในกรณีที่มีการตอบโต้จากรัฐบาล มาตรการเหล่านี้ เช่น การติดต่อกับนักกฎหมาย หรือ พันธมิตรที่เป็นสื่อมวลชน องค์กรภาคประชาสังคม หรือ หน่วยงานศาสนา (โบสถ์และวัด) ฯลฯ

นอกจากนี้คุณต้องประเมินถึงความเข้มแข็งและศักยภาพขององค์กรคุณในการที่จะจัดกิจกรรมมวลชน และการเผชิญกับมาตรการตอบโต้จากเจ้าหน้าที่รัฐด้วย

ข้อแนะนำบางอย่างเกี่ยวกับการระดมมวลชน

- การระดมคนมาร่วมกระทำกิจกรรมมวลชน คุณต้องทำให้ประชาชนเห็นถึงความจำเป็น และความชอบธรรมของการกระทำดังกล่าว
- คุณต้องสร้างฉันทามติเพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นชอบกับการทำกิจกรรมนี้ การที่จะกระทำดังกล่าวคุณต้องคุยกับคนที่คุณต้องการจะระดมมาร่วม โดยการไต่ถามแบบบ้านต่อบ้าน หรือ ประตูดอประตูดอ ค้นหาและพูดคุยกับกลุ่มคนที่มารวมตัวกัน ยกตัวอย่างเช่น ในงานเทศกาล หรือ เวทีประชุมร่วมกับองค์กร เครือข่าย หรือชุมชน
- จะเป็นการดียิ่งยิ่ง ถ้าคุณสามารถให้เอกสารข้อมูลสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการจะรณรงค์ นอกจากการที่คุณได้คุยกับชาวบ้านแล้ว

แหล่งอ้างอิงข้อมูล

AIPP, FPP, IWGIA and Tebtebba. 2010. *What is REDD?: A Guide for Indigenous Communities*. Chiang Mai: AIPP.

APHA. nd. "Media Advocacy Manual." Accessed at <http://www.apha.org/NR/rdonlyres/A5A9C4ED-1C0C-4D0C-A56C-C33DEC7F5A49/0/Media_Advocacy_Manual.pdf>.

Burness Communications. 2011. Kit on Strategic Communications and Media Relationship Workshop.

CAMP. 2010. "Advocacy and Lobbying Skills." Accessed at <http://www.camp.org.pk/files/Training_Manuals/Advocacy-and-Lobbying-manual-english.pdf>.

Gordon, Graham. 2002. *Practical Action in Advocacy*. UK: Tearfund. Accessed at <http://www.e-alliance.ch/typo3conf/ext/naw_securedl/secure.php?u=0&file=fileadmin/user_upload/docs/Advocacy_Capacity/2011/Tearfund_Roots_2_Practical_Action_in_Advocacy_2002.pdf&t=1364360301&hash=d4a9e240d53f7bf00e7345ccc1bbdcb6>.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Mass_communication>.

เอกสารอ้างอิง

Aciro-Lakor, ed. 2010. *Advocacy Skills Training Manual for Stakeholders on PDRP*. Kampala: UWONET.

AIPP. 2012. *Development Aggression as Economic Growth: A Report by the Asia Indigenous Peoples Pact*. Chiang Mai: AIPP.

AIPP and Indigenous Knowledge and Peoples Network. nd. Briefing Paper: *Who are Indigenous Peoples of Asia?*

AIPP and IWGIA. 2012. Briefing paper on REDD+, Rights and Indigenous Peoples: Lessons from REDD+ Initiatives in Asia.

- AIPP, FPP, IWGIA and Tebtebba. 2010. *What is REDD?: A Guide for Indigenous Communities*. Chiang Mai: AIPP.
- AIPP, FPP, IWGIA and Tebtebba. 2010. *What to do with REDD? A Manual for Indigenous Trainers*. Chiang Mai: AIPP.
- APHA. nd. “Media Advocacy Manual.” Accessed at <http://www.apha.org/NR/rdonlyres/A5A9C4ED-1C0C-4D0C-A56C-C33DEC7F5A49/0/Media_Advocacy_Manual.pdf>.
- Ayer, Victoria, and Colin Bunn. 2004. *Advocacy Expert Series” Advocacy Campaign Management 1*. Accessed at <http://www.pactworld.org/galleries/resource-center/advocacy_series_module1.pdf>.
- Burness Communications. 2011. Kit on Strategic Communications and Media Relationship Workshop.
- CAMP. 2010. “Advocacy and Lobbying Skills.” Accessed at <http://www.camp.org.pk/files/Training_Manuals/Advocacy-and-Lobbying-manual-english.pdf>.
- Gordon, Graham. 2002. *Practical Action in Advocacy*. UK: Tearfund. Accessed at <http://www.e-alliance.ch/typo3conf/ext/naw_securedl/secure.php?u=0&file=fileadmin/user_upload/docs/Advocacy_Capacity/2011/Tearfund_Roots_2_Practical_Action_in_Advocacy_2002.pdf&t=1364360301&hash=d4a9e240d53f7bf00e7345ccc1bbdcb6>.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Mass_communication.
- http://halfinten.org/uploads/support_files/HiTtoolkit_2_StartingAdvocacyCampaign.pdf
- <http://www.mccoyouth.org/Advocacy/advocacy-vs-lobbying.html>.
- <http://www.odi.org.uk/publications/5258-problem-tree-analysis>
- IWGIA and AIPP. 2011. *Understanding Community-Based REDD+: A Manual for Indigenous Communities*. Chiang Mai: IWGIA.
- Tebtebba. 2010. *Indigenous Peoples and the Convention on Biological Diversity*. Baguio City: Tebtebba.

ปฏิญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง

United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples



ประเด็น แลกเปลี่ยนและ นำเสนอ

- ชนเผ่าพื้นเมืองคือใคร?
- ปฏิญญาฯ คืออะไร?
- เนื้อหาและประเด็นสำคัญของ
ปฏิญญาฯ
- การนำเอาปฏิญญาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

1. ชนเผ่าพื้นเมืองคือใคร?



แนะนำชนเผ่าพื้นเมือง

- มีประชากรประมาณ 370 ล้านคน อาศัยอยู่ใน 70 ประเทศทั่วโลก
- ประชากรชนเผ่าพื้นเมือง 2 ใน 3 อาศัยอยู่ในทวีปเอเชีย
- มีภาษาพูดประมาณ 4500 ภาษาจากทั้งหมด 6500 ภาษา
- ชนพื้นเมืองได้รับผลกระทบจากการล่าอาณานิคม การถูกกดขี่และบังคับ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ถูกเลือกปฏิบัติ ถูกกีดกันและผลักดันให้เป็นคนชายขอบ
- ชนเผ่าพื้นเมืองหลายแห่งได้ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อธำรงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเอง



การนิยาม “ความเป็นชนเผ่าพื้นเมือง”

- ยัง**ไม่มี**คำนิยามที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ (เป็นประเด็นซับซ้อน ยาก และละเอียดอ่อน)
- ยอมรับการนิยามตนเอง (Self Identification)
- นิยามที่นิยมอ้างอิงถึง
 - UN (Jose Martinez Cobo)
 - มีความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ก่อนถูกบุกรุก ปกครองโดยอาณานิคม (ครอบครองที่ดินตามประเพณี, มีประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในที่ดินดังกล่าว, มีวัฒนธรรมเฉพาะ, ภาษาของตนเอง ฯลฯ)
 - มองว่ากลุ่มตนเองมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ ในสังคม
 - ปัจจุบันไม่ได้เป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคม
 - มีความประสงค์ที่จะอนุรักษ์พื้นที่เขตแดน พัฒนาและถ่ายทอดอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ให้กับชนรุ่นหลัง ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม สังคมและระบบกฎหมายของตนเอง

นิยาม (ต่อ)

- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO 169)
 - ชนเผ่า
 - มีสถานภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมแตกต่างไปจากหน่วยอื่นของชุมชนในประเทศ
 - มีกฎจารีตประเพณี ข้อกฎหมายในการควบคุมของตนเอง
 - ชนพื้นเมือง
 - สืบเชื้อสายจากประชากรที่อยู่อาศัยในประเทศ ภูมิภาคมาก่อนที่จะถูกปกครองโดยอาณานิคม
 - ดำรงไว้ซึ่งสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสถาบันการปกครองของตนเอง (ตั้งแต่ยุคอาณานิคมและการตั้งรัฐชาติสมัยใหม่)
 - ยอมรับการนิยามตนเอง

นิยาม ชนเผ่าพื้นเมือง (ต่อ)

- ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank)
 - สืบทอดจากประชากรในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ก่อนการจัดตั้งรัฐชาติสมัยใหม่และการแบ่งแนวเขตแดนประเทศ
 - ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และสถาบันทางการเมืองซึ่งแตกต่างไปจากวัฒนธรรมและสังคมกระแสหลัก
- ในประเทศไทยกลุ่มองค์กรชนเผ่า ใช้คำว่า “ชนเผ่าพื้นเมือง” แทนคำในภาษาอังกฤษว่า (Indigenous Peoples)

โดยทั่วไปคำ “ชนเผ่าพื้นเมือง” หมายถึง

- ผู้ที่อยู่อาศัยในดินแดนก่อนที่จะถูกปกครองโดยอาณานิคม
- สืบทอดจากประชากรพื้นถิ่น
- กลุ่มที่มีวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์แตกต่างจากสังคมใหญ่ในประเทศ
- เป็นกลุ่มที่เปราะบาง
- นิยามตนเองว่าเป็นชนพื้นเมือง
- ชนเผ่าพื้นเมืองแตกต่างจาก “ชนกลุ่มน้อย”

สิทธิของ “ชนเผ่าพื้นเมือง” และสิทธิของ “ชนกลุ่มน้อย”

ชนเผ่าพื้นเมือง

- มีสิทธิตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากล เช่น ICCPR, ICESCR, กฎหมายสิ่งแวดล้อม เช่น CBD
- **มีสิทธิองค์รวมและบุคคล**
- **มีสิทธิในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ**
- มีนโยบาย/กฎหมายคุ้มครองเฉพาะ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมืองแห่งสหประชาชาติ
- มีเวทีถาวรว่าด้วยประเด็นชนพื้นเมืองแห่งสหประชาชาติ
- มีกลไกผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง
- มีผู้จัดทำรายงานพิเศษของยูเอ็นดูแล
- มีโครงการและกิจกรรมสนับสนุนเฉพาะ เช่น ของ IFAD, etc.

ชนกลุ่มน้อย

- สิทธิตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากล เช่น ICCPR (art. 27) , CERD (arts. 2 and 4) ; the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (art. 13)
- มีกฎหมายคุ้มครองเฉพาะเช่นกัน เช่น the Convention relating to the Status of Refugees; and the Declaration on the Human Rights of Individuals Who are not Nationals of the Country in which They Live.
- **ไม่มีสิทธิองค์รวม มีแต่สิทธิปัจเจก**
- **ไม่มีสิทธิในที่ดินและทรัพยากร**

2. ปรากฏการณ์ฯ คืออะไร?



2.1 ปฏิญญาฯ คือ...

- ข้อตกลงระหว่างประเทศที่
 - ยอมรับสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง
 - ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง (การละเมิดสิทธิ, การถูกเลือกปฏิบัติ ฯลฯ)
- เครื่องมือที่รวบรวมเอาสิทธิต่างๆ ของชนเผ่าพื้นเมืองที่ครบถ้วนมากที่สุด
- มาตรฐานขั้นต่ำในการอยู่รอด ความมีศักดิ์ศรี และการอยู่ดีกินดีของชนเผ่าพื้นเมือง

2.2 ทำไมต้องมีปฏิญญาฯ ?

- เพื่อแก้ไขปัญหที่ผ่านมาของชนเผ่าพื้นเมือง เช่น การถูกละเมิดสิทธิ การถูกเลือกปฏิบัติ การสูญเสียอัตลักษณ์และวัฒนธรรม ฯลฯ

(ย่อหน้าที่ 5)

- เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างชนเผ่าพื้นเมืองกับประเทศภาคีสมาชิกที่รับรองปฏิญญาฯ และหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนและช่วยเหลือแก่ชนเผ่าพื้นเมือง (ย่อหน้าที่ 6, 7, 17, 18, 19, 20)

2.2 พัฒนาการและความเป็นมา

- ปี 2466 (1923), นาย Deskaheh
เผ่า Cayuga ผู้แทนของชนเผ่าจาก
แคนาดา เดินทางไปเจนีวาเพื่อไปพูด
ในสันนิบาตแห่งชาติเกี่ยวกับสิทธิของ
ชนเผ่าที่อยู่ภายใต้กฎหมาย ที่ดินและ
ความเชื่อของตนเอง แต่ไม่ประสบ
ผลสำเร็จ
- เป็นผู้นำคนแรกที่น่าเอาประเด็นชนเผ่า
พื้นเมืองเข้าไปสู่เวทีระดับนานาชาติ



- 2492 – มีการพูดคุยในเวทียูเอ็นครั้งแรกเกี่ยวกับข้อเสนอของประเทศโบลิเวียให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาสถานการณ์ของชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกา
- 2515 – มีการศึกษาปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อประชากรชนเผ่าพื้นเมือง โดยนายมาร์ตินเนส โกโบ
 - มีการนิยามเกี่ยวกับคำ “ชนเผ่าพื้นเมือง”

- 2525 (1982) – มีการจัดตั้งคณะทำงานว่าด้วยประชากรชนเผ่าพื้นเมือง (Working Group on Indigenous Populations)
 - อยู่ภายใต้อนุกรรมการว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
 - มีหน้าที่ทบทวนการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนเผ่าพื้นเมือง และพัฒนามาตรฐานด้านสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองในระดับสากล

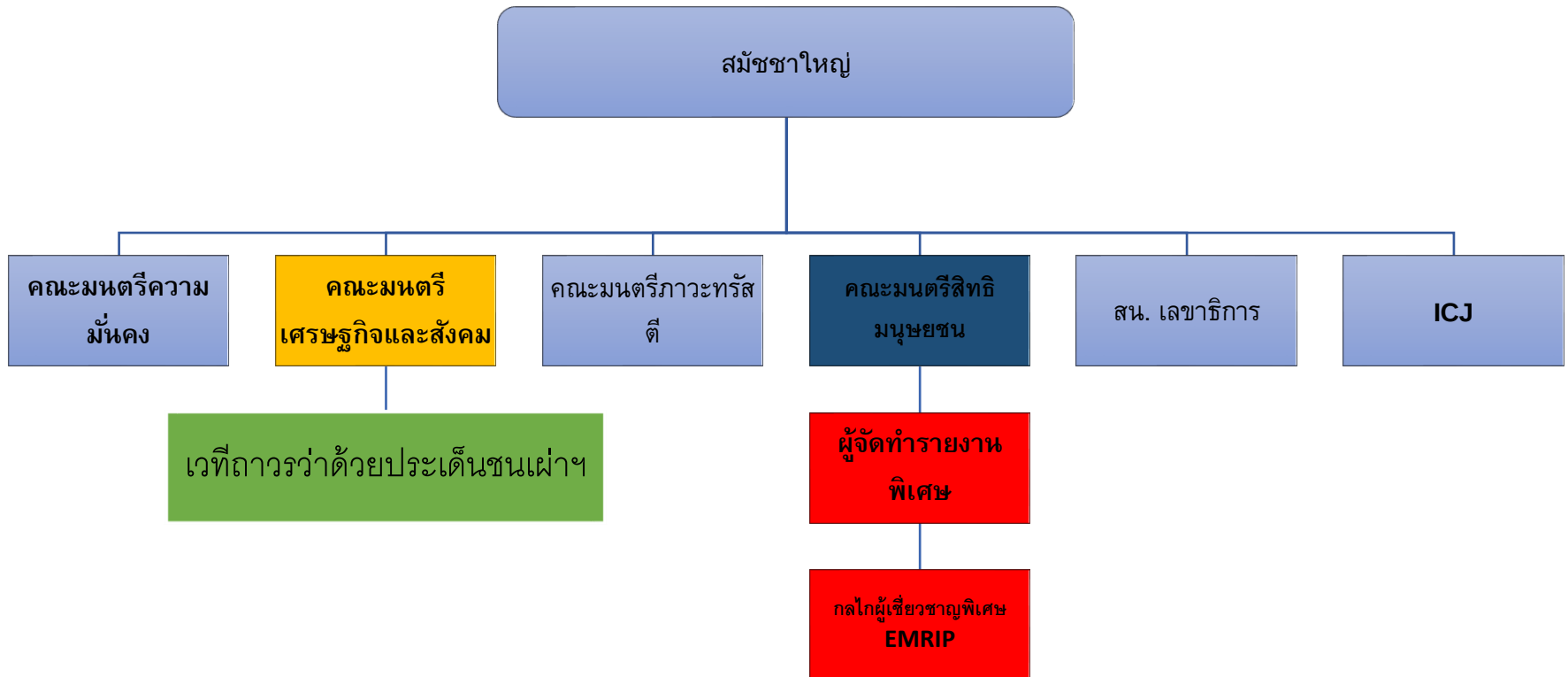
ผลงานคณะทำงานว่าด้วยประชากรชนเผ่าพื้นเมือง (WGIP)

- มีกิจกรรมที่สำคัญๆ หลายอย่าง รวมทั้งการ**ยกร่างปฏิญญาว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง**
 - 2536 – ประกาศปีสากลของชนเผ่าพื้นเมืองโลก
 - 2537-2547 – ประกาศเป็นปีทศวรรษสากลของชนเผ่าพื้นเมืองระยะที่ 1
 - **2548-2558 – ประกาศปีทศวรรษสากลของชนเผ่าพื้นเมืองระยะที่ 2**
- ศึกษาสภาพปัญหาเฉพาะด้าน เช่น ที่ดิน ทรัพยากร วัฒนธรรม
- จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งชนเผ่าพื้นเมืองทุกๆ ปี
- **WGIP หมดวาระลงในปี 2550**

- กลไกอื่นๆ ของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าพื้นเมืองที่สำคัญๆ เช่น

- 2543 – จัดตั้งเวทีถาวรแห่งสหประชาชาติว่าด้วยประเด็นชนเผ่าพื้นเมือง
- 2544- ตั้งผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนเผ่าพื้นเมือง
- EMRIP หรือกลไกผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ถูกตั้งขึ้นมาเมื่อ 14 ธันวาคม 2550 มีสมาชิก 5 คน มีหน้าที่ให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของชนเผ่าพื้นเมือง (บนฐานการศึกษาและวิจัย)

กลไกของยูเอ็นที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าพื้นเมืองที่สำคัญๆ



สรุปขั้นตอนการจัดทำปฏิญญาฯ

• ช่วงที่ 1 การยกร่างปฏิญญาฯ

- 2528 คณะทำงานฯ ได้เริ่มยกร่างเนื้อหาของปฏิญญาฯ ซึ่งเสร็จสิ้นลงในปี 2536
- 2536 เสนอให้คณะอนุกรรมการว่าด้วยการป้องกันการเลือกปฏิบัติและการคุ้มครองชนกลุ่มน้อย (Sub-Commission on the Prevention of Discrimination and Protection of Minorities) ซึ่งอยู่ภายใต้กรรมธิการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติพิจารณารับรอง
- 2537 เสนอให้กรรมธิการสิทธิมนุษยชนพิจารณารับรอง และได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้นมาอีกชุดหนึ่งเพื่อศึกษาเนื้อหารายละเอียดของร่างปฏิญญา ตามมติที่ 1995/32 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2538

- **ช่วงที่ 2 การแปรญัตติและรับรองร่างเนื้อหาของปฏิญญาฯ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน**

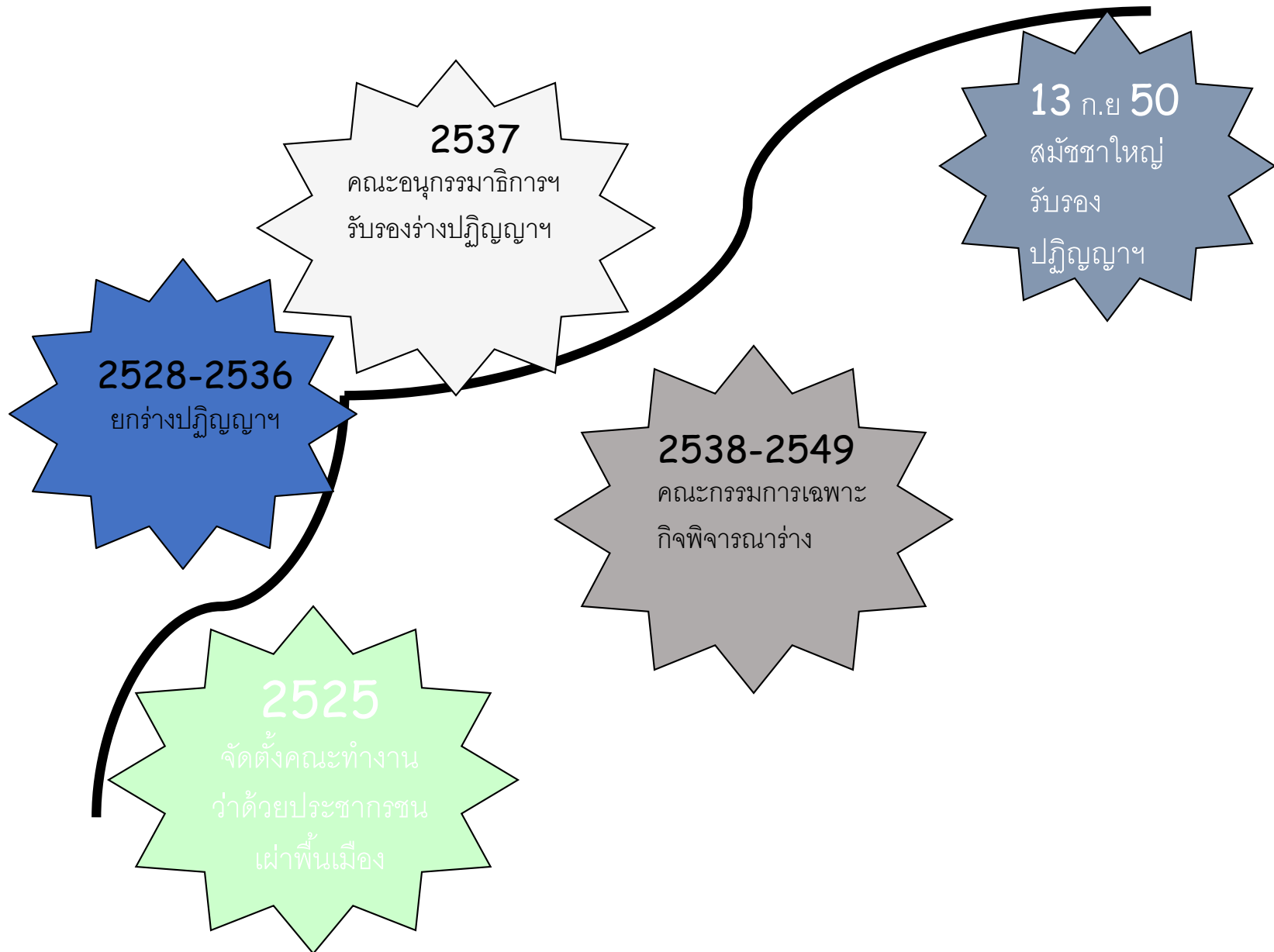
- ปี 2538 - 2549 คณะทำงานชุดนี้มีการประชุมไปทั้งหมด 11 ครั้งเพื่อพิจารณาตัวเนื้อหาของร่างปฏิญญาดังกล่าว มีความก้าวหน้าค่อนข้างช้าเนื่องจากมีบางประเด็นที่รัฐยังมีข้อกังวลอยู่ เช่น การกำหนดตนเอง สิทธิในที่ดินและทรัพยากร ฯลฯ
- คนเฝ้าพื้นเมืองเองก็มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ในที่สุดก็สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้และนำเสนอให้ที่ประชุมของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติรับรอง (ตามมติที่ 2006/2 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2549 ซึ่งมีผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบทั้งหมด 30 เสียง ไม่เห็นด้วย 2 เสียง และงดออกเสียง 12 ขาดการประชุม 3 เสียง และเสนอร่างดังกล่าวให้สมาชิกาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองและประกาศใช้ต่อไป

- **ช่วงที่ 3 การรับรองจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ**

- นามิเบียเสนอญัตติในการประชุมครั้งที่ 61 นัดแรก ให้เลื่อนการรับรอง
- 13 กันยายน 2550 ในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 61 โดยมีรัฐบาลที่ลงนามเห็นชอบทั้งหมด 144 ประเทศ ไม่เห็นชอบ 4 ประเทศและงดออกเสียง 11 ประเทศ และขาดการประชุม 34 ประเทศ **ประเทศไทยเป็น 1 ใน 144 ประเทศที่ลงคะแนนเห็นชอบด้วย**



พัฒนาการ



3. สาระสำคัญของปฏิญญา?



มีอารัมภบท 23 ย่อหน้า

มี 46 มาตรา ครอบคลุมสิทธิและ

เสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนเผ่า

พื้นเมืองและการป้องกันปัญหาอัน

จะเกิดขึ้นกับชนพื้นเมือง

- การถูกเลือกปฏิบัติ, การกำหนดตนเอง, การสร้างสถาบันตามประเพณี,
- การมีสัญชาติ, การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์, การอพยพ,
- การปฏิบัติและฟื้นฟูวัฒนธรรม, การชดเชย, การจัดการศึกษา,
- สื่อ, แรงงาน, การขออนุญาตที่ดิน, สิทธิเฉพาะกลุ่ม (ผู้อาวุโส สตรี เด็ก ฯลฯ), สิทธิที่ดิน/ทรัพยากร,
- ผลกระทบจากสารพิษ, ผลกระทบจากโครงการพัฒนาฯ, กิจกรรมทหาร, การติดต่อข้ามเขตแดน, การช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ



สาระสำคัญของปณิญา?

การกำหนดตนเอง

- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในการกำหนดตนเอง อันหมายถึงพวกเขา*มีอิสระที่จะกำหนดระบบทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการพัฒนาร่วมกัน*
- พวกเขามีสิทธิที่จะรักษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ*สถาบันทางการเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของตนเอง* พวกเขายังมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในวิถีแห่งรัฐที่เขาร่วมอยู่
- พวกเขามี*สิทธิในการกำหนดอัตลักษณ์ของตนเอง*และผู้ที่เป็สมาชิกของพวกเขา พวกเขายังมีสิทธิในการเลือกโครงสร้างและผู้นำของสถาบันตนเอง ตามขั้นตอน ขนบธรรมเนียมและประเพณีของตน ม.3, 4, 5



สาระสำคัญของปฏินญา?

สิทธิในที่ดิน เขตแดน และทรัพยากร

- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในที่ดิน เขตแดน และทรัพยากร ซึ่งครอบครองโดยประเพณี รัฐจำเป็นต้องให้การรับรองและคุ้มครองทางกฎหมายต่อที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรเหล่านี้ และเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าพื้นเมืองในการเป็นเจ้าของระบบการถือครองที่ดิน
- พวกเขา มีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณกับที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรอื่นๆ ของตนและเสริมให้แข็งแกร่งมากขึ้น และส่งมอบความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณนี้ให้กับคนรุ่นอนาคตต่อไป
- รัฐจำเป็นต้องจัดตั้งและดำเนินการร่วมกับชนเผ่าพื้นเมืองที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการที่เปิดและโปร่งใสในการรับรองและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรของชนเผ่าพื้นเมือง ม. 25, 26, 27



สาระสำคัญของปฏิญญา?

การให้ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกกล่าวล่วงหน้าและเป็นอิสระ (FPIC)

ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะให้ฉันทานุมัติฯ ในเรื่องต่อไปนี้

- การกระทำใด ๆ ที่ส่งผลให้พวกเขาถูกเคลื่อนย้ายโดยการบังคับ หรือโดยการอพยพ ให้ออกจากที่ดินหรือเขตแดนของตน
- การเปลี่ยนแปลงใดๆในกฎหมายที่มีอยู่หรือการร่างกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ โดยรัฐบาลที่อาจมีผลกระทบต่อพวกเขา
- โครงการที่มีผลต่อที่ดินและเขตแดนของพวกเขาด้วยวิธีใดก็ตาม โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การใช้หรือนำออกทรัพยากรแร่ น้ำ หรือทรัพยากรอื่นๆจากที่ดินของพวกเขา (ม. 10, 19, 32)

เอฟพิก (FPIC) หมายถึงการตัดสินใจของชนเผ่าพื้นเมืองว่าจะให้โครงการนั้นดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ได้ หรือ เป็นการสร้างเงื่อนไขสำหรับการดำเนินงานโครงการบนพื้นฐานของกระบวนการตัดสินใจร่วมกันในชุมชน



สาระสำคัญของปณิญา?

สิทธิในการพัฒนา

- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะธำรงรักษาและพัฒนาระบบและสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของตน และในการแสวงหาและมีวิถีทางของตนเองในวิถีชีวิตและการพัฒนา รวมทั้งเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมตามประเพณีและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ บรรดาผู้ซึ่งวิถีชีวิตได้ถูกพรากออกไป จักต้องได้รับการชดเชยอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะตัดสินใจในการจัดลำดับและวางยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนเอง นี่รวมถึงการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในเรื่องสุขภาพ ที่อยู่อาศัยและแผนงานทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเมื่อเป็นไปได้ พวกเขาจะบริหารโดยผ่านสถาบันของตนเอง
- รัฐจำเป็นต้องมีมาตรการพิเศษในการปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชนเผ่าพื้นเมือง และแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจเป็นพิเศษในสิทธิและความต้องการพิเศษของชนเผ่าพื้นเมืองที่เป็นผู้อาวุโส สตรี เยาวชน เด็ก และผู้ไร้ความสามารถ รัฐจำเป็นต้องคุ้มครองเด็กชนเผ่าพื้นเมืองจากการถูกใช้เพื่อผลได้ทางเศรษฐกิจ และจากประเภทใด ๆ ของการใช้แรงงานเด็ก (ม. 20, 21, 23)



สาระสำคัญของปฏิญญา?

วัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรม

- ชนเผ่าพื้นเมืองและบุคคลมีสิทธิที่จะ**ธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน** และไม่อาจถูกบังคับให้เปลี่ยนแปลงหรือละทิ้งวัฒนธรรมของตน รัฐจักต้องกระทำการเพื่อให้แน่ใจว่าชนเผ่าพื้นเมืองจะไม่ถูกบีบบังคับให้เปลี่ยนแปลงหรือสูญเสียวัฒนธรรมของตน
- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในการ**แสดง ปฏิบัติ พัฒนาและสั่งสอนความเชื่อและจิตวิญญาณ จารีต**และประเพณีของตน รวมทั้งการใช้และการควบคุมวัตถุตามประเพณีและการส่งคืนร่างกายมนุษย์ รัฐจักต้องแสวงหาแนวทางในการเข้าถึง และ/หรือการส่งกลับคืนวัตถุตามประเพณีรวมทั้งร่างกายมนุษย์ที่พวกเขาครอบครองโดยผ่านกลไกที่พัฒนาร่วมกับชนเผ่าพื้นเมืองที่เกี่ยวข้อง
- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะ**ธำรงรักษา ควบคุม ค้ำครองและพัฒนา**มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาตามประเพณี และการแสดงออกทางวัฒนธรรมตามประเพณีของตน รวมทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของตน รัฐจำเป็นต้องกระทำเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิเหล่านี้ (ม.11, 12, 13)



สาระสำคัญของปฏิญญา?

การศึกษา

- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะสร้างและควบคุมระบบการศึกษาและสถาบันโดยใช้ภาษาและวิธีการของตนเอง พวกเขายังมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาจากรัฐในระดับและทุกประเภท รัฐพึงทำให้แน่ใจว่าบุคคลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองสามารถได้รับการศึกษาในวัฒนธรรมและภาษาของตนเองในที่ที่สามารถทำได้
- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์และความมั่งคั่งของตน สิ่งเหล่านี้ควรจะมีการสะท้อนอยู่ในการศึกษาและในข้อเสนอแนะสาธารณะอย่างเหมาะสม รัฐจำเป็นต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับอคติและจัดการเลือกปฏิบัติ และส่งเสริมความอดกลั้น ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีในหมู่ชนเผ่าพื้นเมืองและส่วนอื่น ๆ ของสังคม (ม.14, 15,16)



สาระสำคัญของปณิญา?

สุขภาพอนามัย

- ชนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในการใช้และ**ธำรงรักษาการแพทย์พื้นบ้านของตน** รวมทั้งการมีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี รัฐจักต้องให้แน่ใจว่าเมื่อไรก็ตามที่ชนเผ่าพื้นเมืองได้รับผลจากวัตถุที่มีพิษหรือมีอันตราย จะต้องมึแผนงานที่เหมาะสมที่จะช่วยปรับปรุงและซ่อมแซมสุขภาพของชนเผ่าพื้นเมือง และแผนงานเหล่านี้จะต้องถูกออกแบบโดยชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้รับผลนั้น (ม. 24)

๔. การนำปณิญาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

มาตรา ๓๘

- “รัฐโดยการปรึกษาหารือและความร่วมมือกับชนเผ่าพื้นเมือง ควรมีมาตรการที่เหมาะสม รวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของปณิญานี้”

มาตรา ๔๑

- “องค์กรและทบวงการชำนัญพิเศษของ
สหประชาชาติและองค์กรระหว่างรัฐบาลอื่นๆ ควรมี
ส่วนทำให้บทบาทยูเอ็นในปฏิญญานี้มีการปฏิบัติการอย่าง
เต็มที่ โดยระดมความร่วมมือ... ความร่วมมือด้านการเงิน
และการช่วยเหลือทางวิชาการ...”

มาตรา ๔๒ ของปฎิญญาฯ ระบุว่า

“สหประชาชาติ หน่วยงาน รวมไปถึงเวทีถาวรว่าด้วยประเด็น
ชนเผ่าพื้นเมือง และทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ
รวมทั้งองค์กรในระดับประเทศและรัฐภาคีต่างๆ ต้องส่งเสริม
การเคารพและการประยุกต์ใช้ข้อบัญญัติของปฎิญญาฉบับนี้
รวมทั้งการติดตามความมีประสิทธิภาพของปฎิญญาฉบับนี้”

การดำเนินงานในประเทศไทย

- รัฐไทยยังไม่ยอมรับว่ามี “ชนเผ่าพื้นเมือง” ในประเทศไทย
- รัฐยังไม่มีแผนงานเฉพาะสำหรับ “ชนเผ่าพื้นเมือง”
- นักวิชาการกำลังหาหรือกันอยู่เกี่ยวกับประเด็น “ชนเผ่าพื้นเมือง”
- **ทางสำนักกิจการชาติพันธุ์** กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - สนับสนุน **“มหกรรมวัฒนธรรมชนเผ่าพื้นเมือง”** ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ปัจจุบันยุติไปแล้ว
- ทาง “เครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย” (คชท.) ผลักดันให้มีการจัดตั้ง **“สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย”**

ประเด็นท้าทาย??

- การยอมรับความเป็นตัวตนของ “ชนเผ่าพื้นเมือง”
- การนำเอาเนื้อหาของปฏิญญาฯ ไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ
 - ชนเผ่าพื้นเมืองทำกันเอง
 - หน่วยงานภาครัฐสนับสนุน
 - หน่วยงานอื่นๆ จากภายนอกสนับสนุน

ขอบคุณครับ



แผนเชิงปฏิบัติการสำหรับการรณรงค์

ชนเผ่า มละบริ

เป้าหมาย : รณรงค์ให้มีการสนับสนุนการจัดหาที่ดินและที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและถาวรให้ชาวมละบริ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เพื่อสร้างความเข้าใจกับพี่น้องมละบริและหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดตั้งหมู่บ้านถาวรที่บ้านนาออกจำนวน ๑๓๐ ไร่	มละบริทั้ง 5 ชุมชน เข้าใจและเข้าร่วมโครงการ จัดหาพื้นที่ขนาด 130 ไร่ เพื่อจัดตั้งเป็นชุมชนถาวร กรมอุทยาน กรมป่าไม้และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีหนังสือยินยอม การใช้พื้นที่	กลุ่มสนับสนุน - ชาวบ้านมละบริ - อุทยาน - ป่าไม้ - หน่วยงานท้องถิ่น - ชาวบ้านนาออก กลุ่มไม่สนับสนุน - กลุ่มที่เป็นกลาง -	<u>เป้าหมายหลัก</u> ชุมชน มละบริ 5 พื้นที่ 1. ภูฟ้า 2. ห้วยหยวก 3. ห้วยฮ่อม 4. ท่าวะ 5. ห้วยลู่ อุทยาน ภูคา, ชุนน่าน ป่าไม้ ชาวบ้านนาออก ผญบ อบต. ต.ภูฟ้า <u>กลุ่มเป้าหมายรอง</u> กลุ่มภาคประชาสังคม กลุ่มชาวบ้านทั่วไปที่อยู่ใกล้เคียง	1. จัดการประชุมทำความเข้าใจกับพี่น้องมละบริ 2. พุดคุยทำความเข้าใจกับแต่ละหน่วยงาน 3. จัดเวทีประชุมหารือกลุ่มใหญ่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. จัดทำสื่อสร้างความเข้าใจกับหน่วยงาน องค์กรภาคประชาสังคม เพื่อการระดมทุน (ไม่เผยแพร่สาธารณะ)	ภายในปี 2562

ชนเผ่า.....ไทแสก

ประเด็นรณรงค์.....การอนุรักษ์ภาษาแสก

เป้าหมายให้ชุมชนแสกมีความตระหนัก พูดและใช้ภาษาแสก 100%

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
- เพื่อนำเอาหลักสูตร ภาษาแสกเข้าสู่ระบบ การเรียนการสอนใน โรงเรียน - เพื่อสร้างความ ตระหนักในการส่งเสริม การสืบทอดภาษาและ ภูมิปัญญาของบรรพ บุรุษ	- โรงเรียนประจำตำบล - ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน หมู่บ้านปะหว้าแสก	ชุมชน ผู้นำชุมชน ศูนย์วิจัยภาษาและ วัฒนธรรมเอเชีย ม. มหิดล มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	เทศบาล โรงเรียน ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน เด็กและเยาวชน	- ทำสื่อประชาสัมพันธ์ - ประชาคมหมู่บ้าน - ประชุมปรึกษาหารือ กับทางโรงเรียน	1 ปี

แผ่น ปิฐ

ประเด็นรณรงค์.....ให้เด็ก เยาวชนและผู้ปกครองปิฐตระหนักถึงความสำคัญและพูดภาษาปิฐ

เป้าหมาย....ผู้ปกครองมีความเข้าใจและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนปิฐพูดภาษาปิฐได้100%

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
- เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักและสอนการพูดภาษาปิฐให้กับเด็กและเยาวชนปิฐ	- ฐานข้อมูลที่สำรวจจำนวนเด็กและเยาวชนที่พูดภาษาปิฐได้	ผู้นำชุมชน, เทศบาล, โรงเรียน	ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน เด็กและเยาวชน	- จัดเวทีทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเด็กและเยาวชนปิฐ - สำรวจข้อมูลเด็กและเยาวชนที่พูดภาษาปิฐได้ - ประสานและขอรับการสนับสนุนจากโรงเรียนและเทศบาล	มิถุนายน-ธันวาคม 2561

เผ่า ก่อ (อิมปี้)

ประเด็นรณรงค์: ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ภาษาก่อ (อิมปี้)

เป้าหมาย: ให้ก่อ (อิมปี้) มีความตระหนัก อนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เพื่อให้ชุมชนก่อ (อิมปี้) อนุรักษ์และสืบสาน วัฒนธรรม, ภาษาของ ตัวเอง	ข้อมูลจากการสำรวจ จำนวนคนที่ยังพูดและ สืบทอดวัฒนธรรม ตนเอง	ผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน	เจ้าหน้าที่เทศบาล ชาวบ้าน, เยาวชน, นายก, นายอำเภอ	ทำสื่อแนะนำ, ประชาสัมพันธ์, ฝึกอบรม, สร้างเครือข่าย	เดือนมีนาคม ถึง เดือน พฤษภาคม

เป้าหมาย: สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกลุ่มทำไม้กวาดใช้ราคามาตรฐานเดียวกัน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เพื่อให้กลุ่มทำไม้กวาดมี ความเข้าใจและเกิด ความร่วมมือ	ราคาไม้กวาดมี มาตรฐานเดียวกัน	กลุ่มทำไม้กวาดและ พ่อค้า	กลุ่มทำไม้กวาด	ทำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ราคาไม่มาตรฐานทำ เอกสารรายงานศึกษา ผลกระทบจากการตัด ราคา นำเสนอในเวทีชุมชน	มกราคม-มีนาคม

ชนเผ่ามานิ

ประเด็นรณรงค์และเปลี่ยนแปลง: รับรองรูปแบบการดำรงชีวิตตามจารีตประเพณีดั้งเดิมของมานิ

เป้าหมาย: ให้มีนโยบายคุ้มครองเขตวัฒนธรรมของพี่น้องมานิ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เพื่อสร้างความเข้าใจและมีนโยบายคุ้มครองวิถีชีวิตตามประเพณีของพี่น้องมานิ	จำนวนหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดทำนโยบายคุ้มครองเขตวัฒนธรรมมานิ	ชุมชนบ้านโหล๊ะหาร อบต.ทุ่งนารี กลุ่มองค์กรต่างๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	1)ชนเผ่ามานิที่อยู่อาศัยแบบจารีตดั้งเดิม - กลุ่มป่าบอน - กลุ่มกงหลา - กลุ่มวังคราม - กลุ่มราวปลา - กลุ่มถ้ำภูผาเพชร 2) ชุมชนบ้านโหล๊ะหาร 3) อบต.ทุ่งนารี, เทศบาลตำบลกงหลา 4) ผู้นำชุมชนหมู่ 2 5) กลุ่มองค์กรต่างๆ 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	- ทำความเข้าใจกับมานิในเรื่องปัญหาความต้องการเพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติ - จัดประชุมร่วมกับส่วนราชการและภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ - ทำสื่อวิดีโอเพื่อเผยแพร่ปัญหาและความต้องการ	ภายใน 5 ปี

			7) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่าเทือกเขาบรรทัด 8) กระทรง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 9) กระทรงวัฒนธรรม		
--	--	--	---	--	--

ชนเผ่าญ้อ

ประเด็นรณรงค์: การรณรงค์ให้มีการใช้ภาษาญ้อภายในชุมชน

เป้าหมาย (เปลี่ยนแปลง): หมู่บ้านญ้อ ในตำบลบ้านไร่ เป็นต้นแบบการพูดภาษาญ้อ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เพื่อให้ชุมชนนาร่อง ๔ หมู่บ้านในพื้นที่ อ.เทพสถิตฯ เข้าใจและใช้ภาษาญ้อได้อย่างถูกต้อง	ชาวญ้อ ในหมู่บ้านของตำบลบ้านไร่พูดและเข้าใจภาษาญ้อได้ทุกคน	1.กระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ 2.องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 3.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชัยภูมิ 4.มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา (สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย) 5.สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย 6.สื่อต่างๆ (เช่น รายการพันแสงรุ่ง) 7.สถาบันการศึกษาต่างๆ 8.ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 9.นักวิชาการ 10.กรมอุทยานป่าไม้	ชาวญ้อ - บ้านไร่ ม. 1/11/13 มี 100 หลังคาเรือน - บ้านวังอ้ายโพธิ์ ม.4 มี 130 หลังคาเรือน - บ้านวังอ้ายคง ม. 6 มี 49 หลังคาเรือน - บ้านวังตาเทพ ม. 5 มี 60 หลังคาเรือน	-1.จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจพบปะ-แลกเปลี่ยน เดือนละ 1 ครั้ง 2.สร้างครูอาสาในแต่ละหมู่บ้าน 3.จัดทำสื่อต่างๆ เช่น แผ่นการเรียนรู้อาษา สื่อภาพวาด เป็นต้น 4.จัดทำวิทยุชุมชนในหมู่บ้าน โดยใช้ภาษาญ้อ เป็นหลัก	2 ปี

ชนเผ่าซอง

ประเด็นรณรงค์: การยอมรับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของซอง.....

เป้าหมาย (เปลี่ยนแปลง): มีการเรียน การสอนภาษาแม่ในชุมชนและในโรงเรียน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
- พัฒนาและส่งเสริมให้มีการพูด การเรียน การสอนภาษาแม่ในชุมชนและในโรงเรียน	- ข้อมูลองค์ความรู้และภาษาของซอง - ตัวเขียน โฟเนติก โรมานซ์ (Romanize phonetic) - โรงเรียนนำร่อง 4 แห่ง - ชุมชนนำร่อง 4 ตำบล	- นักวิชาการด้านภาษา - สภาวัฒนธรรมอำเภอ - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี - สภาวัฒนธรรมจังหวัด - ชนเผ่าซองใกล้เคียง	- ชุมชนซอง 4 ตำบล (หลัก) - ครูโรงเรียนในพื้นที่ 4 แห่ง (รอง) - ครูภูมิปัญญา (หลัก) - สภาวัฒนธรรมอำเภอ (รอง) - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี (หลัก) - สภาวัฒนธรรมจังหวัด (หลัก) - ชนเผ่าซองใกล้เคียง (หลัก) - นักวิชาการด้านภาษา (หลัก)	- สร้างเครือข่าย - จัดทำสื่อต่าง ๆ เฟสบุ๊ก पोสเตอร์ แผ่นพับ ส่งข้อความทางมือถือ สื่อวีดิโอใช้ระยะยาวได้ - จัดงานรวมญาติของ - เจริญกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2018 - 2020

ปัญหา

ภาษา ของ จัดเป็นภาษาที่อยู่ในขั้นวิกฤติรุนแรงและชัดเจน ปัจจุบันมีผู้พูดได้เพียงไม่ถึง 5,000 คน น้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งประมวลจากจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกสามารถพูดภาษาแม่ได้ทุกคน เนื่องจากมีผู้พูด/ผู้อาวุโสเหลือน้อย จึงขาดการสืบทอดและความสามารถในการสืบทอดเริ่มเสื่อมถอยลง จึงต้องมีการรณรงค์ให้กลุ่มประชากรที่อยู่ใกล้เคียงกันได้พบปะและพูดภาษาของตนมากขึ้น ตระหนักในภาษาของตน

- การแต่งกาย คนชองในอดีตจะแต่งกายคล้ายกับคนไทยภาคกลาง มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย จนปัจจุบันค้นหาอัตลักษณ์ที่เป็นของตนได้ยาก

ภาพรวม

ประเด็น: การเรียกชื่อเผ่าที่ถูกต้อง

เป้าหมาย: มีการเรียกชื่อชนเผ่าอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	องค์กรพันธมิตร	กลุ่มเป้าหมาย	กิจกรรม	กรอบเวลา
เรียกชื่อเผ่าแต่ละกลุ่มอย่างถูกต้อง					2018 -



อุรฺกลาไวย

ไทสํก

มอแกลน

มละบรี

กอ(อิมปี้)

มอแกน

ชอง

ปี้ช

ญัฮกฺ

มานิ

อุรฺกลาไวย

ญัฮกฺ

ไทสํก

มอแกลน

ชอง

มละบรี

ปี้ช

มอแกน

กอ(อิมปี้)

